

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на здравеопазването

Регионална здравна инспекция-Добрич

**ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ-ДОБРИЧ ЗА 2021 г.**

През 2021 г. Регионална здравна инспекция-Добрич осъществяваше своята дейност в съответствие с поставените от Министерството на здравеопазването стратегическа цел и основни задачи и с начертаните регионални приоритети за област Добрич **в условията на пандемията от COVID-19.**

1. ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТ ДОБРИЧ

1.1. Численост на населението

Към 31.12.2020 година населението в област Добрич е **170298 души** (жени **87793** и мъже **82505**; в градовете **116994** и в селата **53304**). Видно от предоставените ни статистически данни е, че населението през разглеждания тригодишен период намалява през всяка следваща година – от **173831** през 2018 година до **170298** през 2020 година.

✚ Население на област Добрич към 31.12.2020 г. (за тригодишен период)

Год.	Общо население в областта	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	173 831	84 476	48,59	89 355	51,41	120 259	69,18	53 572	30,81
2019	171809	83 378	48,52	88 431	51,47	118 492	68,96	53 317	31,03
2020	170 298	82 505	48,44	87 793	51,56	116 994	68,69	53 304	31,31

✚ Население по общини в област Добрич към 31.12.2020 г. (за тригодишен период)

✖ Община Добрич - град

Год.	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	Град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	83 584	39 850	47,68	43 734	52,32	83 584	100		
2019	82 240	39 109	47,55	43 131	52,44	82 240	100		
2020	80 936	38 328	47,35	42 608	52,65	80 936	100		

✖ Община Балчик

Год.	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	Град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	19331	9 547	49,39	9 784	50,61	11 051	57,17	8 280	42,83
2019	19 223	9 476	49,29	9 747	50,70	10 962	57,02	8 261	42,97
2020	19 256	9 479	49,22	9 777	50,48	10 985	57,04	8 271	42,96

✘ Община Каварна

Год.	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	Град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	14 020	6 763	48,24	7 257	51,76	10 767	76,80	3 253	23,20
2019	13 877	6 680	48,13	7 197	51,86	10 690	77,03	3 187	22,96
2020	13 773	6 649	48,27	7 124	51,73	10 627	77,12	3 146	22,88

✘ Община Добричка

Год.	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	Град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	20 345	10 161	49,94	10 184	50,06			20 345	100
2019	20 409	10 188	49,91	10 221	50,08			20 409	100
2020	20 600	10 293	49,96	10 307	50,04			20 600	100

✘ Община Генерал Тошево

Год.	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	Град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	13 063	6 374	48,79	6 689	51,21	6 155	47,12	6 908	52,88
2019	12 768	6 230	48,79	6 538	51,20	6 029	47,21	6 739	52,78
2020	12 558	6 130	48,81	6 428	51,19	5 963	47,48	6 595	52,52

✘ Община Тервел

Год.	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	Град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	15 228	7 655	50,27	7 573	49,73	5 623	36,93	9 605	63,07
2019	15 222	7 670	50,38	7 552	49,61	5 557	36,50	9 665	63,49
2020	15 095	7 586	50,25	7 509	49,75	5 480	38,68	9 615	61,32

✘ Община Шабла

Год.	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	Град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	4 367	2 151	49,26	2 216	50,74	3 079	70,51	1 288	29,49
2019	4 273	2 109	49,35	2 164	50,64	3 014	70,53	1 259	29,46
2020	4 337	2 144	49,43	2 193	50,57	3 003	69,24	1 334	30,76

✘ Община Крушари

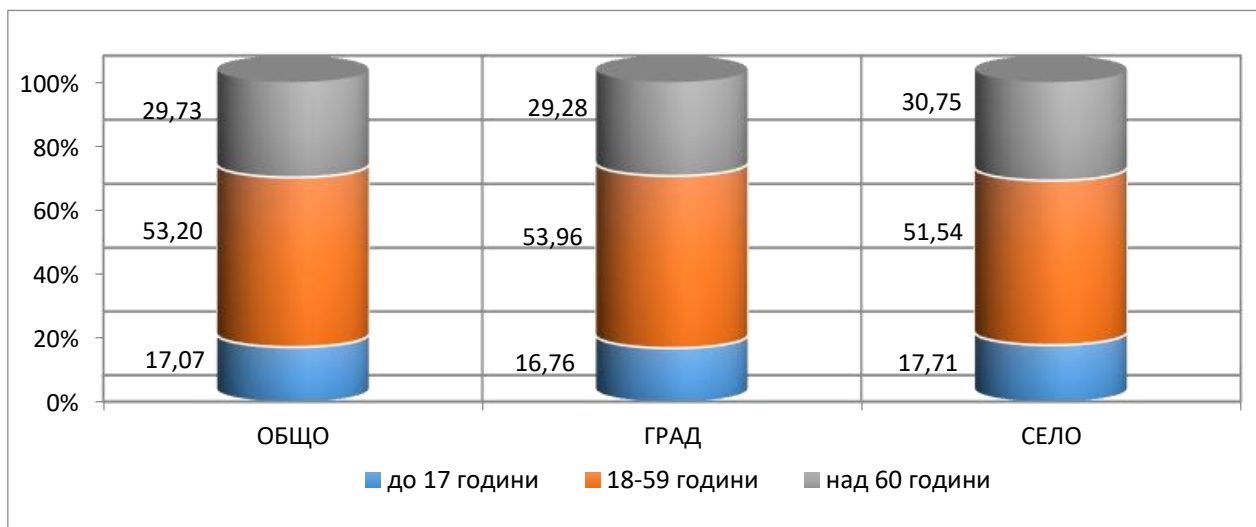
Год.	Общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	Град	Отн. дял	Село	Отн. дял
2018	3 893	1 975	50,73	1 918	49,27			3 893	100
2019	3 797	1 916	50,46	1 881	49,53			3 797	100
2020	3 743	1 896	50,65	1 847	49,35			3 743	100

✚ Население на област Добрич към 31.12.2020 г. по възраст (брой)

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	В градовете	В селата
Общо	170298	82505	87793	116994	53304
0	1224	645	579	823	401
1-4	5613	2886	2727	3871	1742
5-9	8060	4145	3915	5519	2541
10-14	8967	4642	4325	5988	2979
15-19	8318	4256	4062	5435	2883
20-24	7240	3687	3553	4708	2532
25-29	8253	4233	4020	5360	2893
30-34	10388	5550	4838	7330	3058
35-39	10689	5539	5150	7590	3099
40-44	11862	6067	5795	8421	3441
45-49	13365	6813	6552	9528	3837
50-54	13251	6766	6485	9347	3904
55-59	12428	6166	6262	8815	3613
60-64	12077	5644	6433	8612	3465
65-69	12091	5273	6818	8378	3713
70-74	11357	4717	6640	7721	3636
75-79	7774	2895	4878	4900	2874
80-84	4288	1540	2748	2730	1558
85-89	2274	777	1497	1438	836
90-94	666	233	433	411	255
95-99	107	30	77	66	41
100+	6	1	5	3	3

✚ *Възrastова структура на населението в Област Добрич към 31.12.2020 г.*

Години	Възrastови групи						
	Общо	0-17	% от общия брой	18-59	% от общия брой	60+	% от общия брой
Общо							
2018	173 831	29 545	17,00	93 599	53,84	50 684	29,16
2019	171 809	29 303	17,05	91 791	53,42	50 720	29,52
2020	170 298	29 049	17,07	90 609	53,20	50 640	29,73
В градовете							
2018	120 259	19 864	16,52	66 433	55,24	33 962	28,24
2019	118 492	19 754	16,67	64 498	54,43	34 240	28,89
2020	116 994	19 604	16,76	63 131	53,96	34 259	29,28
В селата							
2018	53 572	9 681	18,07	27 166	50,71	16 725	31,22
2019	53 317	9 549	17,20	27 293	51,19	16 480	30,90
2020	53 304	9 445	17,71	27 478	51,54	16 381	30,75

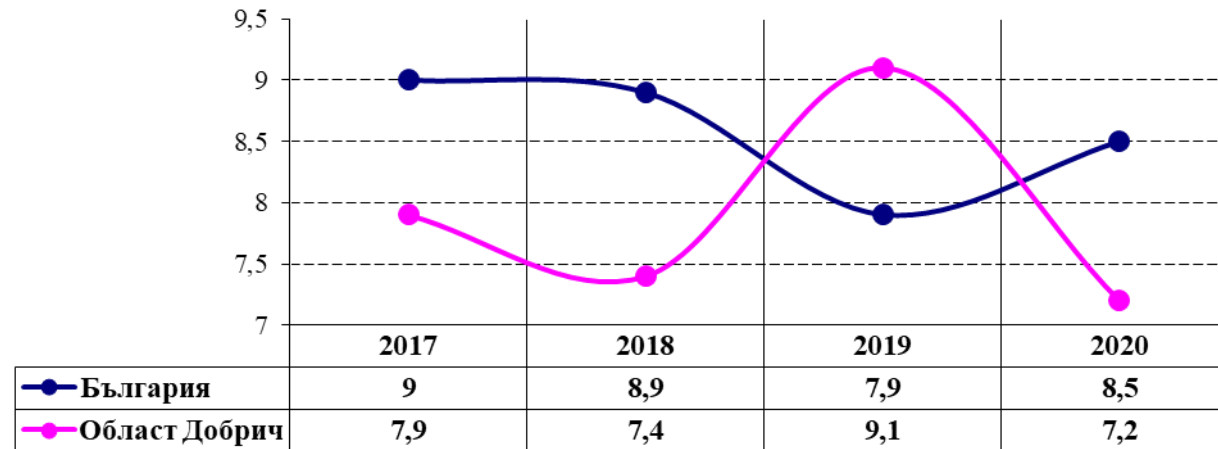

фиг. 1 Възrastова структура на населението в област Добрич - 2020 година (в %)

Процесът на демографското застаряване на населението, макар и с бавни темпове, продължава. Относителният дял на лицата над 60-годишна възраст е 29,73 %, докато относителният дял на младото население от 0 до 17 години през 2020 год. е 17,07 %.

1.2. Раждаемост

През 2020 г. в област Добрич са родени 1 224 деца. В сравнение с 2019 г. когато са родени 1 365, раждаемостта е намаляла със 141 деца. Коефициентът на раждаемост в областта е 7,2 на хиляда (в градовете 7,0 на хиляда, а в селата – 7,6 на хиляда).

фиг. 2 Раждаемост в област Добрич и страната (на 1 000 души население)

✚ Раждания и аборти в област Добрич

Година	Брой		На 1000 жени от 15 до 49 години	
	Раждания	Аборти	Раждания	Аборти
2018	1 304	1 247	36,83	35,22
2019	1 365	1 066	39,63	31,47
2020	1224	897	36,03	26,40

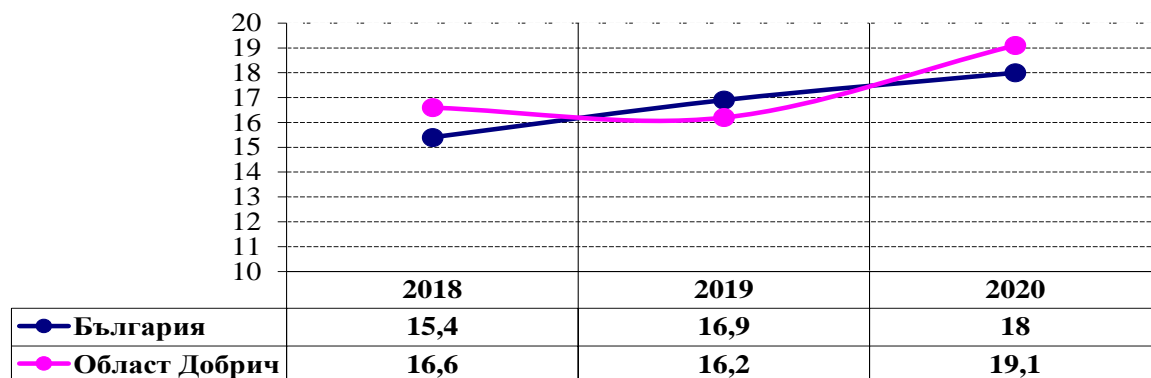
През 2020 година в лечебните заведения на област Добрич са извършени 879 аборта, което е с 187 по-малко от предходната година. По структура абортите се разпределят: 90,32 % са по желание на жената, 1,59 % са по медицински показания и 8,07 % са спонтанни. Сериозен

е проблемът с абортите на момичета между 15 и 19 години, когато съществува реална възможност за увреждане на детеродните способности на бъдещата жена.

1.3. Обща смъртност

Смъртността в област Добрич през изминалата година е с 1 % по-висока спрямо средната за страната. Коефициентът за смъртност през 2020 г. е 19,1 на хиляда, като показателят за смъртност сред мъжете е 21,2 срещу 17,0 на хиляда при жените.

През 2020 година в област Добрич са умрели 3 262 души, от които 1 762 мъже и 1 500 жени.

фиг. 3 Обща смъртност в област Добрич и страната (на 1 000 души)

Обща смъртност по причини в област Добрич

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	2019 г. – област Добрич			2020 г. – област Добрич		
		брой	на 100 000 от населението	Относителен дял (%)	брой	на 100 000 от населението	Относителен дял (%)
	ОБЩО I – XIX клас	2912	1694.9	100	3262	1915,4	100
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	20	11.6	0.6	28	16,4	0,8
II	Новообразувания	613	356.7	21.0	559	328,2	17,1
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения,	8	4.6	0.2			

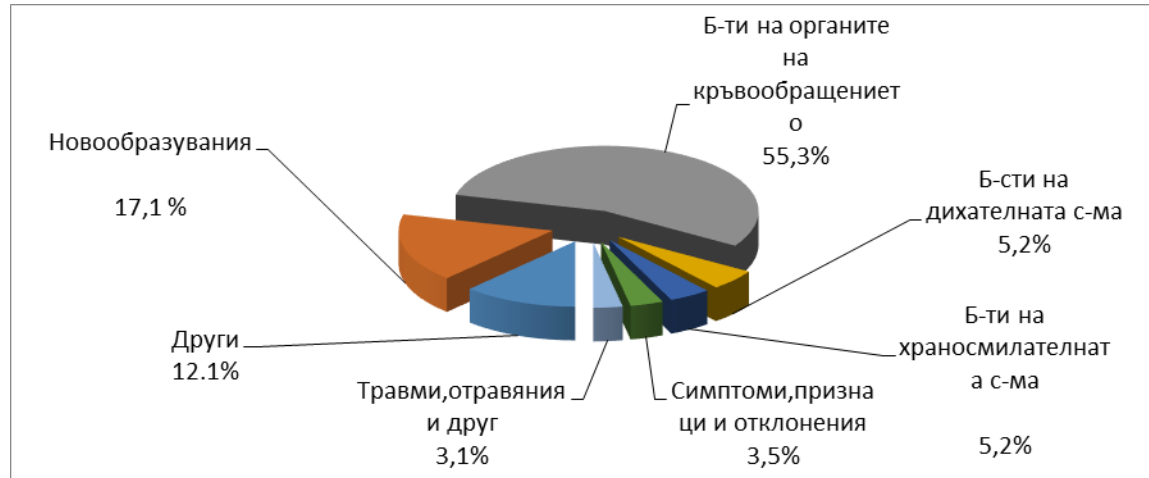
Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

	включващи имунния механизъм						
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	88	51.2	3.0	70	41,1	2,1
V	Психични и поведенчески разстройства	1	0.5	0.02	3	1,7	0,09
VI	Болести на нервната система	30	17.4	1.0	22	12,9	0,7
VII	Болести на окото и придатъците му						
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък						
IX	Болести на органите на кръвообращението	2035	1184.4	69.8	1805	1059,9	55,3
X	Болести на дихателната система	115	66.9	3.9	169	99,2	5,2
XI	Болести на храносмилателната система	152	88.4	5.21	144	84,5	4,4
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан						
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1	0.5	0.02	2	1,1	0,06
XIV	Болести на пикочо-половата система	36	20.9	1.23	43	25,2	1,3
XV	Бременност, раждане и послеродов период						
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	5	2.9	0.1	3	1,7	0,09
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	2	1.1	0.1	3	1,7	0,09
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	105	61.1	3.6	114	66,9	3,5
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	100	58.2	3.4	102	59,9	3,1
XX	Външни причини за заболяемост и смъртност	100	58.2	3.4	102	59,9	3,1

XXII	Кодове за специални цели-КОВИД				195	114,5	5,9
------	--------------------------------	--	--	--	-----	-------	-----

Забележка: Данните се получават от Национален статистически институт.

Фиг. 4 Структура на общата смъртност по причини за умирация в област Добрич през 2020 г.

В структурата на смъртността по причини между 2019 и 2020 година не се наблюдават съществени промени. Основна причина за умираанията остават болестите на органите на кръвообращението, чийто интензитет е 1 059,9 на сто хиляди, а относителният им дял – 55,3 %, следвани от новообразуванията, чийто интензитет е 328,2 на сто хиляди и относителен дял 17,1 %.

В структурата на останалите причини за смърт следват: болести на храносмилателната система 84,5 на сто хиляди; симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде и др., които представляват 66,9 на сто хиляди; външни причини за заболяемост и смъртност и травми и отравяния с показател 59,9 на сто хиляди; болести на дихателната система 99,2 на сто хиляди.

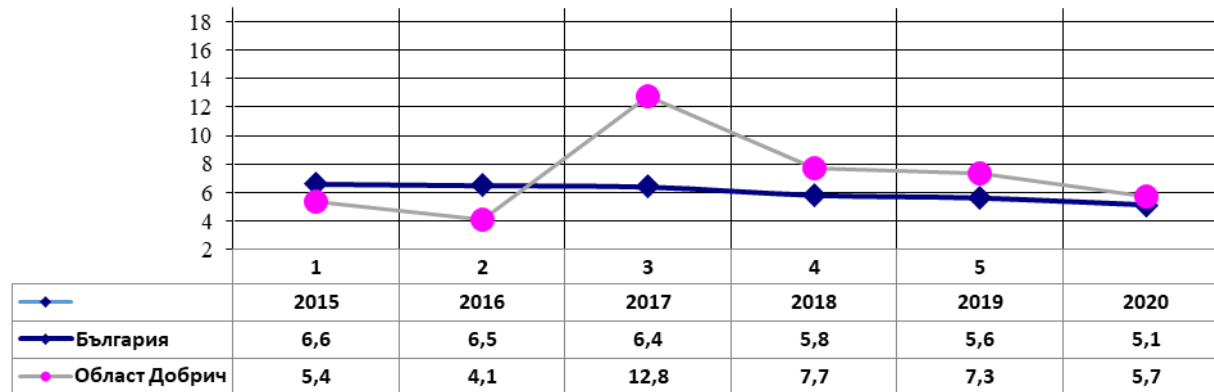
Чувствителната разлика в смъртността на градското и селското население е резултат преди всичко на по-интензивния процес на остаряване на населението в селата.

1.4. Детска смъртност

През 2020 г. броят на починалите деца под 1-годишна възраст е 7, от които 2 момчета и 5 момичета.

Показателят за детска смъртност за област Добрич е 5,7 на 1 000 живородени, като при момчетата той е 3,1, а при момичетата 8,6. Основните причини за умираанията на децата под 1-годишна възраст през 2020 година са: някои състояния, възникващи през перинаталния период – 40 % от всички умрели деца; вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации 28%, болести на нервната система и болести на органите на кръвообращението по 14 % .

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

фиг. 5 Детска смъртност в област Добрич и страната (на 1 000 живородени деца)

✚ Детска смъртност (умрели деца до 1 г. възраст) в област Добрич

година	Общо		В градовете		В селата	
	брой	На 1 000 живородени	брой	На 1 000 живородени	брой	На 1 000 живородени
2020	7	5,7	6	6,1	1	4,9
2019	10	7,3	4	2,9	6	4,3
2018	10	7,7	6	4,6	4	3,1

✚ Перинатална, неонатална и постнеонатална детска смъртност в област Добрич

Година	Перинатална ДС	Неонатална ДС	Постнеонатална ДС
2020	8,9	3,2	2,4
2019	8,0	1,4	3,6
2018	10,7	3,1	2,3

Забележка: Данните се получават от Национален статистически институт.

По отношение на възрастово-специфичните коефициенти на детската смъртност и през 2020 г. се наблюдава най-висока смъртност при децата в перинаталния период – 8,9 на 1 000 родени деца.

 Детска смъртност по причини

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	2019 г. - област			2020 г. - област		
		брой	на 1000 живородени	относителен дял (%)	брой	на 1000 живородени	относителен дял (%)
	ОБЩО I – XIX клас	10	7,3	100	7	8,9	100
I	Някои инфекциозни и паразитни болести						
II	Новообразувания						
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм						
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата						
VI	Болести на нервната система				1	0,8	14,3
IX	Болести на органите на кръвообращението				1	0,8	14,3
X	Болести на дихателната система	2	1,4	19			
XI	Болести на храносм. система						
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	6	4,3	58	3	2,5	42,8
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	1	0,7	9,5	2	1,6	28,6
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при кл. и лаб. изследвания, неклассифицирани другаде						
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1	0,7	9,5			
XX	Външни причини за заболяемост и смъртност						

Забележка: Данните се получават от Национален статистически институт

През 2020 година са умрели по-малко деца в сравнение с 2019 г., но относителният дял е по-висок - 8,9 на 1000 живородени деца и се дължи на по-малко родените деца през 2020 година. Смъртността се дължи предимно на преждевременни раждания, недоносеност, вродени аномалии, асфиксия и др. Тя е твърде висока сред малцинственото население, както и в отдалечените трудно достъпни села.

Най-голям през 2020 г. остава броят на починалите деца със заболявания от клас XVI – „Някои състояния, възникващи през перинаталния период”, като преобладават починалите деца с дихателни и сърдечно-съдови нарушения. Следват починалите деца със заболявания от XVII клас – „Вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации“ .

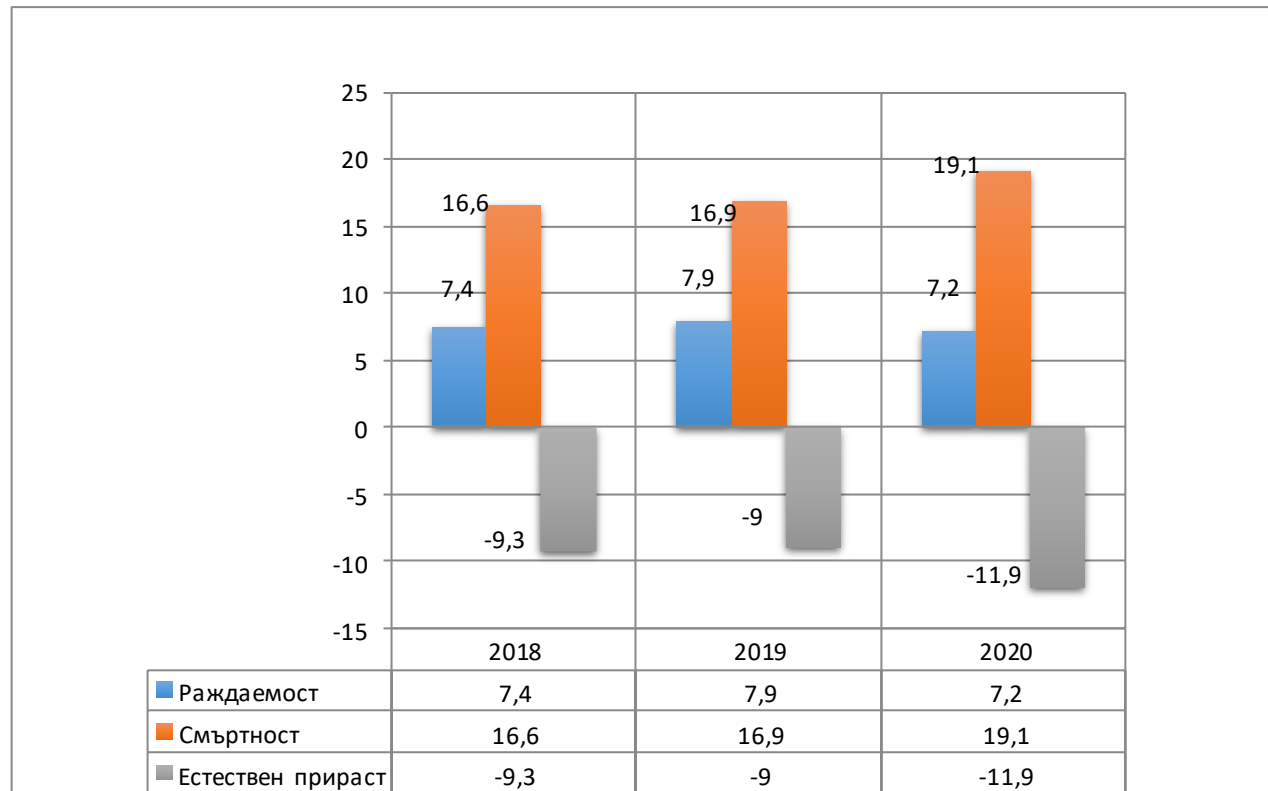
1.5. Естествен прираст

Статистическите данни за демографията на населението показват, че през 2020 г. продължава утвърждаването на отрицателни тенденции в демографското развитие на региона. Увеличаването на раждаемостта и плодовитостта на родилните контингенти и увеличаването на средната продължителност на живот не могат да променят отрицателните тенденции на естествения прираст в областта.

✚ Естествен прираст по общини в област Добрич

Община	2020		2019 г.		2018 г.	
	брой	На 1 000 души	брой	На 1 000 души	брой	На 1 000 души
Добрич – град	- 814	- 10,5	-540	-6,5	-547	- 6,5
Добричка	- 321	- 15,6	-296	-14,5	-313	- 15,4
Балчик	- 228	- 11,8	-183	-9,4	-191	- 9,9
Генерал Тошево	- 208	- 16,5	-216	-16,9	-195	- 14,9
Каварна	- 191	- 13,8	-98	-7,0	-121	- 8,6
Крушари	- 32	- 8,5	-54	-14,2	-58	- 14,9
Тервел	- 177	- 11,7	-87	-5,7	-94	- 6,2
Шабла	- 67	- 15,4	-82	-19,1	-96	- 21,9

Забележка: Данните се получават от Национален статистически институт

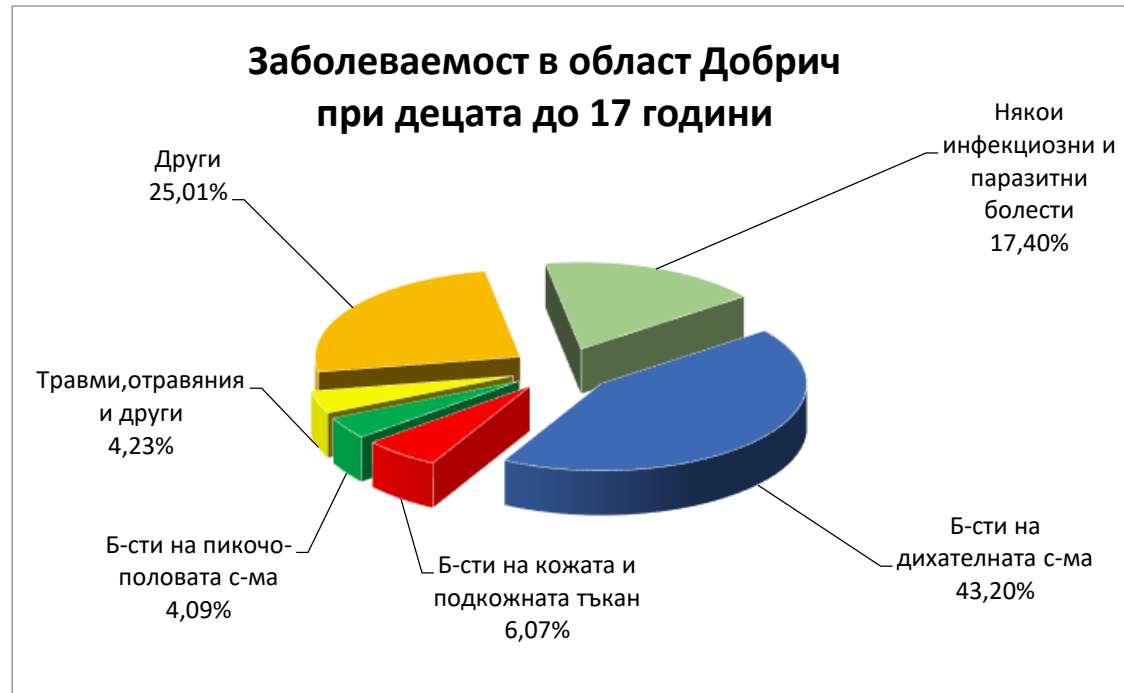
фиг. 6 Раждаемост, смъртност и естествен прираст в област Добрич за 3-годишен период

1.6. Заболеваемост и болестност

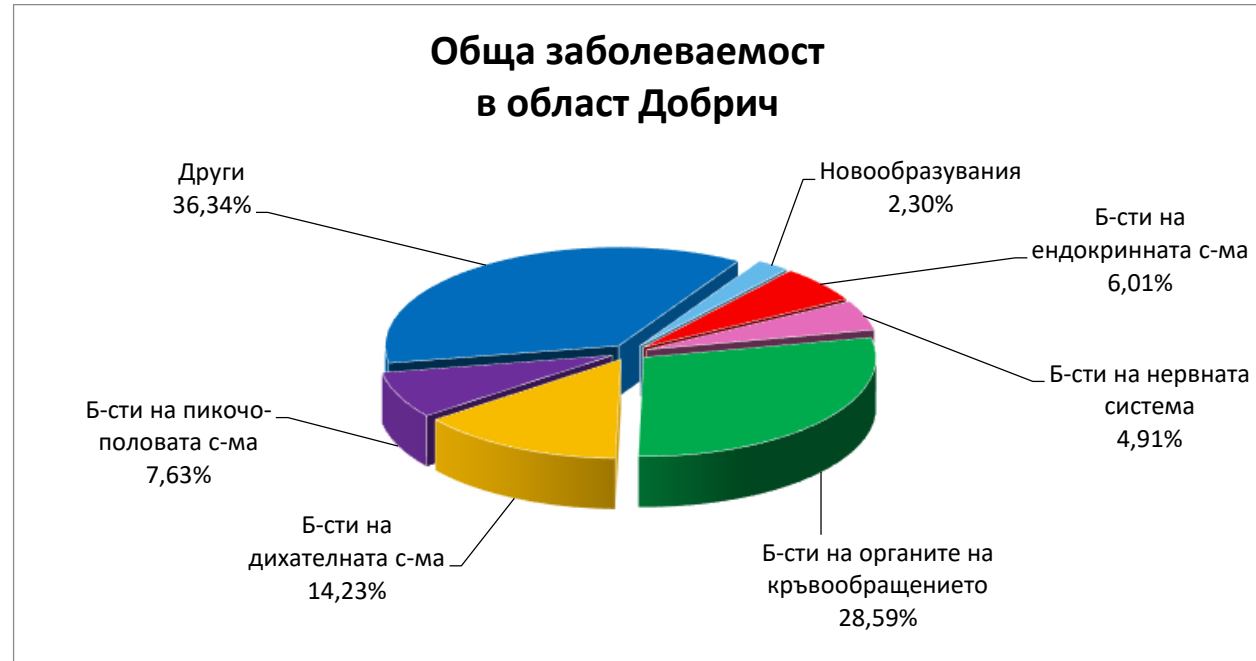
През 2020 година се наблюдават тенденциите от предходните години:

- ✘ Заболеваемостта се води от болестите на дихателната система – 200,9 на хиляда, следват болести на органите на кръвообращението – 108,9 на хиляда и някои инфекциозни и паразитни болести 85,9 на хиляда.
- ✘ При болестността е обратно, водещи са болестите на органите на кръвообращението – 728,6 на хиляда, следвани от болестите на дихателната система – 362,8 на хиляда и болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан – 216,6 на хиляда.
- ▣ Регистрирани заболявания, болестност – през 2020 година регистрираните заболявания за област Добрич са 433 746, които представляват 2 546,9 на хиляда.
- ▣ Новооткрити заболявания, заболеваемост – през 2020 година новооткритите заболявания са 152 385 или 894,8 на хиляда.

При децата до 17 години – общо заболялите са 22 397, като 1 401 са деца до 1 година, а новооткритите заболявания са 13 504. Почти половината 43,2 % от заболяванията са от групата на болестите на дихателната система, следвани от инфекциозните болести – 17,4 % и болести на кожата и подкожната тъкан – 6,07 %.

фиг. 7 Структура на заболеваемост на децата до 17год. от област Добрич през 2020 г.

фиг. 8 Структура на заболеваемост на населението от област Добрич през 2020 г.

Болестност и заболеваемост сред населението в област Добрич 2020 г.

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1 000 души от населението	Относителен дял	Регистрирани заболявания	На 1 000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	433 746	2 546,9	100	152 385	894,8	100
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	25 636	150,5	5,9	14 643	85,9	9,6
II	Новообразувания	9 873	57,9	2,3	3088	18,1	2,0
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния	2 005	11,8	0,4	678	3,9	0,4

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

	<i>механизъм</i>						
<i>IV</i>	<i>Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата</i>	26 090	153,2	6,0	3618	21,2	2,3
<i>V</i>	<i>Психични и поведенчески разстройства</i>	12 720	74,7	2,93	3156	18,5	2,1
<i>VI</i>	<i>Болести на нервната система</i>	21 302	125,1	4,9	6935	40,7	4,5
<i>VII</i>	<i>Болести на окото и придатъците му</i>	15 669	92,0	3,6	7080	41,5	4,6
<i>VIII</i>	<i>Болести на ухото и мастоидния израстък</i>	9 397	55,1	2,1	5 003	29,4	3,2
<i>IX</i>	<i>Болести на органите на кръвообращението</i>	124 092	728,6	28,6	18 559	108,9	12,2
<i>X</i>	<i>Болести на дихателната система</i>	61 800	362,8	14,2	34 223	200,9	22,4
<i>XI</i>	<i>Болести на храносмилателната система</i>	16 263	95,4	3,7	5 720	33,6	3,7
<i>XII</i>	<i>Болести на кожата и подкожната тъкан</i>	15 148	88,9	3,5	8 093	47,5	5,3
<i>XIII</i>	<i>Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан</i>	36 901	216,6	8,5	12 193	71,5	8,0
<i>XIV</i>	<i>Болести на пикочо-половата система</i>	33 102	194,3	7,6	13 334	78,3	8,7
<i>XV</i>	<i>Бременност, раждане и послеродов период</i>	1 169	6,8	0,2	657	3,8	0,4
<i>XVI</i>	<i>Някои състояния, възникващи през перинаталния период</i>	154	0,9	0,03	76	0,4	0,04
<i>XVII</i>	<i>Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации</i>	699	4,1	0,16	187	1,09	0,12

	<i>и хромозомни аберации</i>						
XVIII	<i>Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде</i>	9 030	53,0	2,1	6 073	35,6	3,9
XIX	<i>Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини</i>	12 850	75,4	2,9	9 145	53,7	6,0

Забележка: Данните се получават след обработка на годишните статистически отчети на ЛЗ за извънболнична помощ в областта

Болестност и заболяемост сред населението в област Добрич 2019 г.

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1 000 души от населението	Относителен дял	Регистрирани заболявания	На 1 000 души от населението	Относителен дял
	<i>ОБЩО I – XIX клас</i>	444 166	2 585,2	100	162 832	947,7	100
I	<i>Някои инфекциозни и паразитни болести</i>	18 804	109,4	4,2	11 020	64,1	6,7
II	<i>Новообразувания</i>	11 062	64,3	2,5	3 712	21,6	2,2
III	<i>Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм</i>	2 025	11,7	0,4	767	4,4	0,4
IV	<i>Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата</i>	27 286	158,8	6,1	3 658	21,2	2,2
V	<i>Психични и поведенчески разстройства</i>	10 665	62,0	2,4	3 413	19,8	2,0
VI	<i>Болести на нервната</i>	23 377	136,0	5,2	7 503	43,6	4,6

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

	<i>система</i>						
VII	<i>Болести на окото и придатъците му</i>	23 988	139,6	5,4	11 418	66,4	7,0
VIII	<i>Болести на ухото и мастоидния израстък</i>	12 966	75,4	2,9	6 536	38,0	4,0
IX	<i>Болести на органите на кръвообращението</i>	107 355	624,8	24,1	17 485	101,7	10,7
X	<i>Болести на дихателната система</i>	68 487	398,6	15,4	38 886	226,3	23,8
XI	<i>Болести на храносмилателната система</i>	16 689	97,1	3,7	6 934	40,3	4,2
XII	<i>Болести на кожата и подкожната тъкан</i>	18 231	106,1	4,1	9 818	57,1	6,0
XIII	<i>Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан</i>	37 161	213,2	8,3	10 888	63,3	6,6
XIV	<i>Болести на пикочо-половата система</i>	35 683	207,6	8,0	13 247	77,1	8,1
XV	<i>Бременност, раждане и послеродов период</i>	1 044	6,0	0,2	574	3,3	0,3
XVI	<i>Някои състояния, възникващи през перинаталния период</i>	192	1,1	0,04	71	0,4	0,04
XVII	<i>Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации</i>	907	5,2	0,2	317	1,8	0,1
XVIII	<i>Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде</i>	11 023	64,1	2,4	7 321	42,6	4,4
XIX	<i>Травми, отравяния и някои други последици от</i>	17 221	100,2	3,8	9 263	53,9	5,6

въздействието на външни причини							
---------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Забележка: Данните се получават след обработка на годишните статистически отчети на ЛЗ за извънболнична помощ в областта.

1.7. Хоспитализирана заболеваемост

Тенденции – Всички хоспитализирани случаи (изписани и умрели) в стационарите на лечебните заведения в област Добрич през 2020 година са 16 477 или 967,5 на 10 000 души от населението. Хоспитализациите са с 4 601 по-малко от предходната година. От тях 1 652 случая (6,08 %) са по повод фактори, влияещи върху здравното състояние на населението и контакта със здравните служби. Хоспитализираните от ХХI клас „Външни причини за заболеваемост и смъртност” са 16.6 %.

✘ Структура на заболеваемостта по причини за хоспитализация:

- Болести на органите на кръвообращението –13.4 %;
- Болести на дихателната система –12.9 %;
- Бременност, раждане, послеродов период – 14.6 %;
- Травми и отравяния – 10.02 %;
- Психични и поведенчески разстройства –12.01 %;
- Болести на храносмилателната система –6.5 %;
- Болестите на пикочо-половата система – 18.2 %.

При децата до 17 – годишна възраст най-голям е относителният дял на болестите на дихателната система, следвани от инфекциозни болести . Сред лицата от 18 до 64 години най-голям е дялът на болестите на органите на кръвообращението, следвани от болестите на дихателната система, болестите на пикочо-половата система и на психични и поведенчески разстройства.

Водещи заболявания в структурата на хоспитализираната заболеваемост при лицата над 65 години са болестите на органите на кръвообращението, болестите на дихателната система и болести на храносмилателната система.

✚ Хоспитализирана заболеваемост в Област Добрич за 2020 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни	На 10 000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I - XIX клас	16 477	967,5	100
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	162	9,5	0,9
II	Новообразувания	246	14,4	1,49
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	6	0,35	0,03
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	478	28,06	2,9

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

V	Психични и поведенчески разстройства	1 980	116,2	12,01
VI	Болести на нервната система	272	15,9	1,6
VII	Болести на окото и придатъците му			
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	493	28,9	2,9
IX	Болести на органите на кръвообращението	2 213	129,9	13,4
IX	Болести на дихателната система	2 141	125,7	12,9
XI	Болести на храносмилателната система	1 077	63,2	6,5
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	372	21,8	2,2
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	682	40,04	4,1
XIV	Болести на пикочо-половата система	1 373	79,8	18,2
XV	Бременност, раждане и послеродов период	2 420	142,1	14,6
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	501	29,4	3,04
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	4	0,2	0,02
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	224	13,1	1,3
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1 652	97,0	10,02
XX	Фактори, влияещи върху здравното състояние на населението и контакта със здравните служби.	1 652	97,0	6,08
XXI	Външни причини за заболяемост и смъртност	4 515	265,1	16,6

Забележка: Данните се получават след обработка на годишните статистически отчети на ЛЗ за болнична помощ за 2020 г.

✚ Хоспитализирана заболяемост в Област Добрич за 2019 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни	На 10 000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I - XIX клас	21 078	1 226,6	100
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	489	28,45	3,14
II	Новообразувания	379	21,95	2,86
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	4	0,22	0,046
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на	644	37,4	9,4

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

	веществата			
V	Психични и поведенчески разстройства	2 031	118,2	6,34
VI	Болести на нервната система	209	18,2	8,4
VII	Болести на окото и придатъците му			
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	862	50,1	5,6
IX	Болести на органите на кръвообращението	3 042	177	52,1
X	Болести на дихателната система	3 439	200	78,2
XI	Болести на храносмилателната система	1 444	84	14,2
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	476	24,13	5,3
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1 152	66,9	34,36
XIV	Болести на пикочо-половата система	1 373	79,8	18,2
XV	Бременност, раждане и послеродов период	2 721	158,2	35,2
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	470	27,3	3,3
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	8	0,4	0,05
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неklasифицирани другаде	337	19,5	15,9
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1 890	109,95	12,24
XX	Фактори, влияещи върху здравното състояние на населението и контакта със здравните служби.	1 567	91,1	12,4
XXI	Външни причини за заболяемост и смъртност	1 890	109,95	12,2

Забележка: Данните се получават след обработка на годишните статистически отчети на ЛЗ за болнична помощ за 2019 г.

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

фиг. 9 Хоспитализации в област Добрич 2018г. - 2020 г.

Онкологични заболявания – регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания

	2020 г.			
	Всичко	в т.ч. новоткрита	Всичко	в т.ч. новоткрита
	Брой		На 100 000 от населението	
Общо	6396	576	3739,2	336,7
Устни, устна кухина и фаринкс	172	15	100,5	8,7
в т.ч. : устни	79	4	46,2	2,3
Храносмилателни органи и перитонеум	1067	133	623,7	77,7
в т.ч. : стомах	125	20	73,1	11,7
дебело черво	483	43	282,4	25,1
ректум ректосигмоидна област и анус	335	29	195,8	16,9
Дихателна система	344	74	201,1	43,2
в.т.ч.: трахея, бронхи, бял дроб	231	67	135,1	39,2
Кости,съединителна тъкан, кожа и млечни жлези	23	1	13,4	0,6
в.т.ч.: меланом и др. злокачествени новообразувания на кожата	868	67	507,4	39,2
женска гърда	1243	88	1410,7	99,8

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

Пикочо-полови органи				
в.т.ч. маточна шийка ¹	466	19	528,8	21,5
тяло на матката ¹	415	18	470,9	20,4
яйчник и други придатъци на матката ¹	183	9	207,7	10,2
простата ²	393	41	473,8	49,4
пикочен мехур	287	20	167,8	11,7
Други				

Забележка: Данните се получават от съответния диспансер за онкологични заболявания, който обслужва болните от областта

✚ Регистрирани заболявания от активна туберкулоза по форма на заболяването (брой)

Форма на заболяването	2020		2019		2018	
	брой	На 100 000	брой	На 100 000	брой	На 100 000
Общо	119	69,8	130	75,6	157	90,3
<i>в т.ч. новооткрити</i>	29	17,1	26	15,1	25	14,8
<i>Белодробна туберкулоза - всичко</i>	113	66,3	123	71,6	142	81,7
<i>в т.ч. новооткрити</i>	27	15,8	24	13,9	24	13,8
<i>Извънбелодробна туберкулоза - всичко</i>	6	3,5	7	4,1	15	8,6
<i>в т.ч. новооткрити</i>	2	1,2	3	1,7	1	0,5
<i>Туберкулоза на костите и ставите</i>	1	0,6	1	0,6	2	1,1
<i>в т.ч. новооткрити</i>						
<i>Туберкулоза на пикочо-половите органи</i>	1	0,6	1	0,6	1	0,5
<i>в т.ч. новооткрити</i>						

Забележка: данните се получават от съответния диспансер, който обслужва болните от областта

Основни проблеми на здравето на населението:

- ✘ Болестите на органите на кръвообръщението;
- ✘ Болести на дихателната система;
- ✘ Болести на пикочо-половата система;
- ✘ Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан;

- ✗ Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм;
- ✗ Болести на окото и придатъците му;
- ✗ Болести на нервната система;
- ✗ Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини.

■ **Болести на органите на кръвообръщението** – те са водещи в структурата на умиранията от десетилетия. Показателите нарастват при двата пола с възрастта, по-подчертано в групите след 35 години при мъжете и 45 години при жените.

■ **Онкологични заболявания** - болестността от злокачествени новообразувания отново бележи понижение през разглежданата година – 6 396 души, като в сравнение с 2019 г., когато е намалена с 33 души, като коефициентът минимално се намалява на 3 739,2 на сто хиляди души от населението. Новооткритите случаи са 576, което представлява 336,7 на сто хиляди души.

■ **Болести на дихателната система** - тези заболявания са водещи в структурата на общо регистрираните заболявания – второ място с болестност 398,6 на 1 000 жители и първо със заболяемост 235,9 на 1 000 жители през 2018 год.

■ **Инфекциозни заболявания, в т.ч. туберкулоза** - през 2020 година болестността от заразни и паразитни болести е по-висока – 150,5 на хиляда, в сравнение с 2019 година, когато е била 109,4 на хиляда. Болестността от активна туберкулоза бележи леко понижение през изминалата година, като коефициента е 69,8 на сто хиляди, от които новооткритите случаи са 16,4 на сто хиляди. Най-голям е дялът на белодробната туберкулоза – 66,3 на сто хиляди души, като новооткритите са 14,6 на сто хиляди;

■ **Психични заболявания** - през 2020 г. структурата на психичните заболявания понижава своята тенденция от 2019 година, като хоспитализираните болни са 1980 в сравнение с предходната година когато са били 2031, или 118,2 на десет хиляди души от населението. Около 57% от всички хоспитализирани са с диагноза шизофрения, шизотипни и налудни разстройства. Следват заболелите от разстройства на настроението (афективни разстройства) и др.

■ **Рискови фактори, влияещи върху здравето на населението в Област Добрич**

Анализът на честотата на някои рискови фактори, асоциирани с хипертоничната болест (ХБ), исхемичната болест на сърцето (ИБС), мозъчно-съдовата болест (МСБ) и онкологичните заболявания, показва че профилактиката на тези заболявания е не достатъчно ефективна:

- Относителният дял на хипертониците остава трайно висок;
- Тютюнопушенето продължава интензивното си разпространение, особено сред жените и младежите;
- Кръгът на злоупотребяващите с алкохол се разширява;
- Нараства относителният дял на хората с ниска физическа активност;
- Нараства дялът на населението, в чийто ежедневен режим на хранене са слабо застъпени протективните хранителни фактори;

Съществуват редица успешни проекти, които доказват че при взаимодействие на здравната система, другите обществени сектори и населението, честотата на рисковите фактори би могла да бъде съществено намалена, а заедно с това ще бъде намалена високата смъртност в региона от ИБС, МСБ и онкологични заболявания.

2. Състояние на системата за медицинска помощ

2.1. Първична извънболнична медицинска помощ

Осигуреност с ОПЛ – В област Добрич има две незаети лекарски практики, с. Крапец, община Шабла и с. Белгун, община Каварна. Има лекарски практики дадени като втори адрес на регистрирани вече индивидуални и групови практики за първична медицинска помощ.

✚ Осигуреност с ОПЛ и лекари по дентална медицина на 10 000 души

<i>Община</i>	<i>Осигуреност с ОПЛ</i>	<i>Осигуреност с лекар по дентална медицина</i>
<i>Добрич област</i>	7,5	7,3
<i>Добрич град</i>	7,1	10,6
<i>Балчик</i>	5,7	5,7
<i>Каварна</i>	5,1	6,5
<i>Добричка</i>	7,3	1,9
<i>Тервел</i>	5,2	5,3
<i>Ген. Тошево</i>	7,9	3,9
<i>Крушари</i>	10,7	2,6
<i>Шабла</i>	9,2	4,6

✚ Брой лица, обслужвани от един ОПЛ и извършени прегледи

<i>Община</i>	<i>Души обслужвани от 1 ОПЛ</i>	<i>Извършени прегледи (брой прегледи от ОПЛ на 1 жител)</i>
<i>Добрич област</i>	1320	2,54
<i>Добрич град</i>	1395	2,67
<i>Балчик</i>	1750	1,71
<i>Каварна</i>	1967	1,40
<i>Добричка</i>	1373	1,11
<i>Тервел</i>	1886	0,80
<i>Ген. Тошево</i>	1255	1,51
<i>Крушари</i>	935	0,91
<i>Шабла</i>	1084	2,61

✚ Видове лечебни заведения

<i>Видове ЛЗ</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
<i>ИП ПИМП</i>	87	87	90
<i>ИП ПИДП</i>	96	98	97
<i>ГП ПИМП</i>	8	9	9
<i>ГП ПИДП</i>	14	13	12

Забележка: данните се вземат от водения в РЗИ регистър на ЛЗ за извънболнична помощ към 31.12.2020 г.

✚ Лечебни заведения за първична медицинска и дентална извънболнична помощ по общини в област Добрич през 2020 г.

<i>община</i>	<i>Брой ЛЗ сключили договори с РЗОК</i>		<i>Брой регистрирани в РЗИ</i>			
			<i>ИППМП</i>		<i>ГППМП</i>	
	<i>ОПЛ</i>	<i>дентални</i>	<i>ОПЛ</i>	<i>дентални</i>	<i>ОПЛ</i>	<i>дентални</i>
<i>Добрич-град</i>	34	64	34	64	5	10
<i>Добрич-селска</i>	9	4	9	4	3	
<i>Балчик</i>	11	7	11	7		2
<i>Каварна</i>	7	9	7	9		
<i>Ген. Тошево</i>	10	5	10	5		
<i>Тервел</i>	8	4	8	4		2
<i>Крушари</i>	4	1	4	1		
<i>Шабла</i>	4	2	4	2		

Забележка: данните се вземат от НЗОК и водения в РЗИ регистър на ЛЗ за извънболнична помощ към 31.12.2020 г.

✚ Квалификация на ОПЛ (със специалност, зачислени и незачислени):

- ✘ .... общ брой ОПЛ (титуляри на практика) - 117;
- ✘ .... незачислени за специализация по „Обща медицина” – 0;
- ✘ .... зачислени за специализация по „Обща медицина” – 30;
- ✘ .... с придобита специалност „Обща медицина” - 71;
- ✘ .... друга специалност – 16;

Изводи:

Към края на 2020 година в област Добрич има регистрирани 87 индивидуални практики и 8 групови практики за първична медицинска помощ. Лекарите с придобита специалност „Обща медицина” са 71 и 30 са зачислените.

2.1. Специализирана извънболнична медицинска помощ

✚ Лечебни заведения за специализирана медицинска помощ по видове

<i>Видове ЛЗ</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
<i>СИМП</i>	91	91	93
<i>ИПСДМ</i>	2	2	2
<i>ГПСИМП</i>	2	2	2
<i>ГПСДМ</i>			
<i>МЦ</i>	9	9	9
<i>МДЦ</i>			
<i>ДКЦ</i>	2	2	2
<i>ДЦ</i>			
<i>СМДЛ</i>	5	5	5
<i>СМТЛ</i>	20	19	19

Забележка: данните се вземат от водения в РЗИ регистър на ЛЗ за извънболнична помощ към 31.12.2020 г.

Специализираната извънболнична медицинска помощ в областта се осъществява от 131 лечебни заведения, от които:

- ✖ 2 диагностично-консултативни центъра;
- ✖ 9 медицински центъра;
- ✖ 91 индивидуални и 2 групови практики на лекари-специалисти;
- ✖ 2 индивидуални специализирани практики по дентална медицина;
- ✖ 5 СМДЛ;
- ✖ 20 СМТЛ;
- ✖ 1 Диализен център.

Този показател е изчислен на базата на специалисти, работещи само на основен трудов договор, а ако се вземе предвид общият брой на работещите, той е много по-голям. Така например от 91 ИПСМП приблизително половината са с титуляри, работещи само в извънболничната помощ – другите са предимно болнични специалисти.

✚ Лечебни заведения за специализирана извънболнична помощ по общини

<i>Община</i>	<i>ИПСМ П</i>	<i>ИПСД П</i>	<i>ГПСМ П</i>	<i>ГПСД П</i>	<i>М Ц</i>	<i>МД Ц</i>	<i>ДК Ц</i>	<i>СМД Л</i>	<i>СМТ Л</i>	<i>хоспи си</i>
<i>Добрич-</i>	70	2	2		3		2	5	18	

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

град										
<i>Добричка</i>										
<i>Балчик</i>	13				2				1	
<i>Каварна</i>	5				2				1	
<i>Г. Тошево</i>	2				1					
<i>Тервел</i>	1				1					
<i>Крушари</i>										
<i>Шабла</i>										

Забележка: данните се вземат от водения в РЗИ регистър на ЛЗ за извънболнична помощ към 31.12.2020 г.

На областно ниво е налице неравномерно разпределение на лечебните заведения за специализирана извънболнична помощ на територията на отделните общини. Функциониращите ДКЦ, МЦ и лаборатории са предимно в областния град, както и значителна част от практиките на лекарите-специалисти. Това затруднява достъпа на пациентите от по-малките общини до специализирани изследвания и консултации.

Изпълнение на здравната карта за област Добрич по видове специалности - 2020 година (склучили договор с НЗОК)

<i>Специалност</i>	<i>НЗК</i>	<i>Брой специалисти в ИБМП, склучили договор с НЗОК</i>	<i>Превишение / намаление</i>
<i>Акушерство и гинекология</i>	24	8	-16
<i>Клинина алергология</i>	1		0
<i>Гастроентерология</i>	5	9	+4
<i>Кожни и венерически болести</i>	9	3	- 6
<i>Ендокринология и болести на обмяната</i>	8	5	- 3
<i>Вътрешни болести</i>	8	2	- 6
<i>Инфекциозни болести</i>	-		-
<i>Кардиология</i>	17	10	- 7
<i>Клинична лаборатория</i>		8	
<i>Нервни болести</i>	20	6	-14
<i>Нефрология</i>	4	2	- 2
<i>Медицинска онкология</i>	3	3	0
<i>Ортопедия и травматология</i>	7	8	+ 1
<i>Ушно-носно-гърлени болести</i>	11	2	- 9
<i>Очни болести</i>	15	2	- 13
<i>Медицинска паразитология</i>			0

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

<i>Педиатрия</i>	19	12	- 7
<i>Психиатрия</i>	9	8	- 1
<i>Пневмология и фтизиатрия</i>	5	4	- 1
<i>Ревматология</i>	3	1	-2
<i>Образна диагностика</i>		4	+ 4
<i>Урология</i>	7	5	- 2
<i>Физикална и рехабилитационна медицина</i>	6	4	- 2
<i>Клин. хематология</i>	1		0
<i>Хирургия</i>	17	11	- 6
<i>Анестезиология</i>		1	
<i>Неврохирургия</i>	3	4	- 1
<i>Съдова хирургия</i>		2	+ 2
<i>Педиатрия и алергология</i>			
<i>Детска ендокринология</i>			
<i>Детска кардиология</i>		1	+ 1
<i>Трансфузионна хематология</i>		1	+ 1
<i>Микробиология</i>		1	+ 1
<i>Обща клинична патология</i>		1	+ 1
<i>Вирусология</i>			
Общо:	202	128	

Забележка: данните се вземат от съответната РЗОК за сключените договори с ИМП и Национална здравна карта за област Добрич, действаща към момента

В колона втора цифрата 128 съответства на брой лекари като физически лица, сключили договор със здравната каса. Броят на лекарите на основен трудов договор е 455. Голяма част от работещите в лечебни заведения за извънболнична помощ лекари са болнични специалисти, които осъществяват дейност и в извънболничната помощ, или специалисти, работещи в повече от едно лечебно заведение за извънболнична помощ.

Дейност на лекарите по специалности в област Добрич

Области	Общо						Посещения по домовете
	Посещения в амбулаторията при специалисти през 2020 г.						
	Всичко	На 1 жител	в това число				
деца до 17 год.			На 1 дете	профилактични	от тях деца до 17 год.		
Лекари	249 892	1,46	37045	1,27	8463	2413	718
<i>в т.ч. вътрешни болести</i>	12712	0,07	111	0,003			
<i>гастроентерология</i>	5691	0,03	4	0,0001			
<i>ендокринология и болести на обмяната</i>	15132	0,08	21	0,0007			4
<i>кардиология</i>	38568	0,22	62	0,002	43		49
<i>ревматология</i>							
<i>пневмология и фтизиатрия</i>	6236	0,03	66	0,002			3
<i>нефрология</i>	9235	0,05	62	0,002			2
<i>клинична хематология</i>	1000	0,005	18	0,0006			
<i>клинична алергология</i>	3364	0,01	1458	0,05			
<i>педиатрия</i>	19116	0,11	19062	0,65	1796	1795	420
<i>хирургия</i>	10337	0,06	1541	0,05	946		10
<i>ортопедия и травматология</i>	15973	0,09	2211	0,07			
<i>урология</i>	4745	0,02	139	0,004	2		
<i>неврохирургия</i>	1427	0,008	35	0,001			
<i>акушерство и гинекология</i>	19377	0,11	915	0,03	1686	561	
<i>инфекциозни болести</i>	6036	0,03	2770	0,09			
<i>ушно-носно-гърлени болести</i>	12859	0,07	2171	0,07	1014		136
<i>очни болести</i>	16999	0,09	2412	0,08	1614	57	7
<i>психиатрия</i>	16155	0,09	167	0,005			47
<i>нервни болести</i>	11701	0,06	481	0,01	1362		5
<i>кожни и венерически болести</i>	11740	0,06	2361	0,08			
<i>физикална и рехабилитационна медицина</i>	9380	0,05	576	0,01			
<i>други</i>	2109	0,01	402	0,01			

Забележка: Данните се получават след обработка на годишните статистически отчети на НЦОЗА за ЛЗ за извънболнична помощ

Изводи:

Посещенията в амбулаторията при специалисти през 2020 година са 249 892, което е по-малко в сравнение с 2019 г. На един жител се падат по 1,46 посещения, при децата до 17 години на едно дете се падат по 1.27 посещения, домашните посещения са по малко от 1 % от всички прегледи.

Профилактичните прегледи заемат 3,4 % от всички прегледи, въпреки че към профилактиката на болестите трябва да е насочено вниманието както на лекари, така и на пациенти. В условията на ограничени възможности и финансови ресурси би било целесъобразно да се разработи единна национална програма по промоция на здравето и профилактика на болестите.

1. Болнична медицинска помощ

Към 31.12.2020 г. болничният сектор в областта включва 7 лечебни заведения, от които 3 многопрофилни болници, 1 държавна психиатрична болница, 1 център за психично здраве и 2 специализирани болници за рехабилитация. На територията на област Добрич лечебните заведения за болнична помощ са основно с публична собственост (държавна и общинска) и едно с частна.

Лечебни заведения към 31.12.2020 г.

Видове заведения	2020		2019 г.		2018 г.	
	Брой	Легла	Брой	Легла	Брой	Легла
<i>Лечебни заведения за болнична помощ-всичко</i>	7	752	7	755	7	762
<i>Публични лечебни заведения</i>	7	752	7	755	7	762
<i>Многопрофилни болници</i>	3	480	3	483	3	490
<i>Многопрофилна болница за активно лечение</i>	3	480	3	483	3	490
<i>Специализирани болници</i>	2	90	2	92	2	92
<i>Специализирана болница за активно лечение</i>						
<i>Специализирана болница за долекуване и продължително лечение</i>						
<i>Специализирана болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация</i>						
<i>Специализирана болница за рехабилитация</i>	2	92	2	92	2	92
<i>ЦПЗ</i>	1	90	1	90	1	90
<i>За пневмофтизиатрични заболявания</i>						
<i>За кожно-венерически заболявания</i>						
<i>За онкологични заболявания</i>						
<i>За психични заболявания</i>	1	90	1	90		90

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

					1	
Психиатрични болници	1	92	1	90	1	90
Частни лечебни заведения						

Забележка: Данните се вземат след обработка на годишните отчети за болнична помощ. На ред 1 се отразява действителния брой легла към 31.12.(кол.1, шифър 01 от раздел V, т.1) от статистически формуляр „3”-365 Б.

 Легла в лечебните заведения за болнична помощ по видове към 31.12.2020 г.

Видове легла	2020 г.		
	Брой легла към 31.12.2020 г.	Относителен дял	Осигуреност на 10 000
Общо	752	100	44,15
За активно лечение	480	63,8	28,18
За реанимация и интензивно лечение	11	1,4	0,6
В т.ч. Терапевтични	267	35,5	15,6
Гастроентерологични	10	1,3	0,6
Ендокринология и болести на обмяната	15	1,9	0,9
Кардиология	39	5,2	2,3
Нефрология	15	1,9	0,9
Ревматология	2	0,2	0,1
Пневмология и фтизиатрия	17	2,3	1,0
Кожни и венерически болести	5	0,6	0,3
Нервни болести	43	5,7	2,5
Медицинска онкология	10	1,3	0,6
Инфекциозни болести			
Педиатрия	46	6,1	2,7
Неонатология	23	3,1	1,3
Хирургия	37	4,9	2,2
Ортопедия и травматология	18	2,4	1,05
Урология			
Неврохирургия	10	1,3	0,6
Ушно-носно-гърлени болести	5	0,6	0,3

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

Очни болести			
Гинекология	11	1,4	0,6
Родилни	21	2,8	1,2
Патологична бременност	16	2,1	0,9
Психиатрични	180	23,9	10,5
Физикална и рехабилитационна медицина	92	12,2	5,4
Дългосрочни грижи	18	2,4	1,05

Забележка: Данните се вземат след обработка на годишните отчети за болнична помощ. Отражава се действителния брой легла към 31.12. (кол.1 от раздел V, т.1) от статистически формуляр „3“-365 Б. Следва да има равенство с броя на леглата, отразени в таблицата „Лечебни заведения към 31.12.2020 г.“

Дейност на стационарите на болничните лечебни заведения за 2020 г.

Видове заведения	2020 г.									
	Легла (средногоди шен брой)	Постъ пили болни	Изпи сани болни	Умре ли	Прем инали болни	Проведе ни леглодни	Използвае мост на лег лата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Летали -тет (%)
Общо	752	21627	20992	642	21869	161811	217	24	21	1,1
Многопрофилни болници	480	16685	16036	639	16829	82445	134	26	5,1	2,03
МБАЛ-Добрич	326	13691	13063	610	13815	66740	205	42	4,8	4,5
МБАЛ-Балчик	92	2043	2022	26	2057	10390	113	22	5,1	1,3
МБАЛ-Каварна	62	951	951	3	957	5315	86	15	5,6	0,3
Специализирани болници										
СБР-Тузлата	60	1877	1877		1877	13942	232	31	7,4	0
СБР Медика- Албена	32	1089	1089		1089	7623	238	34	7,0	0
ДПБ-Карвуна	90	174	181	3	249	24615	274	3	98,9	1,6
ЦПЗ-Добрич	90	1802	1809		1825	33186	369	20	18,2	0

Забележка: данните се вземат от годишните отчети за болнична помощ за 2020 г.

✚ Дейност на стационарите на болничните лечебни заведения за 2019 г.

Видове заведения	2019									
	Легла (средногоди шен брой)	Постъ пили болни	Изпи сани болни	Умре ли	Преми нали болни	Проведе ни леглодни	Използвае мост на лег лата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Летали -тет (%)
Общо	756	26 358	25 868	547	26 657	181 141	239	35,2	7,0	0,8
Многопрофилни болници	484	21 227	20 720	539	21 403	102 702	212	44,2	4,9	1,2
МБАЛ Добрич	330	17 404	16 897	527	17 548	82 218	249	53	4,7	3,0
МБАЛ Балчик	92	2 291	2 279	10	2 303	12 385	135	25	5,4	0,4
МБАЛ Каварна	62	1 532		2	1 552	8 099	131	25	5,2	0,1
Специализирани болници	60	2279	2279		2279	16 935	282	38	7,4	0,0
СБР Тузлата	32	843	843		843	5794	181	26	6,9	0,0
СБР Медика- Албена										
	90	217	203	3	281	23 568	262	3	83,9	1,5
ЦПЗ-Добрич	90	1792	1823	5	1821	32 144	357	21	17,4	0,3
ДПБ-Карвуна										

Забележка: данните се вземат след обработка на годишните отчети за болнична помощ за 2019 г

Изводи:

По данни от годишните отчети през 2020 г. през стационарите на лечебните заведения за болнична помощ в област Добрич са преминали 21 869 болни, което е с 4 516 по-малко от преминалите болни през 2019 г. Показателят за хоспитализация е 12,8 %. Броят на проведените леглодни през 2020 г. е 161 811. Показателят „среден престой на болен” от всички лечебни заведения за областта е 21 дни през 2020 година.

През 2020 година в лечебните заведения на област Добрич има 752 легла, което е 44,2 на десет хиляди от населението. Най-голям е дялът на леглата в многопрофилните болници – 480 или 63,8 % от всички легла. Леглата за активно лечение представляват 63,8 % от всички легла. Осигуреността с активни легла е 28,2 на 10 000 души.

Най-голям относителен дял имат терапевтичните легла – 35,5 %, следвани от физиотерапевтичните – 12,2 %, педиатричните- 6,1 %,

неврологичните – 5,7 % и хирургичните – 4,9 %. От специализираните легла психиатричните са с най-висок дял – 23,9 %.

Осигуреността с някои видове легла е минимална, като ревматологични, ендокринологични, нефрологични, пневмофтизиатрични, дерматологични, неврохирургични.

Осигуреността с легла за реанимация и интензивно лечение е много ниска – 0,6 на 10 000 души.

Наличната в областта мрежа от болнични лечебни заведения е в състояние да задоволи най-масовите потребности на населението от болнична помощ. Налице е оптимална обща осигуреност със структури, болнични легла и медицински персонал.

4.4. Спешна медицинска помощ

Структурата и организацията на спешната медицинска помощ в областта се осъществява от 1 център за спешна медицинска помощ (СМП) и 6 филиала, намиращи се на територията на областта.

Брой разкрити филиали в област Добрич - 6

Показател	брой
Амбулаторни прегледи	13 285
Постъпили повиквания - общо от тях:	15 025
- за спешна медицинска помощ	14 994
- за неспешни състояния	
- за санитарен транспорт	31
Общ брой обслужени пациенти от тях:	27 911
- при изпълнените повиквания;	14 626
- при амбулаторните прегледи;	13 285
Персонал – общ брой от тях:	176
- лекари	29
- фелдшери	34
- медицински сестри	34
- акушерки	3
Транспортни средства	22

Забележка: данните се вземат след обработка на годишните отчети за 2020 г.

През 2020 година броят на обслужените пациенти бележи спад с 8 % в сравнение с 2019 година.

4.5. Осигуреност на регионалната здравна мрежа с човешки ресурси

Осигуреност с медицински специалисти в областта.

През 2020 година лекарите работещи на основен трудов договор в болнична и извънболнична медицинска помощ в областта са 455.

✚ Медицински персонал в лечебните заведения в Област Добрич към 31.12.2020 г.

Година	2020 г.	2019 г.	2018 г.
	<i>брой</i>		
<i>Лекари</i>	455	467	464
<i>Лекари по дентална медицина</i>	117	121	118
<i>Фармацевти</i>	4	3	3
<i>Специалисти по здравни грижи</i>	709	758	803
<i>в т.ч. :</i>			
<i>фелдшери</i>	40	41	50
<i>акушерки</i>	55	60	50
<i>медицински сестри</i>	445	480	517
<i>Лаборанти (клинични и рентгенови)</i>	69	72	78
<i>помощник-фармацевти</i>			1
<i>Друг персонал</i>	749	758	754

✚ Лекарите по специалности - общо

Видове специалности	2020		2019 г.		2018 г.	
	брой	на 10 000 от населението	брой	на 10 000 от населението	брой	на 10 000 от населението
<i>Лекари - всичко</i>	455	26,7	467	27,1	464	26,7
<i>в т.ч. вътрешни болести</i>	6	0,35	10	0,58	11	0,63
<i>Урология</i>	4	0,23	4	0,23	3	0,17
<i>Инфекциозни болести</i>	1	0,05	3	0,17	2	0,11
<i>Кардиология</i>	24	1,40	22	1,28	23	1,32

Регионална здравна инспекция – Добрич
Годишен доклад за 2021 г.

<i>Хирургия</i>	17	0,99	21	1,22	24	1,38
<i>Акушерство и гинекология</i>	31	1,82	30	1,74	29	1,66
<i>Педиатрия</i>	22	1,29	23	1,33	26	1,49
<i>Очни болести</i>	7	0,41	7	0,40	9	0,51
<i>Ушно-носно-гърлени болести</i>	12	0,70	12	0,69	11	0,63
<i>Неврни болести</i>	19	1,11	26	1,51	25	1,44
<i>Психиатрия</i>	24	1,40	24	1,39	22	1,26
<i>Пневмология и фтизиатрия</i>	8	0,46	6	0,34	6	0,34
<i>Кожни и венерически болести</i>	8	0,46	8	0,46	8	0,46
<i>Образна диагностика</i>	14	0,82	16	0,93	15	0,86
<i>Физикална и рехабилитационна медицина</i>	9	0,52	10	0,58	8	0,46
<i>Ортопедия и травматология</i>	10	0,58	10	0,58	8	0,46

Забележка: данните се вземат след обработка на годишните отчети за болнична и извънболнична помощ. Посочва се броя на физическите лица на основен трудов договор към 31.12.2020 г

4.6. Финансиране на здравеопазните дейности в Област Добрич

ПРИХОДИ	2020	2019
<i>Приходи от НЗОК</i>	25 932 579	24 172 213,36
<i>Приходи от МЗ</i>	12 087 488	9 581 523
<i>Приходи от Общината</i>	1 646 149	1 586 041,06
<i>Приходи от пациентски такси</i>	1 678 937	1 867 451,16
<i>Други*</i>	3 848 415	4 994 608,75
ОБЩО	45 193 568	42 201 837,33

В първите три реда се посочват получените средства на структурите, финансирани съответно от МЗ, НЗОК и общините:

■ в данните за приходите от РЗОК се включват всички изплатени средства на лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ и средствата, изплатени за лекарства на аптеките;

■ данните за приходите от МЗ за публичните лечебни заведения за болнична помощ, които попълват таблиците по Методиката за разделно отчитане на разходите, тези данни могат да се вземат от Приложение № 2 – Таблица за приходите на лечебното заведение;

■ в приходите от МЗ се включват и тези на ДМСГД и ЦСМП;

■ данните за пациентските такси се предоставят от лечебните заведения за болнична помощ и от лечебните заведения за извънболнична помощ (ДКЦ, МЦ, ДЦ и др.), които без затруднение могат да подадат тази информация. Проблемно е предоставянето на такива данни от практиките за индивидуална първична и специализирана помощ;

■ *тук се посочват средствата на делегираните от държавата дейности на общините и структури, извършващи медицинска дейност, необхванати в изброените по-горе (не се включват РЗИ).

Разпределение на средствата за здравеопазване между отделните видове медицинска помощ

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ	2020	2019
Болнична помощ (в т.ч. и диспансери със стационар)	33 173 089	29 152 231
Извънболнична помощ	8 294 701	9 291 463,53
Спешна помощ	3 061 733	2 772 947
Други : ДМСГД, делегираните от държавата дейности на общините., лекарствата, платени от РЗОК на аптеките и др.	664 045	985 195,80
ОБЩО	45 193 568	42 201 837,33

Забележка: На ред „ОБЩО” в двете таблици данните трябва да са еднакви.

SWOT анализ на състоянието на системата на здравеопазване в област Добрич

Силни страни	Слаби страни
- добра мрежа от лечебни заведения оборудвани с необходимата техника, сграден фонд и квалифициран персонал	- недостатъчност от квалифицирани лекари в общинските болници - недостатъчност на осигуреността с медицински сестри, което влияе на организацията и качеството на здравните грижи
- достатъчност на стоматолози за осигуряване на медицинското обслужване на доболничната помощ в градовете	- голям процент ОПЛ и дентални лекари работят сами без сътрудници - липса на структури, осигуряващи спешна дентална помощ
- достигнати сравнително ниски и устойчиви нива на детска смъртност в региона	- липса на мотивация за повишаване на квалификацията на кадрите
- добър обхват на населението с изключение на най-отдалечените труднодостъпни селища	- липса на конкуренция между ЛЗ за подобряване качеството на медицинските услуги
	- едновременна ангажираност на голяма част от специалистите работещи в болнична и доболнична помощ

	- липса на отделение за долекуване и рехабилитация на социално значими заболявания
Благоприятни възможности	Заплахи
- възможност за реструктуриране на непечеливши ЛЗ от областта в центрове (отделения, сектори) за ТБ, онко-заболявания, рехабилитационни болници за долекуване на социално-значими заболявания (инсулт, инфаркт, диабет)	- високи нива на заболяемост от туберкулоза
- възможност за разкриване на частни специализирани ЛЗ, предоставящи качествени здравни услуги и задоволяващи изискванията на платежоспособни пациенти	- много висок относителен дял на болестите на органите на кръвообращението
	- широко разпространение на хроничните заболявания сред възрастното население, изискващи голям обем диагностика, лечебни и рехабилитационни дейности
	- голям процент неграмотни и здравно неосигурени лица сред ромите

АНАЛИЗ НА РЕГИСТРИРАНАТА ЗАРАЗНА ЗАБОЛЯЕМОСТ ЗА ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2021 Г.

Заразната заболяемост за областта се анализира като се сравняват предходни периоди и от произтичащите изводи се предприемат мерки, целящи ефективен надзор на заразните болести.

В условията на пандемията от COVID-19 от всички регистрирани през 2021г. случаи - 10680 заразни заболявания, заболяемост 6271,36‰ (по категории: възможен - 26, вероятен - 58, потвърден - 10596), 22,77% от тях са хоспитализирани (заболели от градовете 8585, от тях 20,89% хоспитализирани и 2095 заболели от селата, от тях 30,5% хоспитализирани). Разпределение по пол - 5051 мъже: 5629 жени със заболяемост за мъжете 6122,05‰, заболяемост за жените 6411,67‰.

През 2021г. в областта са регистрирани 10644 ОЗБ (без ГРИП и ОРЗ, СПИ и паразитози), със заболяемост 6250,22‰.

От 1995г. (заболяемост 876,96‰), с изключение на 1996г. (1669,68‰), 1997г. (1159,35‰), 2002г. (1046,39‰) и 2004г. (1130,14‰) общата заразна заболяемост е с тенденция за понижаване. За 2020г. и 2021г. са регистрирани пикове - заболяемост съответно 2326,42 и 6271,36‰.

С най-висока заболяемост от ОЗБ за 2021г. е възрастова група от 55-59г. - 8738,33‰ (10,17% от заболелите), следвана от 60-64г. - 8437,53‰ (9,54% от заболелите) и 50-54г. - 8044,68‰ (10,76% от заболелите).

В структурата на общата заразна заболяемост превес имат въздушно-капковите инфекции (относителен дял 99,34%) над чревните инфекции (относителен дял 0,3%) като подчертано заболяемостта се оформя от заболелите от COVID-19 и Варицела. Заболяемостта от

Невроинфекции през 2021г. е по-ниска в сравнение с 2020г. (0,03% относителен дял от общата заболяемост
За периода 1995г. - 2020г. в заболяемостта от капкови инфекции в област Добрич са регистрирани пикове през: 1996г. - заболяемост 1313,55‰, 2004г. - заболяемост 694,59‰, 2009г. - заболяемост 607,96‰ и през 2013г. - заболяемост 570,94‰. Последват три години с тенденция за намаляване на заболяемостта, обусловена от намаления брой регистрирани случаи на Варицела и ново увеличение на заболяемостта през 2017г. (347,47‰) и 2018г. (535,35‰) за сметка на заболяемостта от Варицела. През 2020г. и 2021г. заболяемостта е съответно 2256‰ и 6130,25‰ за сметка на заболяемостта от COVID - 19.

В сравнение с предходната година е повишена заболяемостта от дихателни инфекции, основно за сметка на COVID - 19 (10513 случая). Понижена е заболяемостта от останалите дихателни инфекции: Варицела - 44,63‰ (76 случая), срещу 174,03‰ (299 случая) за 2020г.; Туберкулоза - 16 случая, заболяемост 9,4‰, срещу 29 случая, заболяемост 16,88‰ за 2020г.; заболяемостта от Скарлатина е 1,17% (2 случая), срещу 12 заболели и заболяемост 6,98‰ за 2020г. През 2020г. е регистриран 1 случай на Коклюш, заболяемост 0,58‰, през 2021г. няма регистрирани случаи в областта.

Чревната заболяемост поддържа едно сравнително високо ниво за областта на фона на средната заболяемост за страната, като през последните 3 години е под средната за страната. През 2021г. заболелите от чревни инфекции са 32, заболяемост 18,79‰, срещу 110 и заболяемост 64,03‰ за 2020г. Регистрираната заболяемост за областта от чревни инфекции за отчетната година е понижена в сравнение с предходната и е под средната за страната.

Превес в структурата на чревните инфекции имат ентероколитите, относителен дял 40,63% . В сравнение с предходната година е повишена заболяемостта от Колиентерит, заболяемост 5,87‰, срещу 3,49‰ за 2020г.; Дизентерия, заболяемост 1,17‰, като за 2020г. няма регистрирани случаи и Ентероколит 7,63‰, срещу 54,71‰ за 2020г. Запазва се заболяемостта от Салмонелоза - 2,35‰, срещу 2,33‰ за 2020г. Понижена е заболяемостта от Остър вирусен хепатит тип А, заболяемост 1,76‰, срещу 2,33‰ за 2020г.; няма регистрирани случаи на Ротавирусен гастроентерит, срещу заболяемост 1,16‰ за 2020г.

Заболяемостта от Вирусни хепатити за областта е с тенденция за намаляване, с изключение на 2014г. и 2015г., когато е над средната за страната (за сметка на заболяемостта от остър вирусен хепатит тип А.

През 2021г. е регистриран 1 случай на трансмисивна инфекция, заболяемост 0,59‰ - 1 заболел от Лаймска болест.

За 21 годишен период (от 2001г. до 2021г.) заболяемостта от Трансмисивни инфекции, с изключение на 2003г. (заболяемост 15,67‰, при средна за страната 20,42‰), 2014г. (заболяемост 10,28‰, при средна за страната 10,31‰), 2020г. (заболяемост 2,33‰, при средна за страната 3,49‰) и 2021г.(заболяемост 0,59‰, при средна за страната 1,39‰), винаги е над средната за страната с пикове 2005г. - заболяемост 47,37‰ и 2011г и 2012г. - съответно заболяемост 35,96‰ и 35,09‰.

През 2021г. са починали от ОЗБ (COVID-19) 570 лица.

АНАЛИЗ НА ВЪЗДУШНО - КАПКОВИТЕ ИНФЕКЦИИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2021г.

За 2021г. са регистрирани общо 10610 въздушно-капкови инфекции, заболяемост 6130,25‰, срещу 3876, заболяемост 2256‰ за 2020г.

Въздушно - капковите инфекции представляват 99,34% от всички регистрирани ОЗБ (включително СПИ и паразитози), срещу 96,15% за 2020г.

В сравнение с предходната година е повишена заболяемостта от дихателни инфекции, основно за сметка на COVID - 19 (10513 случая, заболяемост 6173,30‰, срещу 3531 случая, заболяемост 2055,19‰ за 2020г.). Понижена е заболяемостта от останалите дихателни инфекции: Варицела - 44,63‰ (76 случая), срещу 174,03‰ (299 случая) за 2020г.; Туберкулоза - 16 случая, заболяемост 9,4‰, срещу 29 случая, заболяемост 16,88‰ за 2020г.; заболяемостта от Скарлатина е 1,17% (2 случая), срещу 12 заболели и заболяемост 6,98‰ за 2020г. През 2020г. е регистриран 1 случай на Коклюш, заболяемост 0,58‰, през 2021г. няма регистрирани случаи в областта.

Броят на регистрираните Невроинфекции е 3, заболяемост 1,76‰ (2 вероятни случая на ОВП в структурата им), срещу 4, заболяемост 2,33‰ за 2020г.

След 2005г., когато заболелите от Рубеола в областта са 11 със заболяемост 5,32‰, следват 16 години без регистрирани заболявания. Няма регистрирани случаи на Епидемичен паротит. За периода 2011г. - 2021г. няма регистрирани случаи на Морбили в областта.

С най-голям относителен дял сред дихателните инфекции са заболяванията от COVID - 19 - 10513 случая, отн. дял 99,09%. Следват: Варицела - 76 случая, отн. дял 0,72%; Туберкулоза - 16 случая, отн. дял 0,15%; Невроинфекции - 3 случая, отн. дял 0,03%; Скарлатина - 2 случая, отн. дял 0,02%.

За 2021г. от дихателни инфекции са засегнати всички възрастови групи, като водещи по заболяемост, както и през 2020г., са по-големите възрастови групи:

- 55-59г. - 1085 заболели, заболяемост 8730,29‰;
- 60-64г. - 1016 заболели, заболяемост 8412,69‰;
- 50-54г. - 1065 заболели, заболяемост 8037,13‰;
- Над 65г. - 3040 заболели, заболяемост 7883,2‰;
- 45-49г. - 947 заболели, заболяемост 7085,67‰;
- 40-44г. - 815 заболели, заболяемост 6870,68‰;
- 35-39г. - 673 заболели, заболяемост 6296,19‰.

За периода 1995г. - 2021г. в заболяемостта от капкови инфекции в област Добрич са регистрирани пикове през: 1996г. - заболяемост 1313,55‰, 2004г. - заболяемост 694,59‰, 2009г. - заболяемост 607,96‰ и през 2013г. - заболяемост 570,94‰. Последват три години с тенденция за намаляване на заболяемостта, обусловена от намаления брой регистрирани случаи на Варицела и ново увеличение на заболяемостта през 2017г. (347,47‰) и 2018г. (535,35‰) за сметка на заболяемостта от Варицела. През 2020г. и 2021г. заболяемостта съответно е 2256‰ и 6130,25‰ за сметка на заболяемостта от COVID - 19.

Дихателни инфекции с масова имунопрофилактика

Морбили

През 2021г. няма регистрирани случаи.

След 13 годишен период без регистрирани случаи на Морбили, за 2009г. в област Добрич са регистрирани 614 случая на заболели от морбили, заболяемост 302,26‰. За 2010г. са регистрирани 163 случая (12 вероятни и 151 потвърдени), заболяемост 81,62‰, като последният регистриран случай е през м. май. През периода 2011г. - 2021г. няма регистрирани случаи в областта.

Епидемичен паротит

През 2021г. няма регистрирани случаи.

След регистриран пик през 1997г. (заболяемост 658,49‰) и 1998г. (заболяемост 312,75‰) и постепенно понижаване на заболяемостта, през 2007г. отново има повишаване на заболяемостта от Епидемичен паротит - 144 заболели, заболяемост 70,06‰ (30 потвърдени случаи и 114 вероятни), доближаваща се до средната за страната с тенденция за понижаване на заболяемостта в областта. За 2008г. са регистрирани 48 случая (33 вероятни и 15 потвърдени), заболяемост 23,63‰. През 2009г. и 2010г. заболяемостта се запазва на сравнително постоянно ниво - 2009г. - заболяемост 2,95‰ - 6 случая (2 вероятни и 4 потвърдени), а за 2010г. - 5 случая (2 вероятни и 3 потвърдени), заболяемост 2,5‰.

След като през 2011г. и 2013г. в областта няма регистрирани случаи, през 2012г. е регистриран един потвърден случай на Епидемичен паротит, заболяемост 0,53 ‰, през 2014г. - 1 възможен случай на Епидемичен паротит, заболяемост 0,54‰, през 2015г. - 1 възможен случай на Епидемичен паротит, заболяемост 0,55‰ и през 2019г. - 1 възможен случай на Епидемичен паротит, заболяемост 0,58‰. За 2016г., 2017г., 2018г., 2020г. и 2021г. няма регистрирани случаи в областта.

Рубеола

През 2021г. няма регистрирани случаи.

За периода от 1995г. до 2020г. са регистрирани два пика в заболяемостта за областта - 1996г. 809,89‰ и 2000г.-187,05‰. От 2003г., с изключение на 2005г., когато в област Добрич са регистрирани 11 случая (5,32‰), до 2021г. не са регистрирани заболявания.

Коклюш

През 2021г. няма регистрирани случаи.

През 2013г. са регистрирани 3 случая на Коклюш (1 възможен и два потвърдени), заболяемост 1,61%. През 2012г. е регистриран 1 потвърден случай на Коклюш - заболяемост 0,53‰, срещу 1 възможен случай - заболяемост 0,51‰ за 2011г.; 8 възможни случая - заболяемост 4,01‰ за 2010г.; 26 случая (19 възможни, 4 вероятни и 3 потвърдени) - заболяемост 12,65‰ за 2009г. при средна за страната 3,3‰. През 2009 и 2010г. заболяемостта за областта е над средната за България с пик през 2009г. През 2013г. и 2014г. заболяемостта за област Добрич е също над средната за страната.

За 2014г. са регистрирани 2 възможни случая на Коклюш (заболяемост 1,08‰). През 2017г. са регистрирани 2 потвърдени случая на Коклюш, заболяемост 1,12‰ (потвърдени лабораторно в НЦЗПБ).

През 2015г., 2016г. и 2018г. в областта няма регистрирани случаи на Коклюш.

През 2019г. в областта са регистрирани 10 случая на Коклюш (5 възможни, 2 вероятни и 3 потвърдени), заболяемост 5,75‰.

През 2020г. в областта е регистриран 1 възможен случай на Коклюш, заболяемост 0,58‰.

Относителен дял спрямо всички ОЗБ - 0,02%, а спрямо всички дихателни инфекции е 0,03%.

Заболелият е от Община Добрич (заболяемост 1,22‰), от възрастова група 0г. (заболяемост 73,75‰), от женски пол (заболяемост 1,13‰), градски жител, хоспитализиран, неорганизиран. Налични данни за имунизации един прием на шесткомпонентна ваксина.

Проучено е 1 огнище с 2 контактни лица, от които няма заболели.

Туберкулоза

За 2021г. са регистрирани 16 заболяели от Туберкулоза (4 вероятни и 12 потвърдени случаи), заболяемост 9,4‰, срещу 29 заболяели (18 вероятни и 11 потвърдени случаи), заболяемост 16,88‰ за 2020г.

Относителен дял спрямо всички ОЗБ - 0,15%, спрямо всички дихателни инфекции също е 0,15%.

Всички заболяели са с белодробна туберкулоза. Съотношение белодробна/ извънбелодробна форма през годините: 2008г. - 51:4; 2009г. - 54:1; 2010г. - 39:2; 2011г. - 42:5; 2012г. - 33:5; 2013г. - 27:2; 2014г. - 43:5; 2015г. - 29:6; 2016г. - 23:5; 2017г. - 16:2; 2018г. - 31:1; 2019г. - 24:3; 2020г. - 26:3.

Рецидивите са 2 (с белодробна форма на туберкулоза).

Заболявания са регистрирани в 5 от общините. Със заболяемост над средната за областта са:

- Ген. Тошево - 3 заболяели, заболяемост 23,89‰;
- Шабла - 1 заболял, заболяемост 23,06‰;
- Добрич - 9 заболяели, заболяемост 11,12‰;
- Балчик - 2 заболяели, заболяемост 10,39‰.

Следва:

- Каварна - 1 заболял, заболяемост 7,26‰.

За 2020г. заболявания са регистрирани в 7 от общините. Със заболяемост над средната за областта са:

- Добричка - 5 заболяели, заболяемост 24,5‰;
- Шабла - 1 заболял, заболяемост 23,4‰;
- Добрич - 16 заболяели, заболяемост 19,46‰.

Следват:

- Балчик - 3 заболяели, заболяемост 15,52‰;
- Ген. Тошево - 2 заболяели, заболяемост 14,98‰;
- Добричка - 2 заболяели, заболяемост 9,83‰;
- Тервел - 1 заболял, заболяемост 6,57‰.

Засегнати са 7 възрастови групи, като водещи по заболяемост са:

- 45-49г. - 7 случая, заболяемост 52,38‰;
- 50-54г. - 3 случая, заболяемост 22,64‰.

За 2020г. в разпределението по възраст, водещи по заболяемост са били следните възрастови групи:

- 45-49г. - 6 случая, заболяемост 44,33‰;
- 60-64г. - 4 случая, заболяемост 40,86‰;
- над 65г. - 10 случая, заболяемост 25,99‰;
- 55-59г. - 3 случая, заболяемост 23,52‰;
- 20-24г. - 1 случай, заболяемост 14,19‰.

Заболяванията са регистрирани целогодишно.

Боледуват и двата пола: мъже - 11 (68,75%), жени - 5 (31,25%). Заболяемост за мъжете 13,33‰, заболяемост за жените 5,7‰. Запазва се тенденцията от последните години, както и за страната, да превалява мъжкият пол.

Заболелите градски жители са 12, заболелите селски жители - 4. От заболелите 15 са безработни и пенсионери - 93,75%, 1 е работещ - 10,34%. От заболелите 12 са хоспитализирани (75%).

Проучени са 16 огнища. Уточнени 31 контактни лица от I и II кръг, от които 7 са профилаксирани с Изонид.

През отчетния период са регистрирани 10 лица над 17 годишна възраст с хиперергичен кожен туберкулинов тест Манту, които са обхванати с химиофилактика с Изонид (за 2009г. - 5 лица с хиперергична проба Манту, профилаксирани с Изонид; 2010г. - 31 лица; 2011г. - 16 лица; 2012г. - 32; 2013г. - 30; 2014г. - 28; 2015г. - 21 лица; 2016г. - 30 лица; 2017г. - 27 лица; 2018г. - 21 лица; 2019г. - 25 лица; 2020г. - 25 лица).

Общо профилаксирани с Изонид за 2021г. са 17 лица (контактни и с хиперергична проба Манту), 41,18% от тях са контактни на туберкулоза.

Пневмофтизиатричният кабинет към МБАЛ-Добрич осъществява диспансеризация на контактни на активна ТБК и на лица със Статус алергикус и химиофилактиката им с Изонид.

При епидемиологични проучвания служителите от отдел “ПЕК” активно издирват контактните на ТБК лица и ги насочват към ОПЛ и ПФК на МБАЛ - Добрич за медицински преглед и изследвания.

За периода 1995-2021г. регистрираната заболяемост за област Добрич (случаи на ТБК, съобщени в РЗИ), с изключение на 2002г., 2011г., 2014г., 2015г., 2018г., 2020г. и 2021г. винаги е била под средната за страната.

В България през последните единадесет години се наблюдава тенденция на чувствително намаляване на заболяемостта (източник: НЦОЗА - регистрирани новооткрити случаи с ТБК на 100000 население), за област Добрич тенденцията следва тази за страната, с изключение на 2014г., 2018г., 2020г. и 2021г., когато е регистрирано повишаване на заболяемостта над тази за страната.

COVID-19

За 2021г. в област Добрич са регистрирани 10513 потвърдени случаи на COVID-19, срещу 3531 за 2020г. Най-висока 14-дневна заболяемост на 100000 души население за областта е отчетена към 07.11.2021г. - 646,5‰, срещу 917,1‰ за страната за същия период.

Относителният дял на заболяванията от COVID-19 спрямо всички ОЗБ е 98,44%, а спрямо всички дихателни инфекции също е 99,09%.

Заболявания са регистрирани във всички общини:

Община	Брой случаи	
	2021	2020
Добрич	5618	2228
Балчик	1677	380
Каварна	853	337
Добричка	786	194

Генерал Тошево	590	193
Тервел	529	126
Шабла	397	59
Крушари	63	14

Заболявания са регистрирани във всички възрастови групи:

Година/бр. случаи по възр.групи	0г.	1-4г.	5-9г.	10-14г.	15-19г.	20-24г.	25-29г.	30-34г.	35-39г.	40-44г.	45-49г.	50-54г.	55-59г.	60-64г.	Над 65г.
2021	19	71	93	190	267	273	371	604	672	814	940	1062	1084	1015	3038
2020	2	14	30	25	62	76	115	198	231	286	397	452	449	365	829

Заболяванията са регистрирани целогодишно, като най-голям брой случаи са регистрирани през месец октомври. (2128).

Засегнати са и двата пола: мъже - 4951, относителен дял - 47,09%; жени - 5562, относителен дял - 52,91%.

Преобладават заболелите от градовете - 8457, относителен дял - 80,44%, спрямо заболелите от селата - 2056, относителен дял - 19,56%. От заболелите 2405 са хоспитализирани (22,88%); 570 са починали.

Данните са въведени в националната информационна система.

Дихателни инфекции без масова имунопрофилактика

Варицела

За 2021г. в област Добрич са регистрирани 76 (22 възможни, 50 вероятни и 4 потвърдени) случаи на Варицела, заболяемост 44,63‰, при заболяемост за страната 94,19‰. За 2020г. в област Добрич са регистрирани 299 (57 възможни, 125 вероятни и 117 потвърдени) случаи на Варицела, заболяемост 174,03‰, при заболяемост за страната 176,5‰.

Относителният дял на заболяванията от Варицела спрямо всички ОЗБ е 0,71%, а спрямо всички дихателни инфекции е 0,72%.

Заболявания са регистрирани в 6 от общините. Водеща, със заболяемост над средната за областта, е:

- Община Ген. Тошево - 35 случая, заболяемост 278,71‰.

Следват:

- Община Добрич - 32 случая, заболяемост 39,54‰;
- Община Добричка - 4 случая, заболяемост 19,42‰;
- Община Каварна - 2 случая, заболяемост 14,52‰;
- Община Балчик - 2 случая, заболяемост 10,39‰;
- Община Тервел - 1 случай, заболяемост 6,62‰.

В общини Шабла и Крушари няма регистрирани случаи.

За 2020г. водещи, със заболяемост над средната за областта, са:

- Община Крушари - 27 случая, заболяемост 711,09‰;
- Община Ген. Тошево - 62 случая, заболяемост 485,59‰.

Следват:

- Община Тервел - 26 случая, заболяемост 170,81‰;
- Община Добрич - 127 случая, заболяемост 154,43‰;
- Община Балчик - 29 случая, заболяемост 150,86‰;
- Община Каварна - 12 случая, заболяемост 86,47‰;
- Община Шабла - 3 случая, заболяемост 70,21‰;
- Община Добричка - 13 случая, заболяемост 63,7‰.

В сравнение с 2020г. заболяемостта е намаляла и по общини.

Заболявания от Варицела са регистрирани във 5 възрастови групи от 0 - 39г., като са засегнати малките възрастови групи. Разпределението по възрасти е както следва:

- 1-4г. - 28 заболели, заболяемост 498,84‰;
- 5-9г. - 38 заболели, заболяемост 471,46‰;
- 10-14г.- 8 заболели, заболяемост 89,22‰;
- 0г. - 1 заболял, заболяемост 81,7‰;
- 35-39г. - 1 заболял, заболяемост 9,36‰.

За 2020г. водещи са също малките възрастови групи:

- 1-4г. - 95 заболели, заболяемост 1667,25‰;
- 5-9г. - 122 заболели, заболяемост 1488,89‰;
- 10-14г.- 54 заболели, заболяемост 598,14‰;
- 0г. - 4 заболели, заболяемост 294,99‰;
- 15-19г. - 7 заболели, заболяемост 84,31‰;
- 30-34г. - 8 заболели, заболяемост 76‰;
- 25-29г. - 3 заболели, заболяемост 34,01‰;
- 35-39г. - 3 заболели, заболяемост 28,08‰;
- 20-24г. - 1 заболял, заболяемост 14,19‰;
- 40-44г. - 1 заболял, заболяемост 8,04‰;
- 50-54г. - 1 заболял, заболяемост 7,87‰.

Заболяванията са регистрирани целогодишно.

От всички заболели 67 са организирани в детски и ученически колективи - 88,16% относителен дял (в ДГ и ДЯ - 50; в ученически колективи - 17); 8 са неорганизираны - 10,53%; 1 е служител - 1,32%.

Засегнати са и двата пола: мъже - 47, относителен дял - 61,84% и заболяемост 56,97‰; жени - 29, относителен дял - 38,16% и

заболяемост 33,03‰. Преобладават заболелите от градовете - 68, относителен дял - 89,47%, спрямо заболелите от селата - 8, относителен дял - 10,53%.

При епидемиологичните проучвания в 32 огнища са открити 14 източници на зараза. От общо 360 контактни лица, 54 са заболели от Варицела.

От 1995г. до 2020г., с изключение на 2001г. и 2004г., заболяемостта от Варицела за област Добрич е под средната за страната, като през 2013г. заболяемостта е завишена и близка до тази на средната за страната. През 2014г., 2015г. и 2016г. заболяемостта за областта бележи спад, през 2017г., 2018г. и 2019г. се увеличава, през 2020г. и 2021г. отново се понижава.

Скарлатина

За 2021г. са регистрирани 2 заболели от Скарлатина (2 възможни случая), заболяемост 1,17‰ (при заболяемост за страната 2,66‰), срещу 12 заболели (10 възможни и 2 потвърдени), заболяемост 6,98‰ за 2020г. (при заболяемост за страната 14,59‰).

Относителният дял на заболелите от Скарлатина спрямо всички ОЗБ през 2021г. е 0,02%, спрямо всички ВКИ - 0,02%.

Заболелите са от община Добрич - 2 заболели, заболяемост 2,47‰.

За 2020г. от заболяването са засегнати 5 общини. Водещи, със заболяемост над средната за областта, са:

- Ген. Тошево - 3 заболели, заболяемост 23,5‰.
- Добрич - 6 заболели, заболяемост 7,3‰;
- Каварна - 1 заболял, заболяемост 7,21‰.

Разпределението в останалите общини е както следва:

- Тервел - 1 заболял, заболяемост 6,57‰;
- Добричка - 1 заболял, заболяемост 4,9‰.

Заболелите са от възрастова група 5-9г. - 2 заболели, заболяемост 24,81‰.

През 2020г. от заболяването са засегнати възрастовите групи от 1 до 14г.:

- 1-4г. - 5 заболели, заболяемост 87,75‰;
- 5-9г. - 6 заболели, заболяемост 73,22‰;
- 10-14г. - 1 заболял, заболяемост 11,08‰.

Заболяванията са регистрирани през четвърто тримесечие.

Заболелите са организирани в ученически колективи, по пол са жени, заболяемост за женския пол 2,28‰, градски жители.

Проучени са 2 огнища. От 20 контактни лица, няма заболели.

Заболяемостта от Скарлатина за област Добрич през периода 1995г. до 2000г. е под средната за страната. От 2001г. до 2005г. е налице тенденция към повишаване на заболяемостта над тази за страната с пикове през 2002г. (заболяемост 99,43‰ за областта; 36,04‰ за страната) и 2004г. (заболяемост 97,86‰ за областта; 54,48‰ - заболяемост за страната). От 2008г. регистрираната заболяемост от Скарлатина за областта е с подчертана тенденция за снижаване, с изключение на 2014г. и 2017г. и регистриран пик през 2018г. (заболяемост 90,83‰ за областта; заболяемост 54,3‰ за страната).

Невроинфекции

От 1998г. след регистрирани пикове на заболяемостта през 2002г. (41 случая, заболяемост 19,05‰), 2006г. (33 случая, заболяемост 16,06‰) и 2008г. (31 случая, заболяемост 15,26‰), следва период на плавно понижаване: 2009г. - 21 заболели, заболяемост 10,22‰; 2010г. - 13 заболели, заболяемост 6,51‰ и 2011г. - 8 заболели, заболяемост 4,05‰.

През последните 9 години е набелязано плавно повишаване на заболяемостта от невроинфекции до 2017г. и понижаване през периода 2018г. - 2021г. За 2012г. - 18 заболели, заболяемост 11,16‰; за 2013 - 17 заболели, заболяемост 9,12‰ (включително ОВП); за 2014г. - 23 заболели, заболяемост 12,45‰ (включително ОВП). За 2015г. заболелите са 17, заболяемост 9,30‰ (включително ОВП). За 2016г. - 24 заболели, заболяемост 13,29‰ (включително ОВП). За 2017г. заболелите са 21, заболяемост 11,77‰ (включително ОВП). За 2018г. заболелите са 12, заболяемост 6,81‰ (включително ОВП). За 2019г. заболелите са 16, заболяемост 9,20‰ (включително ОВП). За 2020г. заболелите са 4, заболяемост 2,33‰ (включително ОВП). За 2021г. заболелите са 3, заболяемост 1,76‰ (включително ОВП).

Относителен дял спрямо всички ОЗБ и спрямо дихателните инфекции - 0,03%.

Разпределението по нозологични единици е следното:

- Бактериални менингити и менингоенцефалити - 1 вероятен случай;
- 2 вероятни случая на ОВП при деца до 15 годишна възраст (2 случая на Неврит на лицеви нерв).

Бактериални менингити и менингоенцефалити (БММЕ)

За 2021г. е регистриран 1 вероятен случай, заболяемост 0,59‰, срещу 2 вероятни случая, заболяемост 1,16‰ за 2020г.

Относителен дял спрямо всички ОЗБ и спрямо всички ВКИ е 0,01%.

Заболелият е от община Добрич (заболяемост 1,24‰), от възрастова група 25-29г. (заболяемост 12,12‰), от мъжки пол (заболяемост 1,21‰), градски жител, хоспитализиран.

Проучено е 1 огнище с 2 контактни лица, от които няма заболели.

За 2020г. заболелите са били от общини:

- Тервел - 1 случай, заболяемост 6,57‰;
- Добрич - 1 случай, заболяемост 1,22‰.

Засегнати възрастови групи за 2020г.:

- 40-44г. - 1 случай, заболяемост 8,04‰;
- 55-59г. - 1 случай, заболяемост 7,84‰.

Вирусни менингити и менингоенцефалити

За 2020г. и 2021г. няма регистрирани случаи в областта, средна заболяемост за страната съответно 0,99‰ и 0,62‰.

За 2019г. са регистрирани 6 вероятни случая, заболяемост 3,45‰ (при средна за страната 2,8‰).

За 15 годишен период са регистрирани няколко пика в заболяемостта за областта, като най-висока е през 2008г. - 23 случая (22 вероятни и

1 потвърден случай), заболяемост 11,3‰.

Менингококова инфекция

През 2020г. и 2021г. няма регистрирани случаи в областта.

През периода 2011г. - 2019г. са регистрирани 3 случая:

- 2011г. - 1 случай на Менингококова инфекция, заболяемост 0,51‰; от общ. Балчик (заболяемост 4,6‰), възрастова група 1-4г. (заболяемост 12,51‰).
- 2016г. - 1 случай, заболяемост 0,55‰. Заболяла е жена (заболяемост 1,08‰), от гр. Тервел (заболяемост за общината 6,38‰), на 69г. (заболяемост за възрастовата група 2,7‰). Хоспитализирана първоначално в отделение по неврология с диагноза ИМИ. Приведена в ОАИЛ поради влошено крайно тежко общо състояние; проведен консулт с инфекционист, направена лумбална пункция. От ликвор е изолирана Н. менингитидис. Изписана като пациент на отделение по инфекциозни болести с диагноза гноен менингит - менингококов.
- 2019г.- 1 случай, заболяемост 0,58‰; от общ. Тервел (заболяемост 6,57‰); от възрастовата група 1-4г. (заболяемост 16,89‰), мъж (заболяемост 1,18‰). Касае се дете на 1г., с диагноза Менингококов сепсис. Хемокултури и ликвор - без растеж. Случаят е регистриран като възможен.

За 21 годишен период заболяемостта в областта се движи в границите от 0,46 до 1‰ като през 2016г. и 2019г. е над средната за страната, както и от 2006г. до 2011г.

АНАЛИЗ НА ЧРЕВНИТЕ ИНФЕКЦИИ, РЕГИСТРИРАНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТ ДОБРИЧ ЗА 2021г.

През 2021г. относителният дял на чревните инфекции в структурата на острите заразни заболявания е 0,3%.

Структура на чревните инфекции за 2021г. (Приложение 9):

- Ентероколити - 13 случая (2 възможни, 1 вероятен и 10 потвърдени), заболяемост 7,63‰, относителен дял спрямо всички чревни инфекции 40,63%;
- Колиентерити - 10 случая, заболяемост 5,87‰, относителен дял 31,25%;
- Салмонелоза - 4 случая, заболяемост 2,35‰, относителен дял 12,5%;
- Вирусен хепатит тип А - 3 случая, заболяемост 1,76‰, относителен дял 9,38%;
- Дизентерия - 2 случая, заболяемост 1,17‰, относителен дял 6,25%.

През 2021г. заболелите от чревни инфекции са 32, от които 7 (21,86%) са хоспитализирани, заболяемост 18,79‰, срещу 110 и заболяемост 64,03‰ за 2020г. Регистрираната заболяемост за областта от чревни инфекции за отчетната година е понижена в сравнение с предходната.

За град Добрич от регистрираните 20 случая на чревни инфекции, (включително и Вирусен хепатит тип А) 2 са хоспитализирани (10%). Относителният дял на заболелите от гр. Добрич е 62,5% от всички чревни инфекции за областта регистрирани през 2021г., срещу 39,09%

за 2020г.

Превес в структурата на чревните инфекции имат Ентероколитите - тенденция запазена от предходните години в областта.

Най-висока заболяемост от чревни инфекции се наблюдава във възрастова група 0г. – 490,2‰, следвана от възрастови групи 1 - 4г. - 178,16‰ и 5-9г. - 49,63‰ - тенденция, запазена от предходните години.

Салмонелоза

През 2021г. регистрираните случаи на Салмонелоза са 4 (потвърдени), заболяемост 2,35‰, срещу 4 потвърдени случая и заболяемост 2,33‰ за 2020г.

Относителният дял на Салмонелозите спрямо всички ОЗБ е 0,04% и спрямо всички чревни инфекции е 0,04%.

Заболелите са от общини: Тервел - 2 случая, заболяемост 13,25‰; Балчик - 1 случай, заболяемост 5,19‰ и Добрич - 1 случай, заболяемост 1,24‰.

За 2020г. заболелите са от общини: Ген. Тошево - 1 случай, заболяемост 7,83‰ и Добрич - 3 случая, заболяемост 3,65‰.

За 2021г. са засегнати 4 възрастови групи:

- 1 - 4г. - 1 случай, заболяемост 17,82‰;
- 15 - 19г. - 1 случай, заболяемост 12,02‰;
- 10 - 14г. - 1 случай, заболяемост 11,15‰;
- 45 - 49г. - 1 случай, заболяемост 7,48‰.

За 2020г. са засегнати 3 възрастови групи: 1 - 4г. - 2 случая, заболяемост 35,1‰; 5 - 9г. - 1 случай, заболяемост 12,20‰; 10 - 14г. - 1 случай, заболяемост 11,08‰.

Разпределение по пол за 2021г. : 3 мъже (заболяемост 3,64‰) и 1 жена (заболяемост 1,14‰).

По щамове: Салмонела група D - 1 щам; Салмонела група B - 2 щам, Салмонела инфантис - 1 щам, изолиран в НЦЗПБ.

Двама от заболелите са градски жители, двама са селски жители; 1 е хоспитализиран; 1 е неорганизиран, 2 са организирани в училищни колективи, 1 работник. Броят на проучените епидемиологични огнища е 4. Броят на контактните лица е 9, които са лабораторно изследвани, от тях няма с положителни резултати.

За 2021г. няма открити заразители. За 2020г. са открити 2 заразители: Салмонела група B - 1 щам; Салмонела група C - 1 щам.

През последните 6 години е налице тенденция за понижаване на заболяемостта от Салмонелоза за областта.

Дизентерия

През 2020г. в областта няма регистрирани случаи.

За 2021г. са регистрирани 2 потвърдени случая (Sh. Flexneri), заболяемост 1,17‰. Заболелите са от община Добрич (заболяемост 2,47‰), от възрастови групи 60-64г. (1 случай, заболяемост 8,28‰) и 45-49г. (1 случай, заболяемост 7,48‰), от женски пол (заболяемост 2,28‰), градски жители, работещи, не са хоспитализирани.

Проучени са 3 огнища със 17 контактни лица, 15 от които са изследвани с отрицателни резултати.

През 2020г. и 2021г. няма открити заразители.

За периода 1995-2011г. (с изключение на 2002г. и 2005г.) заболяемостта от Дизентерия в област Добрич е била чувствително по-висока от

средната за страната, като в последните десет години е с тенденция за трайно понижаване под средната за страната, за 2020г. няма регистрирани случаи, за 2021г. е над средната за страната.

Колиентерити

За 2021г. са регистрирани 10 (потвърдени) случая на Колиентерит, заболяемост 5,87‰, срещу 6 (потвърдени) случая на Колиентерит, заболяемост 3,49‰ за 2020г. Относителният дял на Колиентеритите през 2021г. от всички ОЗБ е 0,09%, а от всички чревни инфекции е 31,25%.

През анализиранията година случаи на Колиентерити са регистрирани в 3 общини, които са със заболяемост над средната за областта:

- Община Балчик - 3 случая, заболяемост 15,58‰;
- Община Каварна - 2 случая, заболяемост 14,52‰;
- Община Добрич - 5 случая, заболяемост 6,18‰.

За 2020г. случаи на Колиентерити са регистрирани в 2 общини, които са със заболяемост над средната за областта са:

- Община Каварна - 1 случай, заболяемост 7,21‰;
- Община Добрич - 5 случая, заболяемост 6,08‰.

Заболявания от Колиентерит са регистрирани в 6 възрастови групи: 0г. - 1 случай, заболяемост 81,7‰; 1-4г. - 3 случая, заболяемост 53,45‰; 5-9г. - 3 случая, заболяемост 37,22‰; 60-64г. - 1 случай, заболяемост 8,28‰; 50-54г. - 1 случай, заболяемост 7,55‰ и над 65г. - 1 случай, заболяемост 2,59‰.

През 2020г. засегнати от Колиентерит са 5 възрастови групи: 0г. - 2 случая, заболяемост 147,49‰; 1-4г. - 1 случай, заболяемост 17,55‰; 15-19г. - 1 случай, заболяемост 12,04‰; 35-39г. - 1 случай, заболяемост 9,36‰ и над 65г. - 1 случай, заболяемост 2,6‰.

От болелите 9 са градски жители, 1 селски жител; 7 са неорганизирани, 3 посещават детски колективи.

По пол разпределението е 6 мъже (заболяемост 7,27‰) и 4 жени (заболяемост 4,56‰).

От болелите 6 лица са изолирани следните щамове:

Първа поливалентна група - 6. Втора поливалентна група - 1. Трета поливалентна група - 3.

Проучени са 10 огнища с 16 контактни лица.

Открити са 13 заразноносителите от следните щамове:

Първа поливалентна група - 1, Втора поливалентна група - 5, Трета поливалентна група - 7.

Четирима от заразноносителите са изследвани профилактично за постъпване в организирани детски колективи, 1 за постъпване в социална институция, 7 - по други причини (по желание на майките, във връзка с предстояща имунизация или лекувани с други диагнози), 1 като контактен на заразноносител.

За периода 1995-2018г. заболяемостта от Колиентерит за област Добрич винаги е била над средната за страната с регистрирани пикове през 1997г., 2006г. и 2011г., през 2019г. и 2020г. е под средната за страната, през 2021г. отново е над средната за страната.

Ротавирусен гастроентерит

За 2021г. няма регистрирани случаи в областта.

През 2020г. заболяемостта от Ротавирусен гастроентерит е 1,16‰ (регистрирани са 2 потвърдени случая). Заболяванията са регистрирани в община Добричка - 2 случая, заболяемост 9,8‰, засегнати възрастови групи: 0г. - 1 случай, заболяемост 73,75‰ и 1-4г. - 1 случай, заболяемост 17,55‰. (Приложение 37)

За 2020г.: разпределение по пол - 1 мъж (заболяемост 1,2‰) и 1 жени (заболяемост 1,13‰); заболелите са селски жители и са хоспитализирани; неорганизиран.

Проучени са 2 огнища с 4 контактни лица.

За дванадесет годишен период заболяемостта за областта се движи в границите от липса на регистрирани случаи през 2021г., 1,16‰ (през 2020г.) до 59,55‰ (през 2012г.).

От 2012г. до 2021г., с изключение на 2015г. и периода 2018г. - 2021г., заболяемостта е над средната за страната.

Ентероколит

Относителният дял на Ентероколитите е 40,63% спрямо общия брой на чревните инфекции, което поставя заболяването на първо място сред всички чревни инфекции - тенденция, набелязана от предходните години. Заболяемостта от Ентероколита през 2021г. е 7,63‰ (13 заболели), срещу заболяемост 54,71‰ (94 заболели) за 2020г.

От регистрираните 13 Ентероколита, 10 (76,92%) са етиологично дешифрирани (регистрирани като потвърдени) с причинители Клебсиела окситока - 3 (30%), Клебсиела пневмоние - 2 (20%), Ентеробактер саказаки - 2 (20%), Протеус вулгарис - 1 (10%), Протеус мирабилис - 1 (10%), Ентеробактер клоаце - 1 (10%). (Приложение 9а), 1 е вероятен, 2 са възможни.

Заболявания от Ентероколита за 2021г. са регистрирани в 3 от общините на областта:

Със заболяемост над средната за областта са:

- Община Добрич - 11 случая, заболяемост 13,59‰;
- Община Ген. Тошево - 1 случай, заболяемост 7,96‰.

Следвани от:

- Община Балчик - 1 случай, заболяемост 5,19‰.

За 2020г. водещи, със заболяемост над средната за областта са:

- Община Ген. Тошево - 14 случая, заболяемост 109,65‰;
- Община Балчик - 19 случая, заболяемост 98,84‰;
- Община Добричка - 15 случая, заболяемост 73,5‰.
- Община Тервел - 9 случая, заболяемост 59,12‰.

Следвани от:

- Община Шабла - 2 случая, заболяемост 46,81‰;
- Община Добрич - 31 случая, заболяемост 37,69‰;
- Община Крушари - 1 случай, заболяемост 26,34‰;
- Община Каварна - 3 случая, заболяемост 21,62‰.

Засегнати са 4 възрастови групи, като водещи, както и през 2020г., са малките: 0г. - 5 случая, заболяемост 408,5‰; 1-4г. - 6 случая,

заболяемост 106,89‰; 5-9г. - 1 случай, заболяемост 12,41‰ и 35-39г. - 1 случай, заболяемост 9,36‰

По пол разпределението е: 7 мъже (заболяемост 8,48‰) и 6 жени (заболяемост 6,83‰); 11 са градски жители, 2 са селски жители, 3 са хоспитализирани (23,08%). Броят на проучените епидемиологични огнища е 13. Броят на контактните лица е 35. Един от заболелите (7,69%) е от организиран колектив (ДГ); 1 е работещ (7,69%); 11 са неорганизирани - 84,62%.

61,54% (8) от случаите са регистрирани през периода юни-септември.

От 1998г. заболяемостта от Ентероколит в областта (с изключение на 2009г., 2016г., 2020г. и 2021г.) е постоянно над средната за страната.

ВИРУСНИ ХЕПАТИТИ

През 2021г. регистрираните случаи на вирусни хепатити са 4, заболяемост 2,35‰, срещу 11 случая и заболяемост 6,4‰ за 2020г.

Относителният дял на вирусните хепатити за 2021г. е 0,04% от всички ОЗБ. Остър вирусен хепатит тип А заема 75% от всички заболели от вирусни хепатити; вирусен хепатит тип В - 25%. Няма регистрирани случаи на остър вирусен хепатит тип Е, остър вирусен хепатит тип неопределен и вирусен хепатит тип С. (Приложения 5 и 6)

От заболяването са засегнати 2 от общините: община Добричка - 3 случая, заболяемост 14,56‰ и община Добрич - 1 случай, заболяемост 1,24‰.

През 2020г. са засегнати 3 от общините в областта, които са със заболяемост над средната за областта са:

- Община Добричка - 2 случая, заболяемост 9,8‰;
- Община Добрич - 8 случая, заболяемост 9,73‰;
- Община Ген. Тошево - 1 случай, заболяемост 7,83‰.

Разпределение по възраст за 2021г.: 15-19г. - 2 случая, заболяемост 22,3‰ и над 65г. - 2 случая, заболяемост 5,19‰.

За 2020г. най-висока заболяемост от вирусен хепатит е наблюдавана във възрастова група 25-29г. - 2 случая, заболяемост 22,68‰, следвана от възрастови групи 20-24г. - 1 случай, заболяемост 14,19‰; 30-34г. - 1 случай, заболяемост 9,5‰; 60-64г. - 1 случай, заболяемост 8,17‰; 50-54г. - 1 случай, заболяемост 7,87‰; 55-59г. - 1 случай, заболяемост 7,84‰; над 65г. - 3 случая, заболяемост 7,8‰ и 45-49г. - 1 случай, заболяемост 7,39‰.

Всички заболели за 2021г. са хоспитализирани; 1 е градски жител, 3 са селски жители.

В последните години заболяемостта от вирусни хепатити тип А и В за областта е с тенденция за намаляване и задържане на постоянно ниво, с изключение на 2014г. и 2015г., когато заболяемостта от остър вирусен хепатит тип А е завишена над средната за страната.

След период на нарастване и регистриран пик през 2011г., за 2012г., 2015г., 2016г. и 2017г. няма регистрирани случаи на вирусен хепатит тип С, през 2013г. е регистриран 1 случай, през 2014г. - 3 случая, през 2018г. - 2 случая, заболяемост 1,14‰, през 2019г. - 1 случай, заболяемост 0,58‰, през 2020г. - 1 случай, заболяемост 0,58‰.

От 1996г. заболяемостта от вирусни хепатити за областта (с изключение на 2002г. - регистриран пик - заболяемост 282‰ за област Добрич, при 96,34‰ за страната и 2007г. и 2008г.) се движи под средната за страната и е чувствително по-ниска от 2010г. насам, като само за 2014г. и 2015г. надвишава средната за страната.

Остър вирусен хепатит тип А

За 2021г. са регистрирани 3 потвърдени случая на остър вирусен хепатит тип А, заболяемост 1,76‰, срещу 4 потвърдени случая, заболяемост 2,33‰ за 2020г.

Относителен дял спрямо всички ОЗБ - 0,03%, а спрямо чревните инфекции - 9,38%.

Заболелите са от община Добричка - 2 случая, заболяемост 9,71‰ и община Добрич - 1 случай, заболяемост 1,24‰.

През 2020г. заболелите са били от община Добрич, която е със заболяемост над средната за областта - 4,86‰.

Засегнати възрастови групи през 2021г.: 10-14г. - 2 случая, заболяемост 22,3‰ и над 65г. - 1 случай, заболяемост 2,59‰.

Засегнати възрастови групи през 2020г.: 20-24г. - 1 случай, заболяемост 14,19‰, 25-29г. - 1 случай, заболяемост 11,34‰, 30-34г. - 1 случай, заболяемост 9,5‰ и 55-59г. - 1 случай, заболяемост 7,84‰.

Заболелите са 3 жени (заболяемост 3,42‰), хоспитализирани; 2 ученици и 1 пенсионер.

Проучени са 3 огнища. Броят на контактните е 37, които са лабораторно изследвани.

Случаите са обявени и регистрирани като епидемичен взрив от остър вирусен хепатит тип А в гр. Добрич с 4 заболели лица от две семейства от гр. Добрич в родствена връзка помежду си, живеещи в съседство.

За периода 1983-2021г. заболяемостта от остър вирусен хепатит тип А е под средната за страната с пикове през 1986-87г., 1990-91г. и 2002г. (заболяемост над средната за страната) с тенденция на спад с изключение на периодите 2007г-2009г и 2014г.-2015г., когато заболяемостта за областта надвишава тази за страната.

Вирусен хепатит тип В

За 2021г. е регистриран 1 потвърден случай на Вирусен хепатит тип В, заболяемост 0,59‰. През 2020г. няма регистрирани случаи в областта.

Заболелият е от Добричка (заболяемост 4,85‰), от възрастова група над 65г. (заболяемост 2,59‰), от женски пол (заболяемост 1,14‰), хоспитализиран, селски жител.

За периода 1983-2020г. заболяемостта от остър вирусен хепатит тип В е най-висока (както за България) до 1990г. с регистрирани пикове през 1983г., 1986г. и 1990г. От 1991г. заболяемостта за областта, както за страната намалява, с два пика през 2002г. и 2004г., когато е над средната за България с последващ период на трайно понижаване.

Остър вирусен хепатит тип неопределен

За 2021г. в областта няма регистрирани случаи.

За 2020г. са регистрирани 3 възможни случая на остър вирусен хепатит тип неопределен, заболяемост 1,75‰. Заболелите са от общини: Добричка – 1 случай, заболяемост 4,9‰ и Добрич - 2 случая, заболяемост 2,43‰; от възрастови групи 60-64г. - 1 случай, заболяемост 8,17‰; 50-54г. - 1 случай, заболяемост 7,87‰ и над 65г. - 1 случай, заболяемост 2,6‰.

Заболелите са хоспитализирани, 2 градски жители 1 селски жител. Разпределение по пол - 2 мъже (заболяемост 2,4‰) и 1 жена (заболяемост 1,13‰).

Вирусен хепатит тип С

През 2021г. няма регистрирани случаи в областта.

През 2020г. е регистриран 1 потвърден случай на вирусен хепатит тип С, заболяемост 0,58‰. Заболелият е от община Добрич (заболяемост 1,22‰); градски жител, от възрастова група 25-29г. (заболяемост 11,34‰), от мъжки пол (заболяемост 1,2‰), хоспитализиран.

През 2019г. е регистриран 1 потвърден случай на вирусен хепатит тип С, заболяемост 0,58‰. През 2018г. са регистрирани 2 потвърдени случая на вирусен хепатит тип С, заболяемост 1,14‰;

За 2015г., 2016г. и 2017г. в областта няма регистрирани случаи.

От 1997г. заболяемостта за областта е под средната за страната, с изключение на 2006г., 2011г. и 2014г.

Остър вирусен хепатит тип Е

За 2021г. няма регистрирани случаи.

За 2020г. са регистрирани 3 потвърдени случая на остър вирусен хепатит тип Е, заболяемост 1,75‰. Заболелите са от общини:

- Ген. Тошево - случай, заболяемост 7,83‰;
- Добричка - 1 случай, заболяемост 4,9‰;
- Добрич - 1 случай, заболяемост 1,22‰.

Разпределение по възраст: над 65г. - 2 случая, заболяемост 5,2‰; 45-49г. - 1 случай, заболяемост 7,39‰.

Заболелите са хоспитализирани, неорганизиранни, от мъжки пол (заболяемост 3,6‰), 2 градски жители, 1 селски жител.

Проучени са 3 огнища, уточнени са 3 контактни лица, които са изследвани и не са заболели. Случаите са лабораторно потвърдени.

Положителни лица на HBsAg и на HCV

За 2021г. при изследвания на кръводарители, на бременни, на лица по желание и по повод предстоящи интервенции са установени 23 лица, положителни на HBsAg и 4 лица, положителни на HCV. Най-голям брой положителни на HBsAg са регистрирани в следните възрастови групи: 60-64г. - 7 случая и над 65г. - 4 случая.

Всички лица, изследвани при кръводаряване, положителни на HBsAg и HCV в хода на епидемиологичното проучване се уведомяват лично, уведомяват се и личните им лекари за клиничен преглед и проследяване.

АНАЛИЗ НА ТРАНСМИСИВНИТЕ ИНФЕКЦИИ, РЕГИСТРИРАНИ В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2021г.

През 2021г. е регистриран 1 случай на трансмисивна инфекция заболяемост 0,59‰ - 1 случай на Лаймска болест (заболяемост 0,59‰).

Относителен дял от всички ОЗБ - 0,01%.

През 2020г. са регистрирани 4 заболели от трансмисивни инфекции, заболяемост 2,33‰ - 4 заболели от Лаймска болест (заболяемост 2,33‰).

От 1995 г. до 2000г. заболяемостта от трансмисивни инфекции за област Добрич е много под средната за страната. През 2001г. е регистрирана заболяемост, значително по-висока от средната за страната - 37,11‰ за област Добрич, при средна за страната - 23,1‰. Последващите години заболяемостта за област Добрич (с изключение на 2003г.) е значително над средната за страната, с пик през 2005г. - заболяемост за областта 47,37‰, за страната - 23,14‰. През 2005г. общо от трансмисивни инфекции са заболели 98 лица - 28 от Марсилска треска с пет починали и 70 заболели от Лаймска болест.

Лаймска болест

За 2021г. е регистриран 1 потвърден случай на Лаймска болест, заболяемост 0,59‰.

За предходната година са регистрирани 4 потвърдени случаи на Лаймска болест, заболяемост 2,33‰.

Относителен дял спрямо всички ОЗБ - 0,01%.

Заболелият е от община Добрич (заболяемост 1,24‰), от възрастова група над 65г. (заболяемост 2,59‰), от женски пол (заболяемост 1,14‰), не е хоспитализиран, градски жител. Случаят е лабораторно потвърден.

За 2020г. са засегнати 2 общини, които са със заболяемост над средната за областта:

- Добричка - 1 заболял, заболяемост 4,9‰;
- Добрич - 3 заболели, заболяемост 3,65‰.

Следват:

- Добричка - 2 заболели, заболяемост 9,83‰;
- Тервел - 1 заболял, заболяемост 6,57‰;
- Балчик - 1 заболял, заболяемост 5,17‰.

За 2020г. са засегнати 3 възрастови групи: 5-9г. - 1 заболял, заболяемост 12,2‰, следвана от 50-54г - 1 заболял, заболяемост 7,87‰ и над 65г. - 2 заболели, заболяемост 5,2‰.

От 2000г. до 2021г. заболяемостта от Лаймска болест за област Добрич се движи над средната за страната, с изключение на 2003г. и 2009г., като през 2020г. се доближава до тази за страната.

Марсилска треска

За 2021г. и 2020г. няма регистрирани случаи в областта.

За 2019г. са регистрирани 3 случая (2 вероятни и 1 потвърден) на Марсилска треска, заболяемост 1,73‰.

През последните единадесет години заболяемостта за областта бележи тенденция за чувствително понижаване, подобно на тази за страната.

АНАЛИЗ НА СЕКСУАЛНО ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ, РЕГИСТРИРАНИ В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2021г.

Сифилис

За 2021г. са регистрирани 15 потвърдени случая на Сифилис, заболяемост 8,81‰ (при средна за страната 3,93‰), и 2 случая на вроден Сифилис, заболяемост 1,17‰ (при средна за страната 0,22‰), срещу 16 потвърдени случая на Сифилис, заболяемост 9,31‰ и 3 случая на вроден Сифилис, заболяемост 1,75‰ за 2020г.

Засегнати са 5 общини, като със заболяемост над средната за областта са:

- Крушари - 1 случай, заболяемост - 26,72‰;
- Добричка - 3 случая, заболяемост 14,56‰;
- Тервел - 2 случая, заболяемост 13,25‰;
- Добрич - 10 случая, заболяемост 12,36‰.

Следва:

- Каварна - 1 случай, заболяемост 7,26‰.

За 2020г. заболяванията са регистрирани в 5 общини, като със заболяемост над средната за областта са:

- Крушари - 1 случай, заболяемост - 26,34‰;
- Ген. Тошево - 2 случая, заболяемост 15,66‰;
- Балчик - 3 случая, заболяемост 15,6‰;
- Добрич - 12 случая, заболяемост 14,6‰.

Следва:

- Добричка - 1 случай, заболяемост 4,9‰.

Разпределението по възрастови групи е следното: 0г. (вроден Сифилис) - 2 случая, заболяемост 163,4‰; 35-39г. - 4 случая, заболяемост 37,42‰; 30-34г. - 3 случая, заболяемост 28,88‰; 25-29г. - 2 случая, заболяемост 24,23‰; 15-19г. - 2 случая, заболяемост 24,04‰; 40-44г. - 2 случая, заболяемост 16,86‰; 20-24г. - 1 случай, заболяемост 13,81‰ и над 65г. - 1 случай, заболяемост 2,59‰.

Засегнати възрастови групи за 2020г.: 0г. (вроден Сифилис) - 3 случая, заболяемост 221,24‰; 25-29г. - 4 случая, заболяемост 45,35‰; 30-34г. - 4 случая, заболяемост 38‰; 20-24г. - 2 случая, заболяемост 28,39‰; 35-39г. - 2 случая, заболяемост 18,72‰; 45-49г. - 2 случая, заболяемост 14,78‰; 40-44г. - 1 случай, заболяемост 8,04‰ и 55-59г. - 1 случай, заболяемост 7,84‰.

По пол заболелите са 9 мъже (заболяемост 10,9‰) и 8 жени (заболяемост 9,11‰). 10 са градски жители, 7 - селски жители.

От 1995г. до 2002г. броят на ежегодно регистрираните заболявания е между 29 и 57, с последваща тенденция на снижаване на регистрираната заболяемост от Сифилис в областта, с изключение на последните 5 години.

Гонорея

През 2021г. (заболяемост за страната 0,04%), 2020г. (заболяемост за страната 0,24%), 2019г. (заболяемост за страната 0,31%), 2018г. (заболяемост за страната 0,55), 2017г. (заболяемост за страната 0,55‰), 2016г. (заболяемост за страната 0,49‰) и 2015г. (заболяемост за страната 0,6‰) няма регистрирани случаи за областта.

За периода 2008-2012г. в областта няма регистрирани заболели от Гонорея. През 2014г е регистриран един потвърден случай на Гонорея, заболяемост 0,54‰ (за страната за 2014г. - заболяемост 0,57‰).

През 2013г. е регистриран един потвърден случай на Гонорея, заболяемост 0,54‰ (за страната за 2013г. - заболяемост 0,73‰; за 2012г. - 0,85‰; 2011г. - 1,28‰).

От 1995г. до 2000г. броят на ежегодно регистрираните заболели лица е от 50 до 116 с последващ период на рязък спад в регистрацията, като се стига до период на липса на регистрирани случаи. През последните 16 години са регистрирани общо 8 случая.

Хламидийна инфекция

През 2021г. няма регистрирани случаи.

СПИН

Регистрирани са 5 потвърдени случая на ХИВ инфекция, заболяемост 2,94‰ (за страната заболяемост 1,46‰), срещу 3 потвърдени случая на ХИВ инфекция, заболяемост 1,75‰ (за страната заболяемост 1,12‰) за 2020г. и 2 потвърдени случая на ХИВ инфекция, заболяемост 1,15‰ (за страната заболяемост 1,4‰) за 2019г..

За 2021г. случаите са от общини: Каварна - 1 случай, заболяемост 7,26‰; Балчик - 1 случай, заболяемост 5,19‰; Добрич - 3 случая, заболяемост 3,71‰. Засегнати възрастови групи: 35-39г. - 2 случая, (заболяемост за възрастовата група 18,71‰); 25-29г. - 1 случай (заболяемост за възрастовата група 12,12‰); 30-34г. - 1 случай (заболяемост за възрастовата група 9,63‰) и 55-59г. - 1 случай (заболяемост за възрастовата група 8,05‰). Разпределение по пол: 5 мъже (заболяемост 6,06‰).

За 2020г. случаите са били от общини: Балчик - 2 случая, заболяемост 10,4‰; Добрич - 1 случай, заболяемост 1,22‰. Засегнати възрастови групи: 30-34г. - 1 случай, (заболяемост за възрастовата група 9,5‰); 40-44г. - 1 случай (заболяемост за възрастовата група 8,04‰) и 45-49г. - 1 случай (заболяемост за възрастовата група 7,39‰). Разпределение по пол: двама мъже (заболяемост 2,4‰) и една жена (заболяемост 1,13‰).

СЪСТОЯНИЕ И КОНТРОЛ НА ПАРАЗИТОЗИТЕ В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2021г.

Надзорът на паразитозите в област Добрич се осъществява от служителите на отдел “ПЕК” и отдел “Медицински изследвания” - лаборатория “Медицинска паразитология”, дирекция “НЗБ” при РЗИ - Добрич.

За 2021г. са регистрирани общо 14 паразитологични заболявания. Те представляват 0,1% от всички регистрирани ОЗБ в областта. В сравнение с предходната година е повишена заболяемостта от паразитологични заболявания, заболяемост 8,22‰ за 2021г. срещу 6,98‰ за 2020г.

Лабораторната диагностика на паразитозите се осъществява от паразитологичната лаборатория в отдел “Медицински изследвания” на РЗИ - Добрич и паразитологичната лаборатория към СМДЛ „СТЕЛТ - 2013” по профилактични, епидемиологични и клинични показания. В областта са извършени общо 5713 изследвания с перианален отпечатък, 4566 фекални проби.

Годишен профилактичен паразитологичен контрол, съгласно Наредба № 5 за диагностика, профилактика и контрола на местните паразитози е извършен в 37 обекта (35 детски заведения, 1 ЦНСТ, 1 социален дом за възрастни хора), като са извършени общо 2175 изследвания с перианален отпечатък и 1070 с фекални проби. Със санитарно-паразитологичен контрол са обхванати 16 детски заведения със 123 проби.

Състояние на паразитозите

Ентеробиоза

През 2021г. от всички 5671 изследвани лица в областта за ентеробиоза от паразитологичната лаборатория в РЗИ-Добрич и паразитологичната лаборатория към СМДЛ „СТЕЛТ - 2013”, по профилактични, епидемиологични и клинични показания, са диагностицирани 132 лица с положителен резултат за *E. Vermicularis* със 147 положителни проби (15 от изследванията са контролни проби) - 2,33% опаразитеност. Наблюдава се повишаване на отчетения екстензитет през последните години в областта

В РЗИ са изследвани 2175 лица, като с положителен резултат са 66 с 81 проби (15 проби са контролни) от профилактични изследвания в детски и социални заведения. Екстензитетът за 2021г. е 3,03% при 2,6% за 2020г. Откриването на опаразитените е основно при профилактично изследване .

От паразитологичната лаборатория към СМДЛ „СТЕЛТ - 2013” в гр. Добрич през годината са изследвани 3496 лица. Установени са положителни резултати за *E. vermicularis* на 66 лица - 1,89%.

От организирани детски заведения в областта 35 са обхванати с профилактични паразитологични изследвания. Изследвани за ентеробиоза през 2021г. са 2026 деца от организирани колективи. От тях 54 са с положителен резултат за *E. vermicularis*. Екстензитетът е 2,67%. През 2020г. от 1287 изследвани деца, 37 са положителни - 2,87%.

В последните години екстензитетът в организирани детски колективи бележи тенденция на завишаване. От анализирани данни се вижда, че ентеробиозата продължава да е водеща контактна паразитоза сред организирани детски колективи.

При текущите проверки през годината от служителите на отдел “ПЕК” не са констатирани пропуски в здравно-хигиенния режим.

От паразитологичните изследвания, извършени в РЗИ се вижда, че екстензинвазията сред детските колективи е много по-висока от тази на населението в областта. Всички от опаразитените, изследвани в РЗИ, са от детски заведения.

Анализирайки интензитета на ентеробиозата за единадесет годишен период, се налага изводът, че за да се постигне снижаване на опаразитеността в детските колективи е необходимо своевременно лечение с последващ лабораторен контрол, спазване на реда и указанията за вземане на пробите, както и спазване на здравно-хигиенния режим.

За единадесет годишен период се запазва тенденцията за малко по-висок процент положителни проби в лабораторията на РЗИ в сравнение с другите лаборатории, предвид съотношението на организирани профилактични изследвания в РЗИ към изследванията на останалото население.

Аскаридоза

В област Добрич няма регистрирани ендемични за аскаридоза селища. За периода от 2015г. до 2021г. е регистриран един случай на аскаридоза през 2020г.

Трихоцефалоза и Хименолепидоза

За периода 2017г. - 2021г. не са регистрирани случаи.

Тениидози

През периода от 2015г. до 2021г. няма регистрирани заболявания.

Ехинококоза

През 2021г. са регистрирани 4 потвърдени случая на Ехинококоза, заболяемост 2,35‰, при заболяемост за страната 1,13‰. Всички са с първично заболяване.

През 2020г. са регистрирани 5 потвърдени случая на Ехинококоза, заболяемост 2,91‰. Всички са с първично заболяване.

От 2007г. заболяемостта от ехинококоза в област Добрич е значително над средната за страната и бележи 3 пика - през 2008г. (11,32‰), 2012г. (11,16‰) и 2017г. (9,53 ‰).

Всички заболявания от ехинококоза са епидемиологично проучени.

От заболяването са засегнати 3 общини, като със заболяемост над средната за областта са:

- Тервел - 2 заболявания, заболяемост 13,25‰;
- Каварна - 1 заболяване, заболяемост 7,26‰.

Следва:

- Добрич - 1 заболяване, заболяемост 1,24‰.

През 2020г. от заболяването са били засегнати също 3 общини.

- Тервел - 2 заболявания, заболяемост 13,14‰;
- Добричка - 1 заболяване, заболяемост 4,9‰;
- Добрич - 2 заболявания, заболяемост 2,43‰.

През 2021г. водеща по заболяемост е възрастовата група от 30-34г. - 1 заболяване, заболяемост 9,63‰, следвана от:

- 60-64г. - 1 заболяване, заболяемост 8,28‰;
- 45-49г. - 1 заболяване, заболяемост 7,48‰;
- над 65г. - 1 заболяване, заболяемост 2,59‰.

За сравнение през 2020г. водеща по заболяемост е възрастовата група от 20-24г. - 1 заболяване, заболяемост 14,19‰, следвана от 15-19г. - 1 заболяване, заболяемост 12,04‰.

През 2021г. не са регистрирани случаи на ехинококоза във възрастови групи от 0 до 19г. През 2020г. техният относителен дял е 20%.

Засегнати са и двата пола: мъже - 3, относителен дял - 75%, заболяемост 3,62‰; жени - 1, относителен дял - 25%, заболяемост 1,14‰.

Както предходните две години, преобладават заболяванията от селата - 3 (75%), спрямо заболяванията от градовете 1 (25%).

По образование:

- със средно образование - 2
- с основно образование - 1
- без образование - 1

За двама от заболяванията има данни за домашни кучета, които не са дехелминтизирани.

При всички заболели органната локализация на ехинококовите кисти е на черен дроб.

Всички пациенти са оперирани. За 2 от лицата има данни за насочване за противорецидивна химиопрофилактика с препарат по схема от паразитолог.

През годината в паразитологичната лаборатория на РЗИ-Добрич и паразитологичната лаборатория към СМДЛ „СТЕЛТ - 2013” не са извършвани серологични изследвания за ехинококоза.

От 1998г., когато регистрираната заболяемост от Ехинококоза в област Добрич е била 8,28‰ (при средната за страната 7,64‰) до 2006г. заболяемостта е под средната за страната. Следва продължителен период до момента със заболяемост чувствително над тази за РБългария.

Трихинелоза

За периода 2014г. - 2021г. няма регистрирани случаи.

В паразитологичната лаборатория на РЗИ и паразитологичната лаборатория към СМДЛ „СТЕЛТ - 2013” не са извършвани серологични изследвания за трихинелоза.

В изпълнение на писмо на МЗ с изх. № 16-00-61/29.09.2021г. и във връзка с лова на едър дивеч, с цел предотвратяване възникването на случаи и епидемични взривове от трихинелоза до всички общопрактикуващи лекари, МБАЛ, ДКЦ, МЦ в областта е изпратено уведомително писмо, в което се акцентира на клиничната картина на трихинелозата, както и възможностите за диагностика при всеки пациент, съмнителен за трихинелоза.

ПРОТОЗООЗИ

Токсоплазмоза

За периода 2019 - 2021г. в паразитологичната лаборатория на РЗИ не са постъпвали проби за *Toxoplasma gondii*.

Жиардиаза

През 2021г. са регистрирани 10 случая на *G. Intestinalis* - заболяемост 5,87‰, при заболяемост за страната 5,86‰.

Засегнати са 5 общини, като със заболяемост над средната за областта са:

- Крушари - 1 заболял, заболяемост 26,72‰;
- Балчик - 3 заболели, заболяемост 15,58‰;
- Добричка - 3 заболели, заболяемост 14,56‰;
- Тервел - 2 заболели, заболяемост 13,25‰.

Следва:

- Добрич - 1 заболял, заболяемост 1,24‰.

През 2020г. заболелите са 6 - заболяемост 3,49‰, като са били засегнати 4 общини. Със заболяемост над средната за областта са били общини Добричка - заболяемост 9,8‰, Тервел - заболяемост 6,57‰ и Балчик - заболяемост 5,2‰.

През 2021г. от заболяването са засегнати възрастни групи от 1 до 49г. В сравнение с предходната година, когато водеща по заболяемост е била възрастна група от 5-9г., през 2021г. водеща е възрастна група 1-4г.

Разпределението по възрасти е както следва :

- 1-4г. - 6 заболели, заболяемост 106,89‰;
- 5-9г. - 2 заболели, заболяемост 24,81‰;
- 20-24г. - 1 заболял, заболяемост 13,81‰;
- 45-49г. - 1 заболял, заболяемост 7,48‰;

През 2020г. от заболяването са били засегнати възрастните групи от 1 до 64г., като водеща по заболяемост е била възрастна група 5-9г. - заболяемост 24,41‰. Следвана от:

- 1-4г. - 1 заболял, заболяемост 17,55‰;
- 10-14г. - 1 заболял, заболяемост 11,08‰;
- 60-64г. - 1 заболял, заболяемост 8,17‰;
- 45-49г. - 1 заболял, заболяемост 7,39‰.

Засегнати са и двата пола: мъже - 6, относителен дял - 60% и заболяемост 7,27‰; жени - 4, относителен дял - 40% и заболяемост 4,56‰. Преобладават заболелите от селата - 6, относителен дял - 60%, спрямо заболелите от градовете - 4, относителен дял - 40%.

Данните показват, че за единадесет годишен период регистрираната заболяемост в област Добрич с изключение на 2013г. и 2019г. е под средната за страната, като през 2021г. се доближава до нея.

Четири от лицата с положителен резултат са профилактично изследвани в други лаборатории извън област Добрич и съобщени в РЗИ.

От двете паразитологични лаборатории в гр. Добрич през 2021г. са извършени 4566 изследвания. От тях с положителни резултати са 6 лица с 9 проби - 0,13%. Екстензията се задържа през последните години в рамките на 0,1 - 0,3% .

От паразитологичната лаборатория към СМДЛ „СТЕЛТ - 2013” в гр. Добрич през годината са изследвани 3496 фекални проби, от тях са положителни 6 лица с 9 проби - 0,17%.

В паразитологичната лаборатория в РЗИ са изследвани 1070 фекални проби за протозои като няма положителни лица.

За 2020г. са изследвани 905 фекални проби - без положителни.

Проследявайки тенденцията за единадесет годишен период до 2019г. процентът положителни проби в лабораторията на РЗИ е чувствително по-висок в сравнение с останалите лаборатории на територията на областта, като за 2020г. и 2021г. години няма отчетени положителни проби.

През 2021г., както и през 2020г., не са установени лица с положителен резултат за *G. Intestinalis* от изследваните в РЗИ профилактично за ЛЗК. От изследваните в другата паразитологична лаборатория профилактично за ЛЗК е установено 1 лице с положителен резултат.

За 2021г., както и през 2020г. сред децата от организираните детски колективи от 1070 фекални проби изследвани за протозои в РЗИ, няма с положителен резултат, екстензията за 2019г. - 0,3% и за 2018г. - 0,54%. Тази паразитоза остава една от широко разпространените в детските заведения.

Всички деца, опаразитени с *G. Intestinalis*, са насочени към личните лекари за провеждане на етиологично лечение по схема. Контролните резултати са отрицателни.

Трихомоназа

През 2021г., както и през 2020г. в паразитологичните лаборатории в областта (на РЗИ и СМДЛ „СТЕЛТ - 2013“) не са постъпвали проби за *Trichomonas vaginalis*.

ВНЕСЕНИ ПАРАЗИТОЗИ

Малария

Издадено е предписание до всички кметове на общини в област Добрич за провеждане на ларвицидни обработки през пролетно-летния сезон, като първата обработка е след поява на първите комарни ларви рано през пролетта и дезинсекционни мероприятия срещу възрастните форми на комари в зависимост от климатичните условия и териториалното разположение на населеното място. Протоколи от извършените обработки са предоставени в РЗИ - Добрич.

В изпълнение на Заповед № РД-01-176 от 22.03.2021 г. на министъра на здравеопазването за организиране навременно прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации през 2021 г., с оглед превенция на риска от бедствия и ограничаване рисковете за общественото здраве е сключен договор № РД-06-11/ 14.05.2021г. с предмет „Избор на изпълнители за организиране и прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации в страната с оглед на превенция на риска от бедствия и ограничаване на рисковете за общественото здраве“.

Представител на фирмата изпълнител предостави на упълномощен представител на РЗИ - Добрич доклади и протоколи, съдържащи описание на методите и средствата за контрол на комарните популации, отчет на резултатите за отчетните периоди и график за последващ периодичен мониторинг.

ЛАБОРАТОРНО - ДИАГНОСТИЧНА ДЕЙНОСТ

Вид на изследванията	2021	
	план	изпълнение
1. Перианални натривки	4500	2175
2. Фекални за хелминти	2400	1070
3. Фекални за протозои	2400	1070
4. Смивове	600	123
ОБЩО:	9900	4438

В плана за паразитологични изследвания за 2021 г. са заложили за изследване общо 9900 изследвания. Извършени са общо 4438 паразитологични изследвания, като от тях - 4315 морфологични и 123 санитарно-паразитологични. От тях положителни на *Enterobius*

vermicularis – 81 проби. Санитарно-паразитологични и серологични изследвания за трихинелоза няма.

АНАЛИЗ НА ВЪТРЕБОЛНИЧНИТЕ ИНФЕКЦИИ В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ЗА 2021г.

През 2021г. в област Добрич са регистрирани 767 вътреболнични инфекции (ВБИ) при 595 болни, срещу 669 при 503 болни за 2020г. в 5 лечебни заведения, обхванати от системата за ВБИ и отчитани в НЦОЗА всяко тримесечие (в края на 2020г. е закрит ДМСГД).

Средната заболяемост от ВБИ за 2021г. е 3,93% от всички изписани болни. През 2020г. е 3,61% от всички изписани болни, при 0,82% за страната.

В структурата на ВБИ за 2021г. основен дял заемат:

- Инфекции, свързани с катетър: локална инфекция, свързана с периферен венозен катетър (при липса на положителен резултат в хемокултура) - 155 (20,21%). Отчетени са само от МБАЛ - Добрич.

За 2020г. също са били на първо място и са разпределени както следва: локална инфекция, свързана с периферен венозен катетър - 89 (13,3% при 9,7% за страната); обща инфекция, свързана с периферен венозен катетър (при липса на положителен резултат в хемокултура) - 37 (5,53% при 1,1% за страната); локална инфекция, свързана с централен венозен катетър (при липса на положителен резултат в хемокултура) - 5 (0,75% при 0,8% за страната); обща инфекция, свързана с централен венозен катетър (при липса на положителен резултат в хемокултура) - 4 (0,6% при 0,5% за страната) и микробиологично потвърдена инфекция на кръвта, свързана с централен венозен катетър - 4 (0,6% при 0,5% за страната). Това се дължи на отчетените само от МБАЛ - Добрич - общо 139.

- Инфекции на пикочните пътища: потвърдени микробиологично - 111 (14,47%) и непотвърдени микробиологично инфекции - 21 (2,74%). За 2020г. са: потвърдени микробиологично - 105 (15,7% при 13,6% за страната) и непотвърдени микробиологично инфекции - 4 (0,6% при 1% за страната).

- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония: други инфекции на долните дихателни пътища - 97 (12,65%) и бронхити, трахеобронхити, бронхиолити, трахеити без признаци на пневмония - 33 (4,3%). Това се дължи предимно на отчетените от МБАЛ - Добрич - 129 инфекции на долните дихателни пътища. За 2020г. са на второ място в структура на ВБИ: : други инфекции на долните дихателни пътища - 100 (14,95% при 5% за страната) и бронхити, трахеобронхити, бронхиолити, трахеити без признаци на пневмония - 33 (4,93% при 4,4 % за страната). Това се дължи предимно на отчетените от МБАЛ - Добрич - 126 инфекции на долните дихателни пътища.

- Инфекции на половите органи: други инфекции на мъжките и женските полови органи (засягащи епидидимис, тестиси, простата, влагалище, яйчници и други дълбоко разположени тазови тъкани, с изключение на ендометрит или инфекции на маншет) - 95 (12,39%). За 2020г.: други инфекции на мъжките и женските полови органи (засягащи епидидимис, тестиси, простата, влагалище, яйчници и други дълбоко разположени тазови тъкани, с изключение на ендометрит или инфекции на маншет) - 91 (13,6% при 0,9% за страната).

- Инфекции на кожата и меките тъкани: инфекция на меките тъкани (некротизиращ фасциит, инфекциозна гангрена, некротизиращ целулит, лимфаденит или лимфангит) - 72 (9,39%); инфекция на декубитална рана, вкл. повърхностна и дълбока инфекция - 1 (0,13%).

За 2020г.: инфекция на меките тъкани (некротизиращ фасциит, инфекциозна гангрена, некротизиращ целулит, лимфаденит или лимфангит) - 63 (9,57% при 1,1% за страната); кожна инфекция - 2 (0,3% при 1,7% за страната); инфекция на декубитална рана, вкл. повърхностна и дълбока инфекция - 1 (0,15% при 0,3% за страната).

Разпределението на останалите ВБИ е както следва:

- Инфекция на кръвта: лабораторно потвърдена инфекция на кръвта - 50 (6,52%). За 2020г. са: 42 (6,28% при 6% за страната).
- Инфекции на хирургичното място - 47: от тях 36 - (4,69%) са повърхностни, 11 - (1,43%) са дълбоки инфекции. За 2020г. са - 29: от тях 25 - (3,74% при 14% за страната) са повърхностни, 4 - (0,6% при 4,7% за страната) са дълбоки инфекции.

- Инфекции на окото, УНГ или устната кухина: инфекции на устната кухина (уста, език или венци) - 24 (3,13%); инфекции на ГДП, фарингит, ларингит, епиглотит - 9 (1,17%), конюнктивит - 1 (0,13%).

За 2020г.: инфекции на ГДП, фарингит, ларингит, епиглотит - 18 (2,67% при 7,44% за страната), конюнктивит - 9 (1,34% при 0,95% за страната), инфекции на устната кухина (уста, език или венци) - 6 (0,89% при 0,59 за страната), отит и мастоидит - 5 (0,74% при 0,85% за страната), инфекции на окото, различни от конюнктивит - 2 (0,3% при 0,39% за страната) и синусит - 1 (0,15% при 0,53 за страната).

- Инфекции на сърдечно-съдовата система: инфекции на артериите и вените - 29 (3,78%).

За 2020г.: инфекции на артериите и вените - 6 (0,9% при 0,3% за страната).

- Случаи, специфични за инфекции при новородени: пневмония - 5 (0,65%); некротизиращ ентероколит - 2 (0,26%); За 2020г.: клиничен сепсис - 3 (0,45% при 0,2% за страната); некротизиращ ентероколит - 2 (0,3% при 0 за страната); пневмония - 1 (9,15% при 0,6% за страната).

- Други инфекции - 7 (0,91%). За 2020г. - други инфекции - 15 (2,24% при 3,3% за страната).

- Инфекции на гастроинтестиналния тракт: инфекция на гастроинтестиналния тракт (хранопровод, стомах, тънки черва, право черво, с изключение на гастроентерит и апендицит) - 3 (0,39%); интраабдоминална инфекция, непосочена другаде, включително на жлъчния мехур, жлъчните пътища, черния дроб (с изключение на вирусен хепатит), далака, панкреаса, перитонеума или субдиафрагмалното пространство, или друга интраабдоминална тъкан или област, непосочена другаде - 1 (0,13%).

За 2020г.: гастроентерит (с изключение на инфекция с *Clostridium difficile*) - 4 (0,59% при 0,7% за страната); инфекция на гастроинтестиналния тракт (хранопровод, стомах, тънки черва, право черво, с изключение на гастроентерит и апендицит) - 3 (0,45% при 0,6% за страната).

За 2021г. няма регистрирани инфекции на ЦНС, инфекции на костите и ставите, пневмония и системни инфекции.

Данните от заболяемостта по тримесечия показват следния порядък: първо тримесечие - 232 (30,25%), трето тримесечие - 189 (24,64%), четвърто тримесечие - 183 (23,86%) и второ тримесечие - 163 (21,25%).

За 2020г.: второ тримесечие - 185 (27,65%), първо тримесечие - 184 (27,5%), четвърто тримесечие - 173 (25,86%) и трето тримесечие - 127 (18,98%).

От болничните заведения за 2021г. МБАЛ - Добрич регистрира най-много ВБИ - 748 (97,52% от всички регистрирани). За 2020г. са 627 (93,72% от всички регистрирани).

ЦПЗ „Д-р П. Станчев“ регистрира 11 ВБИ (1,43% от всички ВБИ); за 2020г. - 27 ВБИ (4,04% от всички ВБИ).

ДПБ Карвуна - 8 (1,04% от всички ВБИ) за 2020г.; 7 (1,05% от всички ВБИ) за 2020г. МБАЛ - Балчик и МБАЛ - Каварна не регистрират

ВБИ през 2020г. и 2021г.

Относителният дял на ВБИ в МБАЛ - Добрич спрямо изписаните болни за 2021г. е 5,16%. Относителния дял на регистрираните ВБИ спрямо изписаните болни в останалите лечебни заведения е както следва: 3,56% за ДПБ Карвуна; 0,5% за ЦПЗ; 0% за МБАЛ - Балчик и МБАЛ - Каварна.

През 2020г. относителния дял на регистрираните ВБИ спрямо изписаните болни по лечебни заведения е както следва: 3,54% за МБАЛ - Добрич; 3,87% за ДПБ Карвуна; 1,26% за ЦПЗ; 0% за МБАЛ - Балчик и МБАЛ - Каварна.

През 2021г. е увеличен общият относителен дял на лекуваните с антибиотик болни в МБАЛ - Добрич - 50,64%, при 41,78% за 2020г.; в МБАЛ - Балчик - 51,58%, при 46,13% за 2020г.; МБАЛ - Каварна - 34,27%, при 27% за 2020г.

Запазва се същият относителен дял в ЦПЗ - 3,22%, при 3,23% за 2020г.

Намалял е относителният дял на лекуваните с антибиотик ДПБ Карвуна - 2,67%, при 3,87% за 2020г.

От регистрираните 767 ВБИ микробиологично доказаните са 529 (68,97%). През 2020г. от регистрираните 669 ВБИ микробиологично доказаните са 470 (70,25%). 4 са COVID-19 (0,52%).

Микробиологично недоказани са 33 (4,3%) при 37 (5,53%) за 2020г.

Неизследваните ВБИ за 2021г. са 201 (26,21%) при 162 (24,22%) за 2020г.

Изолирани са 25 патогенни и условно патогенни микроорганизми (без COVID-19) при 27 през 2020г. В етиологичната структура от микробиологично доказаните ВБИ инфекции – 529, водещи са:

- Кандида род - 77 (14,56%), 49 (10,43%) за 2020г.;
- Псевдомонас аеругиноза - 59 (11,15%), при 51 (10,85%) за 2020г.;
- Ешерихия коли - 51 (9,64%), при 49 (10,43%), за 2020г.;
- Стафилококус коагулаза негативен - 43 (8,13%), при 31 (6,6%) за 2020г.;
- Кандида крузей - 41 (7,75%), при 9 (1,91%) за 2020г.;
- Кандида албиканс - 33 (6,24%), при 46 (9,79%) за 2020г.;
- Ентерококус род - 30 (5,67%), при 9 (1,91%) за 2020г.

В МБАЛ - Добрич, МБАЛ - Балчик, МБАЛ - Каварна, ДПБ Карвуна и ЦПЗ има утвърдени от Директора/ Управителя на лечебното заведение програми за профилактика и контрол на ВБИ за 2021г., съобразени с изискванията на Медицински стандарт по ВБИ. В ДПБ Карвуна е разработена и Програма за контрол на туберкулозата.

АНАЛИЗ НА ЛИЦАТА, ПРЕТЪРПЕЛИ НАРАНЯВАНИЯ ОТ ДИВИ И ДОМАШНИ ЖИВОТНИ И ПРИЛОЖЕНА ПРОТИВОБЯСНА ИМУНИЗАЦИЯ В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2021г.

За периода 1991 г. - 2021г. в гр. Добрич и областта е проследена динамиката на наранените от домашни и диви животни, потърсили медицинска помощ и съответно колко от тях са имунизирани с противобясна ваксина. Общият брой лица, претърпяли наранявания за наблюдавания 30-годишен период е 6600. От тях обхванати с противобясна ваксина са 3492 - 52,91% от общия брой.

През 2021г. обхванатите с противобясна ваксина Верораб лица са 11. Количеството изразходвана ваксина Верораб е 34 дози. За 2020г. с

противобясна ваксина са обхванати 24 лица със 70 дози.

От имунизираните 11 лица разпределението по общини е както следва:

- община Добрич - 7;
- община Добричка - 2;
- община Тервел - 2.

Преобладават нараняванията в градовете - 8, пред тези в селата - 3.

Разпределение по пол - 6 мъже и 5 жени.

Разпределение по възрасти:

- 4-6г. - 2 случая;
- 7-14г. - 1 случай;
- 20-59г. - 4 случая;
- над 60г. - 4 случая.

Преобладават нараняванията от скитащи кучета - 6 случая, следвани от наранявания от домашни кучета - 2 случая и домашни котки - 2 случая, нараняване от невестулка - 1 случай. Нараняванията са по крайниците, множествени и средно тежки.

За 2021г. **съобщени с бързи известия неимунизирани**, претърпели наранявания от животни, са 77 лица. Преобладават наранявания в градовете (57), пред нараняванията в селата (20).

Разпределение по пол - 46 мъже и 31 жени.

Разпределение по възрасти:

- 0-3г. - 2 случая;
- 4-6г. - 6 случая;
- 7-14г. - 8 случая;
- 15-19г. - 4 случая;
- 20-59г. - 38 случая;
- над 60г. - 19 случая.

Разпределение по общини: гр. Добрич - 34 случая; община Каварна - 20 случая (гр. Каварна - 16; с. Раковски - 1; с. Вранино - 1; с. Белгун - 1; с. Топола - 1); община Ген. Тошево - 13 случая (гр. Ген. Тошево - 7; с. Кардам - 3; с. Пчеларово - 1; с. Чернооково - 1; с. Спасово - 1); община Добричка - 7 случая (с. Овчарово - 2; с. Сливенци - 2; с. Стефаново - 1, с. Стожер - 1; с. Полковник Минково - 1); община Балчик - 3 случая (с. Безводица - 2; с. Змеево - 1).

Нараняванията са от скитащи кучета - 63 случая, следвани от наранявания от домашни котки - 8 случая, наранявания от домашни кучета - 4 случая и нараняване от плъх - 1 случай и нараняване от кон - 1 случай.

За 2020г. съобщени с бързи известия неимунизирани, претърпели наранявания от животни, са 86 лица.

ЛАБОРАТОРНО - ДИАГНОСТИЧНА ДЕЙНОСТ ПО НАДЗОРА НА ОСТРИТЕ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

В структурата на отдел ”Медицински изследвания” влизат микробиологична и паразитологична лаборатория със следните звена:

- клинична микробиология;
- чревни инфекции и вибриони;
- серологична лаборатория, СПИН и хепатит;
- материално отделение;
- приемен сектор;
- сектор за микроскопска, макроскопска и серологична диагностика;
- сектор за подготовка на материалите и приготвяне на работните разтвори.

Микробиологична лаборатория

Работата на “Микробиологична лаборатория” през 2021 г. бе с цел профилактика на инфекциозните заболявания чрез своевременна и ефективна микробиологична диагностика. Ходът на микробиологичната диагностика следва методичните указания на МЗ и базовите лаборатории към НЦЗПБ.

През отчетната 2021 г. в “Микробиологична лаборатория” са постъпили 10724 проби и са извършени 12480 анализа.

Чревни инфекции и вибриони

През 2021 г. са постъпили 33 фекални проби. Изолирана е 1 Салмонела инфинити.

За дизентерия са извършени 15 изследвания – 15 от контактни лица. Няма изолирани шигели.

Всички постъпили в лабораторията фекални проби от болни се изследват за условно - патогенни микроорганизми като причинители на гастроентероколитен синдром.

Серологични изследвания, СПИН, хепатит и грип

През 2021 г. са извършени 7234 изследвания на 7062 проби:

- ✚ СПИН - 44 проби с 44 изследвания;
- ✚ Бърз тест за COVID – 19 - 7018 проби с 7190 изследвания.

Редовно се изготвят и подават справки в съответните срокове:

✚ по Писмо на МЗ с изх. № 32-00-9/5.02.2010 г. относно въвеждане на консултиране и изследване за ХИВ в пневмофтизиатричната мрежа - извършени са изследвания на 18 пациенти с установена туберкулоза.

✚ по Писмо на МЗ с изх. № 91-00-79/2.08.2016 г. - информация относно брой изследвания и изразходвани диагностикуми за ХИВ, хепатит В, С и сифилис, доставени по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции

Във връзка с **Надзора на заразните болести** в Микробиологична лаборатория са изработени 817 проби с 1756 анализа. Разпределението на извършените проби и анализи е както следва:

Взети проби от:	Брой проби		Брой анализа	
	общо	от тях несъответстващи на изискванията	общо	от тях несъответстващи на изискванията
1.Ръце	42	1	84	1 St.epidermidis
2.Инструментариум	100	1	200	1 St.aureus
3.Специална медицинска апаратура	34	1	68	1 Спороносно
4.Болнично бельо и работно облекло	9		27	
5.Работно облекло	2		2	
6.Предмети за обслужване на болния				
7.Съдове за хранене	1		2	
8.Повърхности	465	13	920	2 Enter.cloacae; 3Pseud.aeruginosa; 5St.epidermidis; 2Спороносни; 1 St.aureus
9.Дез разтвори				
10.Сушилни	160	1	224	1 St.aureus
11.Въздух	6		6	
12.Автоклави				
13. Диализни течности				
ВСИЧКО	817	17	1756	17

По договора за съвместна дейност с РЗИ – Силистра през 2021 г. в отдел „Медицински изследвания“ са изследвани общо 357 проби околна среда (инструментариум, мед.апаратура, повърхности и др.) от лечебни заведения на територията на област Силистра. Извършени са 719 микробиологични анализа. Изработени са и 43 серологични анализа за HIV.

ДЕЙНОСТ НА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ-ДОБРИЧ

Дейността на ръководството на РЗИ-Добрич следва заложените в плана мероприятия.

Извършен е преглед на вътрешната нормативна база на инспекцията, своевременно и адекватно са въведени съответните промени.

Поддържат се каналите за получаване на информация и сигнали за корупция в инспекцията. В Дирекция АПФСО се води регистър за постъпилите сигнали и жалби за корупция. За 2021 г. няма постъпили сигнали за корупция.

И през 2021 година продължи осигуряването на дейността по административното обслужване на физическите и юридическите лица на принципа “едно гише” в Центъра за административно обслужване (ЦАО). Всекидневно се приема, регистрира, разпределя и насочва входящата служебна кореспонденция, извършва се извеждане и изпращане по предназначение на изходящата вътрешна и външна кореспонденция на РЗИ - Добрич. Осигурен е непрекъсваем режим на работа с потребителите в рамките на обявеното за ЦАО работно време от 8.30 до 17.00 часа.

Попълнена е новата Система за самооценка на административното обслужване – Интернет базирана за 2020 г.

Попълнен и публикуван е и Докладът за състоянието на администрацията в web базираната система за 2020 г.

По Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ през 2021 г. са постъпили 24 бр. заявления.

Заявленията са подадени от:

- неправителствени организации – 5 броя;
- физически лица – 16 броя;
- юридически лица -2 бр.
- журналисти -1 бр.

Поисканата информация касае дейността на РЗИ-Добрич и по своя вид е „служебна информация”, няма заявления касаещи информация от типа „служебна тайна” и „държавна тайна” според Закона за защита на класифицираната информация. Темите, по които е поискана информацията касаят заразна заболяемост, медицинска статистика, държавен здравен контрол и административна и административнонаказателна дейност.

Издадени са в срок 20 бр. решения по подадените заявления, 1 уведомление за препращане на заявление по компетентност и 3бр. уведомления, че РЗИ-Добрич не разполага с исканата информация.

Относно **обема** на предоставяне на информацията -за 17 бр. решения е предоставен пълен достъп, за 2 бр. решения - частичен достъп. За 1 решение е издаден отказ за предоставяне на достъп до обществена информация, тъй като достъпът засяга интересите на трето лице и то изрично е отказало предоставяне на исканата обществена информация, съгласно чл.37, ал.1, т.2 от ЗДОИ.

За следващата година остават за реализиране следните дейности:

- подмяна на остарялата ел. инсталация на инспекцията;
- осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания до сградата на РЗИ-Добрич чрез изграждане и монтаж на стълбищна платформа.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СИГНАЛИ (ЖАЛБИ)

Организацията на работа с предложенията и сигналите (жалби) в РЗИ – Добрич се извършва в съответствие с разпоредбите на АПК и УПРЗИ. Всички, постъпващи в РЗИ – Добрич, писмени предложения и сигнали (жалби), подадени по реда на АПК и искания за

извършване на административни услуги се подават на „едното гише“ в ЦАО и се регистрират в Автоматизираната информационна система Eventis R7. Въведено е комплексното административно обслужване.

ЩАТНА И КАДРОВА ОСИГУРЕНОСТ НА РЗИ – ДОБРИЧ

Съгласно Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции щатната численост на РЗИ-Добрич е **72** щатни бройки. В структурата на инспекцията освен директора влизат заместник директор, главен секретар, обща администрация - дирекция АПФСО с 12 щатни бройки и специализирана администрация, представена от 3 дирекции - дирекция „Медицински дейности“ с 12 щатни бройки, дирекция „Надзор на заразните болести“ с 18 щатни бройки с два отдела (отдел „Противоепидемичен контрол“ и отдел „Медицински изследвания“) и дирекция „Обществено здраве“ с 27 щатни бройки с два отдела (отдел „Държавен здравен контрол“ и отдел „Лабораторни изследвания“).

Към **31.12.2021** год. в РЗИ-Добрич има **трайно 3 свободни длъжности**: главен секретар, директор на дирекция „Медицински дейности“-лекар и директор на дирекция „НЗБ“-лекар.

През 2021 год. РЗИ-Добрич работи при перманентен дефицит на лекари.

Към 31.12.2021 година в щатното разписание на РЗИ-Добрич **лицата на служебно правоотношение са 60 /57 заети/, а на трудово правоотношение – 12/12 заети/.** От длъжностите по служебно правоотношение ръководните длъжности са 9 /6 заети/, а експертните длъжности с аналитични и/или контролни функции са 51 /51 заети/. От лицата на трудови правоотношения 2 заемат ръководна длъжност / 2 заети/, 7 заемат експертни длъжности със спомагателни функции /7 заети/, 3 изпълнители /3 заети/.

Дефицитът и тежестта на кадри преди всичко на лекари и здравни инспектори, през последните години дава негативно отражение на изпълнението на дейностите на медицинския, държавния здравен контрол и по активния епидемиологичен надзор на ОЗБ. В същото време се увеличава обемът дейност като цяло.

В условията на икономическа криза през последните години се ограничават възможностите за повишаване на квалификацията. Несъответстващото заплащане, съчетано с ограниченията за полагане на допълнителен труд, наложени от Закона за държавния служител, Закона за здравето и с високите критерии за професионализъм и етика, затрудняват постигането на щатна окомплектованост на инспекцията с необходимите добри експерти.

ФИНАНСИРАНЕ НА РЗИ – ДОБРИЧ

Издръжката на РЗИ-Добрич се формира от субсидии от държавния бюджет и от други приходи съгласно чл. 10а от Закона за здравето.

Бюджетът за 2021 г. на РЗИ – Добрич, утвърден от министъра на здравеопазването е в размер на 1576200 лева (спрямо 1261900 лв. за 2020 г.), от които за Персонал – 1406200 лева и за издръжка – 170000 лева.

Размерът на извършените разходи на касова основа за периода 01.01.2021 – 31.12.2021 година е 2298920 лева

1. По параграф 01 “Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения” са изразходвани 1305763 лева. От тях по трудови правоотношения 242397 лева и по служебни правоотношения 1063366 лева. Ниското заплащане на труда на служителите е основната причина за дефицита на лекарски и инспекторски състав.

2. По параграф 02 “Други възнаграждения и плащания за персонала” изразходваната сума е 191715 лева и представлява:

- възнаграждения на нещатен персонал зает по трудови правоотношения – 2 нещатни бройки – 22003 лв.
- изплатени суми по граждански договори, свързани с извънредната епидемична обстановка поради разпространението на COVID-19 - 83527 лв.
- изплатени суми за облекло на държавните служители и СБКО – 20123 лв.
- обезщетения на персонала с характер на възнаграждение – 60031 лв.
- други плащания и възнаграждения – 6031 лв.

3. Текущата издръжка към 31.12.2021 год. е в размер 333512 лв. От тази сума най-съществен е делът на разходите за външни услуги – 28,61%, следвани от разходите за вода, горива и енергия – 22,4% и за материали – 21,47%

В края на годината са отпуснати средства за капиталови разходи в размер на 35815 лв. за закупуването на нов лек автомобил. Осъществи се закупуването на автомобил марка КИА. Много добрата организация и бързата и адекватна дейност на всички служители от дирекцията, подкрепяни от главния секретар и директора спомогнаха за усвояването на средствата по предназначение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА РЗИ-ДОБРИЧ

РЗИ-Добрич осъществява дейността си по **годишен план**, разчетен по тримесечия и *разработен* на базата на дадените от Министерството на здравеопазване указания за планиране. В плана са набелязани основните цели, национални и регионални приоритети, задачите и мероприятията за осъществяването им.

Планът е изготвен въз основа на плановете за работа на отделите и е обсъден и приет от членовете на Директорския съвет.

Всеки от служителите на инспекцията има **работен план**.

През 2021 год. са изпълнявани и извънпланови задачи, които са разпоредени от Министерството на здравеопазване във връзка с възникнали извънредни ситуации в страната.

Инспекцията работи по утвърден от Директора **Правилник за вътрешен ред**.

Спазва се съответният ред, въведен от Инструкцията за документооборота, деловодната и архивна дейност на РЗИ – Добрич.

Работи се по подобряване качеството на документацията, издавана по повод предприемане на административно-наказателни мерки. Организирана е и дейността по срочно завеждане и връчване на административно-наказателни преписки, предписания, заповеди и други документи, свързани с дейността на медицинския и текущия здравен контрол.

За всеки контролиран обект, проблем и програма се поддържат съответни досиета, включващи цялата информация за тях.

Справка за публикуваните нови нормативни документи в Държавен вестник на РБ и в Официалния вестник на ЕС, касаещи работата на РЗИ-Добрич се осъществява като на всички компютри е осигурен достъп до правно-информационната програма “Сиела Инфо”, “Сиела Счетоводство”, “Сиела Процедури”, “Сиела Строител”.

За нуждите на здравния контрол продължава въвеждането в **електронна таблица за получените в хода на лабораторния контрол нестандартни проби** води, храни, както и други продукти и стоки със значение за здравето.

Прецизирано е въвеждането на контролната дейност в информационната програма по текущия здравен контрол.

Главният юрисконсулт ръководи заседанията на **дисциплинарния съвет**. За 2021 г. няма образувани дисциплинарни дела.

ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ

През 2021 г. служителите на РЗИ-Добрич взеха участие в курсове, конференции, обучения, работни съвещания към МЗ, НЦОЗА, НЦЗПБ, ИПА и други.

Не всички планирани курсове бяха осъществени. Основни причини за неосъществяване на курсовете е недостатъчно финансиране и обявената епидемия от COVID-19.

СЪВМЕСТНА РАБОТА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДРУГИ СЛУЖБИ

Съвместни дейности, реализирани в изпълнение на Споразумение за координация и сътрудничество между МЗ и МВР.

Активната съвместна работа с представителите на полицията е продължила и през 2021 г.

Най-чести поводи за предприеманите през 2021 г. съвместни действия с представителите на полицията са: съвместни проверки за спазване на Заповедите на Министъра на здравеопазването относно коронавируса и Закона за здравето за недопускане на тютюнопушене в закрити обществени места и на определени със закона открити обществени места.

Във връзка с установените пропуски и нарушения в хода на осъществения съвместен контрол през 2021 г. са издадени предписания и са съставени актове за административни нарушения и имуществени санкции.

Съвместни дейности с Областна администрация:

- при реализиране на дейности по Областния план за управление при бедствия, аварии и кризи;
- при реализиране на дейности по създаване на Областна здравна карта;
- при реализиране на дейности по надзора на заразните заболявания;
- при реализация на програми и проекти за профилактика на хронични неинфекциозни болести;
- областен експертен съвет по устройство на територията
- проверки на плажовете, находящи се на територията на община Балчик и Община Каварна.

Съвместни дейности с Общинските администрации:

- насочени проверки по сигнали за проблеми от комунално-битов и хигиенен характер (чистота на населени места, сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, отглеждане на животни, изтичане на отпадни води и др.), извършени с представители на дирекция „МД“, дирекция ”НЗБ” и дирекция „ОЗ“;
- при проверка готовността на училищата за започване на новата учебна година;
- при работата по проблемите на ЗТЕ и ЗУТ;
- при участие в общинската комисия по самосрутваци се сгради;
- при реализиране на дейности по програмите (национални, регионални и общински) за профилактика на различни заболявания;
- при провеждане на обучения на медицинските специалисти от здравните кабинети, на педагогически персонал и на ученици;
- при предприемане на действия за предотвратяване на епидемични ситуации;

Съвместни дейности с РИОСВ – Варна

Участие в екологични експертни съвети;

Съвместни дейности с “ВиК Добрич” АД

Проверки по сигнали/жалби и при изпълнение на мониторинговата програма за контрол и оценка качеството на питейно-битовите води от водопроводната мрежа на населените места, както и съвместни проверки на водоснабдителните обекти на територията на областта.

Съвместни дейности с Областна Дирекция “Земеделие” - участие в комисия за промяна предназначението на земеделските земи;

Съвместни дейности с ОДБХ-Добрич – по повод жалби и сигнали, получени в РЗИ-Добрич; в рамките на Регионалната комисия за борба със зоонозите при провеждане на комплексни проучвания и предприемане на съвместни мерки при разпространение на зооантропонози;

Съвместни дейности с РЗОК – в тясно сътрудничество в областта на имунопрофилактиката, медицинската дейност на лечебни заведения и областна здравна карта;

Съвместни дейности с Ръководствата на лечебните заведения за болнична и доболнична помощ при решаване на проблеми свързани с медицинската работа, ВБИ, болнична хигиена и по спазване на противоепидемичния режим на работа и др.;

Съвместни дейности с РДСП-Добрич

Участие в Регионален съвета по осиновяване и решаване на проблеми свързани с медицинската експертиза;

Съвместни дейности със средствата за масово осведомяване

Продължава съвместното ни сътрудничество със средствата за масова информация. Издадени са информационни бюлетини до всички медии на територията на област Добрич по предварително изготвен график, както и извънредни бюлетини по повод на Световни, Международни дни и кампании. Всеки понеделник на интернет страницата на инспекцията се публикува оперативен бюлетин, който отразява дейността на отделите и дирекциите, резултатите от лабораторната дейност и различните кабинети през изтеклата седмица.

СЪВМЕСТНА ДЕЙНОСТ В РАМКИТЕ НА ИНСПЕКЦИЯТА

През 2021 г. е постигната добра координация и активно взаимодействие между всички дирекции и отдели при изпълнението на конкретни задачи и постигане целите на контрола.

ДЕЙНОСТ ПО КОНТРОЛА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

1. Извършване на дейности по регистрация на лечебните заведения за извънболнична помощ, хосписите и лечебната дейност по чл. 2а от Закона за лечебните заведения и контрол по извършената регистрация

Броят на регистрираните лечебни заведения за извънболнична помощ в област Добрич към 31.12.2021 г. е 332, от които 85 за първична извънболнична помощ, 9 групови практики за първична извънболнична помощ, 88 за специализирана извънболнична помощ, 2 групови практики за специализирана извънболнична помощ, 96 практики за дентална помощ, 14 групови практики за дентална помощ, 2 за специализирана дентална помощ, 9 Медицински центъра, 2 Диагностично-консултативни центъра, 4 медико-диагностични и 21 медико-технически лаборатории.

През годината на основание на чл. 40 от ЗЛЗ са издадени удостоверения за регистрация от Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ /ИА „МН“/ на 3 лечебни заведения за извънболнична помощ, заличени от регистъра са 10 лечебни заведения за извънболнична помощ от ИА „МН“. Издадени са 17 удостоверения за промяна в обстоятелствата по регистрацията на ЛЗИП от ИА „МН“.

Стратегическата цел, която си поставят Регионалните здравни инспекции за осигуряване на максимален и равен достъп на населението до извънболнична медицинска помощ, определят като една от основните дейности по програма „Извънболнична помощ” проучването и анализирането на потребностите на населението от този вид помощ.

На база изготвен анализ на здравното състояние и формираните в резултат от него здравни потребности на населението в област Добрич са определени необходимите видове и брой лечебни заведения за извънболнична помощ, в това число териториалното им разпределение в рамките на областната здравна карта.

Въз основа на създадения и поддържан в РЗИ регистър за работещите в системата на здравеопазването медицински специалисти са изготвени анализи на осигуреността в количествено и качествено отношение на извънболничната помощ с кадри. Извършена е оценка на потребностите от специалисти и са определени необходимите за покриване на тези потребности места за следдипломно обучение на медицинските специалисти.

Поради липсата на достатъчно лекари – специалисти, работещи само в извънболничната помощ и с цел осигуряването на избор на пациентите, през 2021 г. са изготвени становища за недостатъчност по определени специалности съгласно чл. 81 от ЗЛЗ и са издадени удостоверения на 17 лекари.

2. Издаване на удостоверения за изпълнение на изискванията на наредбата по чл. 46, ал. 3 от Закона за лечебните заведения, правилника по чл. 28а, ал. 3 от Закона за лечебните заведения и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на разрешения

Регионалните здравни инспекции осъществяват предварителен контрол по отношение на спазването на нормативните изисквания за устройството, дейността и вътрешния ред в лечебните заведения за болнична помощ в процеса на издаване на разрешения от Министъра на здравеопазването за осъществяване на лечебна дейност или извършване на промяна във вече издадено разрешение.

С цел гарантирането на достъпа на населението до качествена медицинска помощ, отговаряща на съвременните изисквания и медицински стандарти, през 2021 г. РЗИ-Добрич положи усилия за подобряване на контрола върху структурата и организацията на дейността на лечебните заведения за болнична помощ както на входа – при издаване на разрешения за дейност от Министъра на здравеопазването, така и периодично при извършване на промяна във вече издадено разрешение и планово при проверки по спазване на въведените медицински стандарти.

През 2021 г. не са извършвани цялостни проверки на ЛЗ по изпълнението на Наредба №49/18.10.2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи на ЛЗБП. Не са подавани от ЛЗБП Заявления за издаване на разрешение за осъществяване на лечебна дейност или промяна в обстоятелствата.

3. Уведомяване на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ за случаи на нарушения на медицинските стандарти, констатирани при изпълнение на правомощията на РЗИ.

През 2021г. по отношение на контрола по спазването на утвърдените *медицински стандарти* в лечебните заведения на област Добрич нарушения не са констатирани.

4. Регистрация на лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве и контрол върху дейността им.

През 2021 година е издадено 1 удостоверение за регистрация на лице, упражняващо неконвенционален метод за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве, не са издавани удостоверения за промяна в обстоятелствата на регистрираната неконвенционална практика. Няма издадени заповеди за прекратяване на издадено разрешение. Извършени са 4 проверки на регистрираните в РЗИ-Добрич, неконвенционални практики.

Регистъра на лицата, практикуващи неконвенционални методи за въздействие върху индивидуалното здраве се води на електронен и хартиен носител, актуализира се при всяка регистрация на обект и се изпраща в НЦОЗА или МЗ при поискване.

5. Издаване на разрешения за съхранението и продажбата на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина, съгласно Наредба № 5 от 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти (ДВ, бр. 54 от 2011 г.)

Дирекция МД води регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, съгласно Наредба № 5 от 2011г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти.

- Издадено е 1 разрешение за продажба на лекарствени продукти през 2021 г.;
- Издадена е 1 заповед за прекратяване на издадено разрешение за продажба на лекарствени продукти по наредбата.

Контролната дейност обхваща 8 общо практикуващи лекари за спазване изискванията за съхранение и продажба на лекарствени продукти и снабдяването им с лекарствени продукти с което са обхванати на 100%.

6. Организиране и контрол на дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза

В съответствие с Правилника за устройството и организацията на работата на органите на медицинската експертиза на работоспособността и на регионалните картотеки на медицинската експертиза на работоспособността (ПУОРОМЕРКМЕ) и осигуряване на достъпа на населението до медицинска експертиза на временната неработоспособност през месец януари 2021 г. бяха определени съставите на Общи и Специализирани ЛКК в лечебните заведения за болнична помощ и за специализирана извънболнична помощ на територията на област Добрич.

През годината са издадени 34 заповеди на Директора на РЗИ - Добрич за определяне и закриване на ЛКК и 26 заповеди за промени в състава на ЛКК. Осигурен е достъп до експертна дейност за временна неработоспособност по всички медицински специалности за населението от цялата област.

През 2021 г. в РЗИ-Добрич са постъпили 157 жалби против издадени болнични листове за временна неработоспособност.

Към 31.12.2021г. са приключени 109 бр. от жалбите, а 8 бр. са неприключени.

83 бр. от постъпилите жалби срещу издадени болнични листове за временна неработоспособност са от ТП на НОИ, като 53 бр. са потвърдени и 22 непотвърдени; 34 от жалбите са от ЛКК: 23 потвърдени 11 са отменени.

11 бр. от постъпилите жалби срещу издадени болнични листове за временна неработоспособност са от осигурители, от които 9 са потвърдени и 2 са отменени.

Основен мотив за обжалване на издадени болнични листове е: *“...за компетентна преценка от ТЕЛК на решението и мотивите на ЛКК, относно здравословното състояние на лицето, неговата работоспособност, необходимостта за разрешаване на отпуск по болест и неговата продължителност; необходимостта от разрешаване на отпуск за временна неработоспособност за домашно лечение и неговата продължителност...”*

През 2021 г. са постъпили 2 жалби против издадени Медицински протоколи за предоставяне на помощно-технически средства от специализирани ЛКК. Към 31.12.2021 г., ТЕЛК е отменила и двете жалби.

Извършени са 10 проверки в лечебните заведения от областта по медицинската експертиза. Не са констатирани административни нарушения.

През 2021 г. в Регионалната картотека на медицинските експертизи към РЗИ - Добрич са:

- приети и обработени 3 786 бр. документи за явяване на ТЕЛК, както и 2519 медицински експертни досиета (МЕД) на лица за служебно преосвидетелстване;
- проверени и заверени са 4 103 ЕР;
- изпратени на заинтересовани страни (НОИ, РДСП, работодатели и други) са 10529 ЕР;
- преписки по обжалвани болнични листове и експертни решения – 301 бр.
- образувани са 6632 преписки по медицинската експертиза с ТЕЛК и НЕЛК, НОИ, РДСП, ОД на МВР и други институции;
- извършени са 5522 справки и заверки на копия от документи.

Към 31.12.2021 г., общият брой на съхраняваните в РКМЕ – Добрич МЕД е 48769 бр. МЕД, от които 447 МЕД първични.

7. Извършване на проверки по чл. 93 от Закона за здравето по жалби и сигнали при нарушаване правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване и участие в съвместни проверки с Изпълнителна агенция "Медицински надзор"

През 2021г. в РЗИ-Добрич са постъпили 27 жалби и сигнали от граждани, физически и юридически лица, свързани с медицинското обслужване и спазването на правата на пациентите в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, ТЕЛК. По постъпилите жалби са разпоредени и извършени задълбочени проверки за установяване на конкретните обстоятелства по случаите, както следва:

- Болнична помощ – 12 бр., от които срещу ТЕЛК-Добрич - 5 бр. ;
- Извънболнична помощ – 14 бр.;
- Друг характер -1 бр.

Анализът на постъпилите жалби показва, че в значителна част от случаите гражданите не са добре запознати със своите права като пациенти, което води до конфликтни ситуации и проблеми при медицинското обслужване. В тази връзка РЗИ полага усилия за разширяване на информационните канали и предоставяне на гражданите на информация за техните права и възможностите на лечебната мрежа в областта.

РЗИ-Добрич има функциониращ сайт, на който се предоставя полезна за гражданите и лечебните заведения информация.

8.Контролна дейност

През 2021 г. в лечебните заведения от област Добрич са извършени общо 554 проверки, включително по писма на МЗ и по жалби.

8.1. Контролна дейност на лечебните заведения за болнична помощ

За периода в лечебните заведения за болнична са извършени общо 190 проверки. Не са констатирани нарушения на нормативната база.

Основно направление в дейността на дирекция МД по изпълнение на програма „Болнична помощ” е осъществяването на методична помощ и контрол върху дейността на лечебните заведения за болнична помощ от регионалната здравна мрежа.

През годината бяха провеждани редовни оперативни срещи на ръководството на Регионална здравна инспекция-Добрич с ръководителите на болничните лечебни заведения по повод възникнали проблеми, противоепидемичната обстановка, промени в нормативните документи и условия на финансиране, за подобряване на координацията, консултативната помощ и др. Този тип комуникация е изключително

ползена с цел интегриране и координиране на работата на отделните лечебни заведения с различна форма на собственост и капацитет, различен или конкурентен предмет на дейност, различна форма на управление и т.н.

Контролната дейност на РЗИ-Добрич в сферата на болничната помощ през 2020 г. бе изпълнявана планово и тематично по следните основни направления:

- спазване на общите изисквания за устройството и дейността на лечебните заведения за болнична помощ;
- изпълнение на утвърдените медицинските стандарти по структурни звена;
- контрол на дейностите, субсидирани от МЗ по реда на Наредба №3/05.04.2019г.;
- контрол върху разходването на скъпоструващите медикаменти, осигурявани от държавния бюджет;

8.1.1. Събиране и анализ на информация, свързана с разходването на публични средства в лечебните и здравните заведения на територията на областта и контрол по спазването на Наредба №3/05.04.2019г. за медицинските дейности извън обхвата на ЗЗО, за които МЗ субсидира, и за критериите и реда за субсидиране на ЛЗ

По Наредба №3/05.04.2019г. за субсидиране на лечебни заведения за 2021 г., дирекция „МД” осъществяваше планов контрол върху минимум 5% от дейността на лечебните заведения, сключили едногодишен договор за субсидиране на дейности от Министерство на здравеопазването през 2021 г. На територията на област Добрич лечебните заведения сключили договор с МЗ за субсидиране на дейности са „МБАЛ-Добрич” АД, „МБАЛ-Балчик“ ЕООД, „МБАЛ-Каварна“ ЕООД и „ЦПЗ Д-р Петър Станчев” ЕООД.

Проверките са осъществени по утвърден от директора на РЗИ месечен план за осъществяване на контролна дейност от инспектори на дирекция „МД”, съгласно утвърдени от министъра на здравеопазването Указания за извършване на контрол на електронните месечни отчети за извършваната дейност от лечебните заведения по Наредба №3/2019г. Контролът обхващаше всички дейности на лечебните заведения по отношение на:

- а) изпълнение на осъществяваната по договор с МЗ медицинска помощ;
- б) проверка на отчетите за съответствие на поставените в договора за субсидиране и в наредбата условия, включително за наличие/липса на лечение/хоспитализация по основния пакет от здравни дейности, гарантирани от Надзорния съвет на НЗОК/действащите национални рамкови договори или решението на Надзорния съвет на НЗОК, когато това е предвидено/изключено от договора за субсидиране или от наредбата;
- в) достоверност и коректност на отчетената от лечебните заведения информация.

През 2021 г. от дирекция МД са приети, проверени и изпратени на НЦОЗА 48 отчета от лечебните заведения за болнична помощ в областта, които имат договор с МЗ за субсидиране на дейности.

За периода са извършени 83 бр. проверки в лечебните заведения по спазване изискванията и критериите на наредбата, както следва:

- „МБАЛ-Добрич” АД – 47 бр. проверки на субсидираните дейности в следните структури: Мултипрофилно спешно отделение, Туб-кабинет към ДКБ на МБАЛ-Добрич, ТЕЛК – Добрич, Инфекциозно отделение.
- „МБАЛ-Балчик” ЕООД – 12 бр. проверки. Субсидията е по чл.106, ал.3 от ЗЛЗ, определена за общински лечебни заведения за болнична помощ, които се намират в труднодостъпни и/или отдалечени райони на страната, за оказване на консултативна помощ на спешни пациенти по искане на дежурния екип на ЦСМП в случаите по чл.11, ал.2 от Наредба №25 от 1999 г. за оказване на спешна медицинска помощ.

- **„МБАЛ-Каварна” ЕООД** – 12 бр. проверки. Субсидията е по чл.106, ал.3 от ЗЛЗ, определена за общински лечебни заведения за болнична помощ, които се намират в труднодостъпни и/или отдалечени райони на страната, за оказване на консултативна помощ на спешни пациенти по искане на дежурния екип на ЦСМП в случаите по чл.11, ал.2 от Наредба №25 от 1999 г. за оказване на спешна медицинска помощ.

- **ЦПЗ „Д-р П. Станчев – Добрич” ЕООД** – 12 бр. проверки на субсидираните дейности: Стационарно лечение с непрекъснат 24-часов престой, включително за дейности по рехабилитация чрез трудотерапия; Дневно стационарно лечение; Спешно стационарно лечение до 24 часа; Дневна психо-рехабилитационна програма; 4 проверки на Субституираща метадонова програма
Резултатите от извършените проверки в лечебните заведения се обсъждат с ръководството на съответното лечебно заведение.

За всички проверки са изготвени констативни протоколи. При установяване на пропуски и слабости в организацията на работа се дават предписания със срокове за изпълнение. Проверени и върнати за преработване отчети на лечебните заведения, поради допуснати технически грешки, несъответствия, дублиране на пациенти, рехоспитализации на пациенти няма. През 2021 г. не е отчетено завишаване на субсидираните дейности с над 10% в сравнение със съпоставим период. Ежемесечно са изготвяни доклади до директора на РЗИ-Добрич за резултатите от контролната дейност. Нарушения не са констатирани, не е изпращан доклад до Министъра на здравеопазването.

8.1.2. Във връзка с изискванията на чл. 27 от Наредба за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ /обн. ДВ бр.45 от 2 юни 2006 г., изм. ДВ бр. 5 от 14 януари 2011г./, 2 ЛЗБП предоставят в РЗИ-Добрич всяко тримесечие информация от електронния си дневник за извършения от пациентите **избор на лекар/екип**. Инспекцията предоставя информация за брой случаи за избор на лекар/екип и констатации за спазване на процедурата (вкл. по формиране на цена) в МЗ. През 2021 г. избор на лекар/екип са направили 632 пациенти на «МБАЛ-Добрич» АД и 45 пациенти на «МБАЛ-Балчик» ЕООД.

8.1.3. Провеждане на разяснителна и информационна кампания сред лечебните заведения за болнична помощ в областта за спазване изискванията на чл. 20, ал. 3 и 4 от Наредба № 49/18.10.2010 г. *за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи*, относно формулярите за преждевременно напускане на болницата и преустановяване на хоспитализация и на осъществяваните по отношение на пациент медицински дейности които трябва да се подписват тогава, когато хоспитализираното лице вземе решение да напусне лечебното заведение, а не при постъпването му в него. Проверени бяха 7 лечебни заведения с леглова база – 3 МБАЛ, 2 СБР и 2 психиатрични ЛЗ ДПБ- Карвуна и „ЦПЗ д-р П. Станчев-Добрич“ ЕООД. Проверките бяха извършени в присъствието на изп.директор/управител на лечебните заведения. На произволен принцип в лечебните заведения бяха изискани и проверени ИЗ от различни отделения. Проверените ИЗ са попълнени по надлежен ред и съдържат изискуемата документация и медицинска информация. Към тях няма приложени предварително подписани от пациентите „Декларации за информирано решение за преждевременно прекратяване на започналия престой в болничното заведение и на болничното лечение/диагностициране“ по Приложение № 3 от Наредба № 49/2010 г. Не са констатирани нарушения.

8.1.4. Контрол на заявяването, разпределението и разхода на лекарствени продукти, заплащани със средства от бюджета на Министерство на здравеопазването за лечение на заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване
Контролът относно заявяването, разпределението, разхода и движението на лекарствата за скъпоструващо лечение, заплащани от републиканския бюджет обхваща:

- заявяването, разхода и отчитането на метадон по Метадонова програма за субституиращо лечение осъществявана от ЦПЗ-Добрич.

Във връзка със засиления контрол по разходването на медикаменти за скъпоструващо лечение, заплащано от републиканския бюджет в лечебните заведения, изписващи основно медикаменти по Субституираща Метадонова програма и във връзка с писма на МЗ и НЦОЗА са извършени 4 проверки в ЦПЗ-Добрич, една от които е за прелицензиране на дейността.

- движение на туберкулостатици в „МБАЛ-Добрич“ АД и ДПБ-Карвуна;

- извършени са 2 проверки в ДПБ-Карвуна на дейността на кабинет за разпределение на лекарствени продукти и на отделение „ТБК“ за лечение на психиатрично болни с туберкулоза.

8.2. Контролна дейност на лечебните заведения за извънболнична помощ

През 2021 г. са осъществени общо 134 проверки на лечебни заведения за извънболнична помощ, СМДЛ, СМТЛ включително и по жалби. Не са констатирани нарушения.

9. Контрол на спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти

Осигуряването на добра организация на медицинските дейности в съответствие с нормативните изисквания и конкретните особености на региона налага като приоритетна задача в дейността на Регионалните здравни инспекции осъществяването на ефективни канали за комуникация и методично ръководство с лечебните заведения от регионалната здравна мрежа. Важна роля в тази връзка играе Регионалният съвет по здравеопазване, който е основен консултативен орган към Директора на РЗИ-Добрич, осъществяващ координацията и взаимодействието в системата на здравеопазване на регионално ниво. Извън дейността на органа, в РЗИ се осъществява непрекъснат обмен на информация и се дават методически указания и консултации на медицинските специалисти от лечебните заведения по всички въпроси на организацията на медицинските дейности и промените в нормативните изисквания. Методична помощ се оказва и в хода на провежданата контролна дейност, като след установяване на пропуски и нарушения се дават предписания и препоръки с цел отстраняване на пропуските и оптимизиране на дейността.

За ефективното осъществяване на контрола, в дирекция МД са разработени и утвърдени *Вътрешни правила за осъществяване на контролната дейност*, алгоритми и чек-листи по видове проверки - медицински стандарти, контрол на медико-статистическа информация, трудово-лекарска експертиза, контрол на аптеки със и без лицензия за НВ, дрогерии. Формирани са екипи от инспектори, които осъществяват проверките и анализират резултатите от тях. Планирането на проверките се осъществява по общия ред, като се следва принципа проверките да са тематично свързани и да дават възможност за проследяване на различните процеси в системата.

Извършените през годината проверки по спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти са 103 бр. За проверките са изготвени констативни протоколи и са дадени препоръки при констатиране на пропуски.

Контролът върху лечебните заведения за извънболнична помощ и болнична помощ не само по отношение на спазването на медицинските стандарти, но и на цялостната им дейност в съответствие с действащите нормативни разпоредби е приоритетна задача за дирекцията.

10. Изготвяне на актове за установяване на нарушения и наказателни постановления по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и предоставя информация за издадените наказателни постановления на Изпълнителната агенция по лекарствата.

На основание разпоредбите на чл.50, 51 и 53 от ЗККК и Заповед на директора на РЗИ-Добрич комисия от инспектори на дирекция МД всяко тримесечие извършва рутинни проверки в Отделение по трансфузионна хематология (ОТХ) при „МБАЛ-Добрич“ АД и в ЦСМП-

Добрич по спазване изискванията на закона. Контролът е насочен към проведени акции по кръводаряване на стационарните екипи на ОТХ, постъпили жалби от граждани по повод доставяне и осигуряване на кръвни продукти, както и жалби срещу работата на отделението по трансфузионна хематология, проведени задължителни медицински прегледи за периода от лекар – ръководител на екип, проверка на задължителната изискуема медицинска документация по ЗККК, одобрени количества кръв от безвъзмездното кръводаряване.

През 2021 г. нарушения от лечебните заведения при проверките не се констатираха и не са издавани наказателни постановления. За резултата от проверките е изготвян доклад до директора на РЗИ. Всяко тримесечие се предоставяше информация на Изпълнителна агенция по лекарствата за извършените проверки. За периода са осъществени 4 проверки в Отделение по трансфузионна хематология към „МБАЛ-Добрич“ АД и 4 в ЦСМП-Добрич.

11. Участие в изработването на областна здравна карта и геопозиционирана областна здравна карта – за периода няма.

- Анализи и оценки на здравно-демографските процеси на територията на региона, необходими за формиране на националната и регионална здравна политика – изготвен Здравно-демографски анализ за 2020 г. на област Добрич.

- Изготвен Анализ на използваемостта на леглата в клиниките/отделенията с легла в лечебните заведения за болнична помощ във връзка с промяна в техния брой в периода от 1 до 31 януари, съгласно изискванията на чл. 8б, ал. 3 от Наредба № 49 от 18.10.2010 год. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи.

- а. Изискани и проверени Досиетата на ЛЗБП - 8 бр.

- б. Във връзка със сключването на допълнителните споразумения с лечебните заведения за болнична медицинска помощ, се изискаха и предоставиха на РЗОК-Добрич Правилниците за устройството и дейността и вътрешния ред на всяко лечебно заведение.

- в. През м. януари беше изготвена справка – работна таблица с общия брой на съществуващите легла, осъществяващи болнично лечение по медицински дейности към момента и утвърдените с Национална здравна карта на Република България за Област Добрич.

12. Съвместно със звената, ангажирани със социалното подпомагане в общините, осъществяване на дейности по Закона за закрила на детето и по други нормативни актове

Дейностите през 2021 г. свързани с детското здравеопазване включват:

- Участия в заседания на Регионален съвет по осиновяване - 37 участия.

- **Междуведомствен мултидисциплинарен екип по Споразумение за сътрудничество и координиране на работата на териториалните структури на органите за закрила при случаи на деца, жертви или в риск от насилие и при кризисна интервенция.** Ежемесечно в РЗИ-Добрич постъпва информация от Дирекция социално подпомагане - Добрич за отворените случаи за насилие над деца.

- **В изпълнение на „Стратегията за борба с трафика на хора”** дирекция МД изисква ежемесечно от лечебните заведения за болнична помощ информация за случаи на новородени деца на територията на региона, припознати от лица с чуждо или двойно гражданство.

Преписките по изпълнение на „Стратегия за борба с трафика на хора" за 2021 г. са 44 бр. Обобщената информация се предоставя на МЗ. За 2021 г. в МЗ е предоставена изготвена обобщена информация за броя на новородените деца с увреждания, новородени деца припознати от лица с чуждо или двойно гражданство, новородени деца в непосредствен риск от изоставяне на ниво родилен дом или настаняване в специализирана институция и деца в риск от насилие.

- По сигнали на граждани и организации (ДАЗД, ОЗД към Д СП, лечебни заведения и др.), по нарушения при спазване правата на детето – няма постъпили сигнали за нарушаване правата на детето в РЗИ.

- Проверки в родилните отделения на територията на областта за спазване изпълнението на Методическото ръководство за превенция на изоставянето на дете на ниво родилен дом за 2021 г. – През м. януари са извършени 3 проверки в Родилните отделения на ЛЗБП от областта по спазване на Методическото ръководство по превенция на изоставянето на деца на ниво родилен дом и Наредба за условията и реда за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция от 11.08.2003 г. Нарушения не са констатирани.

- Участие в други междуведомствени комисии - 1 бр.

13. Проучване и установяване потребностите в областта от лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти и други медицински и немедицински специалисти с висше образование и предложения до министъра на здравеопазването за броя на местата за следдипломно обучение

- Съгласно разпоредбите на чл. 44 от Наредба № 1/ 22.01.2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, съвместно с районните колегии на съсловните организации бяха проучени потребностите в областта от съответните специалисти и въз основа на информацията в регионалните регистри на членовете на съответната съсловна организация се изготви и предостави в МЗ *Анализ на състоянието на специалистите в областта на здравеопазването*. Анализът съдържа информация по специалности от номенклатурата на специалностите:

1. брой на придобилите и упражняващи специалност и тяхната възраст;
  2. осигуреност на населението на областта със съответен вид специалисти;
  3. потребностите на населението от специалисти;
  4. прогноза за броя на упражняващите специалност и тяхната възраст и за потребностите от специалисти през следващите пет години.
- Приложен към Отчета.

- Изготвен доклад по искане на МЗ.

14. Събиране, обработване и предоставяне на финансово-икономическа статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на региона

- Събрани, обработени и проверени отчети по разделно отчитане на разходите на лечебните заведения за болнична помощ и ЦСМП

През 2021 г. са приети, проверени и изпратени в НЦОЗА 7 отчета по Разделно отчитане на разходите на лечебните заведения за 2020 г.- 6 бр. от ЛЗБП и 1 на ЦСМП. Приетите отчети бяха проверени за спазване изискванията на методиката при изготвянето им, правилно въвеждане на статистическата информация, коригирани при нужда и бяха изпратени в НЦОЗА в определения срок - 15.04.2021 г.

- Медицинско досие.

През 2010 г. беше изготвено медицинско досие на всяко лечебно заведение за болнична помощ във връзка с тенденциите за развитие на болничния сектор. В него се съхраняват актуални данни за структурата и дейността на лечебното заведение. Досиетата се актуализират по разпореждане на МЗ.

През 2021 г. са актуализирани „досиета“ на 8 лечебни заведения за болнична помощ.

- Събрани и обработени са 124 справки за натуралните показатели в делегираните от държавата дейности по здравеопазване.

За периода са изготвени два отчета (по един на шестмесечие) за натурални показатели в делегираните от държавата дейности по здравеопазване.

15. Събиране, обработване и предоставяне на медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравните заведения.

• Събрани и обработени годишни статистически отчети – 336 бр.

През 2021 г. за отчетната 2020 г. статистически отчети представиха индивидуални практики за първична и специализирана медицинска помощ, групови практики за първична и специализирана медицинска помощ, индивидуални и групови практики за дентална помощ, медицински центрове, диагностично-консултативни центрове, самостоятелни медико-технически и медико-диагностични лаборатории, лечебни заведения за болнична помощ, ЦСМП, детски ясли, ДМСГД и общински структури в които работят медицински специалисти.

От лечебните заведения за първична извънболнична медицинска помощ (ОПЛ) годишни статистически отчети представиха 88 индивидуални практики и 8 групови практики, което е 100 % от регистрираните лечебни заведения.

От лекарите по дентална медицина отчети представиха 95 индивидуални и 14 групови практики, което е 100 % от регистрираните.

От лечебните заведения за специализирана извънболнична медицинска помощ отчети представиха 94 индивидуални практики, 2 групови практики за специализирана извънболнична медицинска помощ и 2 специализирани практики по дентална медицина, което е 100% от регистрираните.

МЦ, ДКЦ, СМТЛ и СМДЛ се отчетоха 100 % от регистрираните.

От лечебните заведения за болнична помощ всички представиха годишни статистически отчети.

Годишната кампания по информационното осигуряване на здравеопазването беше успешна.

• **Събиране, извършване на контрол и предоставяне за обработка на ТСБ/НСИ/ отчети за легловия фонд и персонала на ЛЗБП, хосписите, ЛЗИБП /ДКЦ, МЦ, МДЦ, СМДЛ, СМТЛ/, ЦСМП, РЗИ и други дейности в здравеопазването към общините- изпълнено в срок до 28.03.2021 г.**

• Събрани и обработени оперативни статистически отчети – 253 бр.

Оперативната отчетност включва месечни и тримесечни отчети, събрани от лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, обработката им и изпращане на сводените отчети в НЦОЗА. Към тях спадат случаите на остра мозъчно-съдова болест, инфарктите, абортите, сведенията за легловия фонд на ЛЗ за болнична помощ, сведенията за починалите деца от 0 до 1 година и от 1 до 17 години, сведение за болести предавани по полов път, сведение за остри интоксикации с психоактивни вещества, съобщения за суицидни действия и др.

• Изготвени информационни карти за починали деца от 1-18г. – 1 за 2021 г.

На база обработени съобщения за смърт ежесечно се изготвя и изпраща в Министерство на здравеопазването на шестмесечие информационна карта за починали деца от 1 до 18г. с цел поддържане на актуална информация за състоянието на детската смъртност на национално ниво.

• **Обработени съобщения, справки и др. - общо 3579 бр.**

• **Проверка и кодиране на съобщения за смърт – общо 2598 бр. за 2021 г.**

Ежесечно в РЗИ- Добрич се извършва проверка и кодиране на съобщенията за смърт. За 2021 г. са кодирани и обработени 2 598 бр. съобщения за смърт. Подготвена е статистическа таблица, като получените данни за обща смъртност се използват при изготвянето на

здравно-демографския анализ на област Добрич за годината.

С цел осигуряване на допълнителна информация за анализ на перинаталната смъртност са обработени - проверени и кодирани 9 бр. съобщения за перинатална смъртност по причини, като документите „Съобщение за раждане“ и „Свидетелство за перинатална смърт“ са окомплектовани и изпратени в НЦОЗА.

- Изготвени са 65 бр. констативни протоколи от извършени проверки на статистическата отчетност в лечебните заведения от областта.
- Събрани са общо 64 бр. съобщения за суицидни действия за 2021 г. от „МБАЛ-Добрич“ АД (Спешно отделение и Отделение по Съдебна медицина) и ЦСМП и са въведени в уеб базиран портал за мониторинг на суицидни действия.

16. Внедряване и поддържане на единни информационни системи за отчетност на лечебните и здравните заведения, оказване методична помощ и осъществяване контрол при прилагането

- От 15.10.2020 г. служителите в РКМЕ при РЗИ-Добрич и ТЕЛК към „МБАЛ-Добрич“ АД работят с Информационната система за контрол на медицинската експертиза или Информационната база данни (ИБД).
- От 20.09.2018 г. функционира „Система за събиране и предоставяне на информация за нуждите на Министерство на здравеопазването“. Системата е WEB - базирана страница, в която лечебните заведения подават своите отчети по „Единния стандарт за управление на лечебните заведения“. Чрез наличните в системата справки РЗИ следи и носи отговорност за подаването в срок на отчетите от всички общински лечебни заведения на територията на област Добрич.

17. Анализи и оценки на здравно-демографските процеси на територията на региона, необходими за формирането на национална и регионална здравна политика

- Изготвен Анализ на здравно-демографското състояние на населението в област Добрич за 2020 г.
- Изготвен Анализ за дейността на лечебните заведения за болнична помощ и ресурсното осигуряване.

18. Контрол на обектите за търговия на едро и дребно с лекарствени продукти по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина

С проверки са обхванати всички подлежащи на контрол обекти: аптеки – 62 бр. и дрогерии – 6 бр.

- Издадени заключения за хигиенна оценка на аптеки – 6 бр. за 2021 г.
- Издадени удостоверения за регистрация/пререгистрация на дрогерии от РЗИ-Добрич - 1 удостоверение за 2021 г.
- Издадени становища за унищожаване на лекарства – няма.
- Извършени проверки в аптеки и дрогерии - Общият брой на извършените регулярни проверки в аптеките и дрогериите за спазване изисквания на Наредба №28/23.12.2008г. за устройството, реда и организацията на работата на аптеките и номенклатурата на лекарствените продукти и Наредба №29/09.12.2008г. за условията и реда за организация на работата в дрогерията е 113.

Издадени са общо 5 предписания, вкл. в констативни протоколи от извършени проверки в обектите. При последващи проверки по изпълнение на предписанията е установено, че същите са изпълнени.

Извършени са общо 479 насочени проверки по отношение на дезинфекционен режим в аптеки и дрогерии и за спазване на противоепидемични мерки в условия на извънредна епидемична обстановка; проверки в регистрите по НСЦРЛП по ценообразуване на лекарствените продукти; проверки на лични здравни книжки на работещи в аптеки и дрогерии търгуващи с храни (хранителни добавки, адаптирани млека, чай и специални храни); по сигнали и жалби и др.

- Проверки по чл. 56 от ЗЗ – 110 бр. проверки в 68 обекта (аптеки и дрогерии). Не са установени нарушения във връзка със забраната

на тютюнопушенето. Няма издадени предписания и съставени актове за нарушения.

- **Съставяне на актове за административни нарушения** (при всички видове проверки) – общо 2 АУАН: 1 акт на ЮЛ за административно нарушение за липса на цени върху опаковките на ЛП и 1 акт за неизпълнено предписание на РЗИ-Добрич във връзка с верификацията на ЛП, съгласно ЗЛПХМ. Целогодишно беше предоставяна информация на ОДБХ-Добрич за ново регистрираните аптеки в Добричка област.

19. Осъществяване предвидените в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и нормативните актове по прилагането му дейности.

- В 35 аптеки, притежаващи лицензия за търговия на дребно с наркотични вещества са извършени 63 бр. проверки;
- Проверки в аптеки, кандидатстващи за лицензия за търговия с наркотични вещества – 4 бр. за 2021 г.;
- Проверки на лечебните заведения, отчитащи специални рецептурни бланки за изписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества – общо 9 бр.;
- Предоставяне на специални рецептурни бланки – жълти и зелени за предписване на лекарствени продукти съдържащи наркотични вещества – 520 бр. Кочани;
- Предоставяне на специални формуляри за поръчка на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества – 25 бр. кочани;
- Издадени протоколи за отчитане на рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества – 274 бр.;
- Издадени протоколи за отчитане на специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества – няма;
- Приети отчети за движението на наркотичните вещества – 713 бр.;
- Изготвени тримесечни отчети за движението на наркотичните вещества за МЗ – 4 бр.;
- Брой приети и регистрирани кочани с трети екземпляри от специални рецептурни бланки от лекарите в сроковете, определени от ЗКНВП - 527 бр.
- Брой приети и регистрирани екземпляри от специалните рецептурни бланки от аптеките в сроковете, определени от ЗКНВП-14923 бр. за 2021 г. (предадени в РЗИ втори екземпляри на зелени) и общо 15730 бр. за 2019 и 2020 г. (предадени в РЗИ първи екземпляри на зелени и жълти рецепти);
- Брой лекарствени листи от лечебни заведения – 384 бр.;
- Брой приети и регистрирани специални формуляри за поръчка от аптеките на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества – 1 099 бр.
- Участия в комисии за унищожаване на наркотични вещества и техни препарати-няма за 2021 г.;
- Участие в дейността на Областния съвет по наркотични вещества – няма;
- През м. ноември 2021 г. комисия, определена със заповед на Директора на РЗИ-Добрич и на основание чл.12, ал.2 от Наредба №4/04.03.2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти, извърши унищожаване на специални рецептурни бланки и специални формуляри за поръчка на наркотични вещества, поради изтекъл 10 годишен срок на съхранение в РЗИ.

19.1. Проверки на метадонова програма към „ЦПЗ Д-р Петър Станчев-Добрич“ ЕООД. Извършени са общо 4 проверки. През годината паралелно с контролната дейност по Методика на субсидиране на лечебните заведения са извършени 12 проверки по субсидираната от МЗ метадонова програма.

19.2. Проверки по Наредба № 34/2005 г. – осъществени са 3 проверки по реда на наредбата: в ДПБ – Карвуна - на дейността на склада за

лекарствени продукти и отделение „ТБК +“ за лечение на психиатрично болни с туберкулоза; 1 проверка в болнична аптека към МБАЛ-Добрич за начин на съхранение, годност и разпределение на туберкулозостатици по Наредбата. При проверките не са констатирани нарушения.

20. Водене на регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества от приложения №2 и 3 на Наредба за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични, съгл.чл.3, ал.2 от ЗКНВП

В регистъра на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества от приложения № 2 и 3 от Наредба за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични, съгл.чл. 3, ал. 2 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите са регистрирани 207 лекари. Приети заявления и вписвания в регистъра през 2021 г. – 257 бр.

21. Планиране, организиране и контрол на дейностите по медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи

Дейностите по медицинско осигуряване на населението по ОМП и БАК са изключително важна и отговорна функция и задача на РЗИ, имаща пряко отношение към гарантирането на националната сигурност.

Стратегическата цел, която си поставят РЗИ, е гарантиране на здравната защита на населението чрез ресурсно и организационно осигуряване на медицинската помощ при кризи.

За осъществяването на тази цел са определени и следните оперативни цели:

1. Подобряване на дейностите по планирането на медицинското осигуряване на населението при кризи чрез предварително прогнозиране на възможните кризи и правилно разпределение на наличните ресурси.

2. Осъществяване на контрол върху лечебната мрежа в областта относно готовността ѝ за действие по ОМП и БАК.

3. Осъществяване на взаимодействие и координация с останалите органи и институции, осигуряващи защитата на населението при кризи от различен характер за осигуряване на комплексна защита на населението.

Осъществени дейности

Изпълнението на функциите и отговорностите на РЗИ по отношение на медицинското осигуряване на населението в случаи на кризи изисква осъществяването на много и комплексни дейности и наличие на специфични компетенции.

• Контрол по организацията на медицинското осигуряване на населението по ОМП и БАК в структурата на здравната мрежа в областта – извършени 12 бр. проверки;

За изминалата 2021 год. по ОМП в РЗИ-Добрич са извършени следните дейности:

✚ Актуализирани са телефоните за връзка с ръководителите и отговорниците по отбранително-мобилизационна подготовка (ОМП) на лечебните заведения на територията на област Добрич към м. април, м. септември и м. ноември 2021 г, както и при всяка промяна на ръководния състав на ЛЗ е информирано МЗ;

✚ Двукратно участие в тренировките по оповестяването с определени длъжностни лица съгласно разпоредбите на „Наредбата за условията и реда за функциониране на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствия“;

- ✚ ЛЗ са запознати с Указания на Министерство на здравеопазването за изпълнение на дейностите и задачите по ОМП и БАК в лечебните заведения за 2021 г. Издадена е заповед № РД-01-141/23.02.2021г. на Директора на РЗИ-Добрич за извършване на проверки в ЛЗ за изпълнение на дейностите и задачите по ОМП и БАК като през 2021 г. са извършени проверки в 12 лечебни заведения.
- ✚ Изготвени са 7 сведения за окомплектоваността на структурите от здравната мрежа в областта с личен състав, леглови фонд и автотранспорт и са приети годишни планове по управление по ОМП и БАК на 5 лечебни заведения от областта за 2021г.;
- ✚ за осигуряване на нормална работа на ЛЗ през зимен сезон 2021/2022г. и при условия, породени от стихийни бедствия и крупни производствени аварии е издадена заповед РД-01-1007/08.09.2021г. на Директора на РЗИ-Добрич и изпратена до директорите и управителите на лечебните заведения в областта. Получени са конкретни доклади за извършените мероприятия по подготовката им за работа в зимни условия и евентуални кризисни обстановки.
- ✚ Изискана е информация от доболничните ЛЗ на територията на областта за диспансеризирани бременни с термин от м.ноември 2021 г. до м.март 2022 г., както и информация за пациентите на диализно лечение в „МБАЛ-Добрич” АД и „Диализен център Диалхелп” ЕООД;
- ✚ На основание Заповед № РкД 20-154/14.09.2021г. на Областния управител на Добрич относно предприемане на мерки за намаляване последствията за населението при утежнена зимна обстановка, РЗИ-Добрич предостави на Областен управител-Добрич, РД „ПБЗН” – Добрич и на общини - Добрич, Добричка, Балчик, Каварна, Тервел, Ген.Тошево, Шабла и Крушари информация за диспансеризирани бременни с термин от м.ноември 2021 г. до м.март 2022 г., както и информация за пациентите на диализно лечение в „МБАЛ-Добрич” АД и „Диализен център Диалхелп” ЕООД. На ЦСМП-Добрич и на лечебните заведения за болнична помощ е предоставена информация за диспансеризирани бременни с термин от м.ноември 2021г. до м.март 2022г.;
- ✚ Съгласуван е от областен управител на област Добрич планът за медицинско осигуряване при усложнена зимна обстановка в област Добрич сезон 2021-2022 г.;
- ✚ Във връзка с предприемане на превантивни действия с цел намаляване на последствията за населението на област Добрич при утежнена зимна обстановка през сезон 2021-2022 г. до ръководителите на лечебните и здравните заведения на територията на област Добрич са сведени Указания №16-00-82/18.10.2021 г. на Зам.-министъра на здравеопазването. Ръководителите на лечебните заведения за болнична помощ, ЦСМП и председателите на БЗС, БФС и СОПЛОД са запознати със спуснатите указания, в частта отнасяща се за тяхната дейност. Издадена е и заповед №РД-01-1195/19.10.2021г. за извършване на проверки относно създадената организация за работа при зимни условия в лечебните заведения. Контролната дейност обхвана десет лечебни заведения – ЦСМП-Добрич, „МБАЛ Добрич” АД, „МБАЛ Балчик” ЕООД, „МБАЛ Каварна” ЕООД, ”ЦПЗ д-р П. Станчев” ЕООД, ДПБ Карвуна, „СБР Тузлата”, СБР Медика Албена“ ЕООД, “ДКЦ–I-Добрич” ЕООД и Добрич“ДКЦ–II-Добрич” ЕООД относно създадената организация за работа при усложнена зимна обстановка, изготвен е доклад и изпратен в МЗ;
- ✚ За осигуряване нормалното функциониране на системата на здравеопазването по време на Коледните и Новогодишни празници, указанията на МЗ с изх. №16-00-111/13.12.2021 г. са сведени до знанието на всички ръководители на лечебни и здравни заведения, БЛС, БЗС, БФС и СОПЛОД на територията на област Добрич. Доклад за подготовката на ЛЗ е изпратен в МЗ.

22. Разработване на военновременни планове за организацията на медицинската помощ за населението в региона и извършване на дейности по отбранително-мобилизационна подготовка – работи се съгласно дадените от МЗ методически указания.

23. Съставяне на актове за административни нарушения и предложения до директора на РЗИ-Добрич за налагане на принудителни административни мерки, предвидени в закон – общо 3 бр., 2 от които на ЮЛ за установени нарушения на ЗЛПХМ и 1

на физическо лице за нарушение на чл. 37 от Наредбата за медицинската експертиза.

24. Дирекция МД извършва дейности по метрологичен контрол на медицинската апаратура

Контролът върху дейността на лечебните и здравните заведения по осъществяването на метрологичен контрол върху медицинската техника и апаратура се извършва в планов порядък. Беше актуализиран списък на отговорниците за 2021 година с актуален телефон за връзка. През годината съдействахме за провеждането на метрологичен контрол на апаратурата в част от здравните и лечебни заведения в областта.

Изводи

1. Служителите на дирекцията изпълняват заложените в годишния план дейности в съответствие с изискванията. Придържат се към правилата, въведени с Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация и Етичния кодекс на работещите в РЗИ – Добрич. Изпълняват разпорежданията на горестоящите служители и ги уведомяват своевременно за всички съществени обстоятелства от значение за работата им. Проявяват самоинициативност и готовност за поемане на допълнителни задачи с цел подпомагане дейността и на други дирекции.

2. Наблюдава се тенденция за намаляване броя на новорегистрираните през последната година и тенденция за увеличаване броя на заличените лечебни заведения за извънболнична помощ през последните три години.

3. Наблюдава се тенденция за намаляване на жалбите против издадени Медицински протоколи за медицински изделия и ПС от специализирани ЛКК и увеличаване на обжалваните болнични листове и на пропуски от лечебните заведения при прилагането на Наредбата за медицинската експертиза и Правилник за устройството и организацията на работата на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи.

4. Относно броя на постъпилите сигнали и жалби от граждани във връзка с медицинското обслужване се наблюдава тенденция за увеличаване през последните три години.

5. Към момента дейността на дирекцията е оптимизирана, планираните задачи са изпълнени в указаните срокове, в необходимия обем и с изискваното качество на работа.

6. Проблемните пунктове в работата на Дирекцията са следните:

- несъответствия в основни нормативни документи или липса на точен нормативен регламент при осъществяване на правомощията;
- ограничени до липсващи административно-наказателни правомощия във връзка с нормативно определените задължения за осъществяване на контрол по редица направления.

ДЕЙНОСТ ПО ДЪРЖАВНИЯ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

Дейностите по здравно-техническа експертиза са осъществявани от екип към отдел ДЗК, от членовете на ЕС при РЗИ – Добрич и от други специалисти, участвали по определени проблеми – съгласуване на проекти, участие в експертни съвети на други ведомства и др.

Екипът по ЗТЕ е имал *22 участия* (11 участия през предходната година) в работата на общинските и областните Експертни съвети по устройство на територията, при което са *разгледани 143 документи* (58 през 2020 г.). От тях подробните устройствени планове са 114

(47 през 2020 г.), като 6 от тях са с отрицателни становища. Разгледаните инвестиционни проекти са повече в сравнение с предходната година – 29, при 26 през 2020 г., като за всички е издадено положително становище.

Участие е взето и в 11 заседания (8 през 2020 г.) на комисията към Областна дирекция “Земеделие” по промяна предназначението на земеделските земи, в 2 проверки на комисията за оценка на самосрутващи се сгради към община гр. Добрич и община Шабла. Издадено е 1 становище във връзка с определяне на терени за загробване на мъртви животни, съгласно Наредба №3/27.01.2021 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, извън обектите, регистрирани в ОДБХ.

Проведените заседания на *Експертния съвет към РЗИ са 49 (44 през 2020 г.)*. Броят на внесените за съгласуване документи е значително по-голям спрямо този за 2020 г. – *разгледани са 247 документи*, като за 14 от тях са издадени отрицателни становища и заключения (разгледани 163 документи с издадени 6 отрицателни становища през 2020 г.).

Издадени по процедурите на ЗУТ са общо 122 здравни заключения – повече в сравнение с 2020 г., когато са били 70. От тях: 95 - по проекти на планове (подробни-устройствени и парцеларни) и 27 - по инвестиционни проекти. Поради несъответствие със здравно-хигиенните изисквания на внесените за разглеждане проектни документи *не са съгласувани 13 от тях – 10,7% от общия брой*.

Издадено е едно становище във връзка с проведена консултация по документи за обект с обществено предназначение, *както и през 2020 г.*

Издадени по процедурите на ЗООС са общо 125 становища (93 през 2020 г.): 48 - за преценка необходимостта от ЕО; 69 - за преценка необходимостта от ОВОС; 1- ДОВОС; 7- консултации относно съдържанието и обхвата на ЕО по ЗООС.

Извършени са 248 проверки на обекти по време на строителство (203 през 2020 г.).

Членовете на ЕС и основно екипът по ЗТЕ са взели участие в работата на 23 държавни приемателни комисии – по-малко в сравнение с 2020 г., когато са били 29. Издадени са 17 становища за приемане на строежите (31 през 2020 г.), съпроводени в болшинството случаи с резултати от проведени лабораторни изпитвания на факторите на средата.

Броят на новорегистрираните обекти по Закона за здравето през 2021 г. *се запазва спрямо този за 2020 г.* – регистрирани са 146 обекта при 145 през 2020 г. Издадени са 6 отказа и 6 заповеди за спиране експлоатацията на ООП, съгласно процедурата за регистрация.

ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

Текущ здравен контрол – обобщен анализ по основните показатели:

Подлежащите на държавен здравен контрол обекти в отдел ДЗК през 2021 г. са 3479 (3881 - през 2020 г.), от които 2 ПХВП за производство на бутилирана трапезна вода. Наблюдава се тенденция към намаляване броя на подконтролните обекти.

Средният брой обекти, контролирани от един сътрудник, упражняващ ДЗК е намален вследствие сваляне от отчет на подобектите към детски и учебни заведения – 290 обекта (табл.1.), при 353 – през 2020 г.

Общият брой на реализираните проверки от служителите в отдел ДЗК по регулярния контрол през годината е 5132 (5593 проверки през 2020 г.), при планирани общо за годината 5437 (табл.1.). Неизпълнение на плана е с около 5.6 %, което се дължи на извънредната епидемична обстановка, довела до ограничения и невъзможност за предприемане на необходимите действия по регулярния контрол, затруднения в работата по ДЗК, което е наложило определяне приоритетите в дейността на отдела.

Общият брой реализирани проверки заедно с тематичните и насочените проверки е 14437 – по-голям в сравнение с 2020 г., когато е бил 14303, което би могло да се обясни с броя и характера на провежданите насочени проверки.

Средната кратност на контрола е 1.5 (табл.1.), при 1.4 през 2020 г.

Среднодневната натовареност е 1.93 и 3.11 проверки дневно, съответно за здравен инспектор и главен инспектор, като не достига планираните в началото на годината 2.85 и 2.74 проверки дневно, поради изтъкнатите по-горе обстоятелства.

Благодарение на адекватно вземаните организационни решения и мобилизиране наличния състав на отделите, планираните дейности през изминалата година до голяма степен са реализирани, а възникналите извънредни задачи успешно изпълнени.

Тематични и насочени проверки:

През годината е извършена 1 **тематична проверка (6 през 2020 г.):** регионална.

Насочени проверки са извършвани основно по повод: получени жалби и сигнали; изпълнението на издадени предписания и заповеди; разпореждания на ВАП, МЗ и др. ведомства; получени писма от МЗ и нотификации по системите на ЕС за контрол върху наличието на пазара на опасни стоки и продукти със значение за здравето (общо 11 проверки по системата RAPEX /ICSMS, като са проконтролирани 49 стоки).

Многобройни са насочените **проверки, разпоредени допълнително от МЗ и от други ведомства (основно Областна управа – Добрич).** Това са извършените проверки относно: обследване и контрол на потенциално опасни за околната среда и здравето на хората обекти; правилното съхранение на ПРЗ в складове и ББ-кубове, спазване на трудовото законодателство за работещите с тях, както и изискванията на ЗЗВХВС; спазване на противоепидемичните мерки, разпоредени със заповеди на Министъра на здравеопазването в обекти с обществено предназначение, вкл. транспортни средства, заведения за хранене и развлечение и обществено достъпни места.

Насоченият контрол за спазване разпоредбите на Закона за здравето относно прилагане на мерки за **ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол** за целия период на изминалата година включва:

- по чл. 54 са извършени 377 проверки (376 проверки през 2020 г.);
- по чл. 55 са извършени 356 проверки (376 проверки – през 2020 г.);
- по чл. 56 са извършени 2114 проверки (1820 проверки през 2020 г.);
- по чл.56а са извършени 304 проверки (325 проверки – през 2020 г.).

По повод на констатирани нарушения относно спазване на забраната за тютюнопушене през изминалата година са издадени общо 5 предписания и са съставени общо 28 акта, 5 от които на юридически лица. Издадени са общо 25 наказателни постановления на обща стойност 14800 лв: 22 - на физически лица, възлизащи на 5800 лв, 1 за обществено порицание на непълнолетно физическо лице, във връзка с чл.15, ал.2 от ЗАНН и 3 - на юридически лица, възлизащи на 9000 лв. Издадени са 2 предупреждения по чл. 28 от ЗАНН. За сравнение през 2020 г. са издадени 19 наказателни постановления, възлизащи на обща стойност 8400 лв.

През годината служителите на дирекцията са работили **общо по 195 жалби и сигнали** (258 – през 2020 г.), 193 от които са проверени и приключени в срок. Основателните са 69, неоснователните – 88. Пренасочените към други ведомства за решаване по компетентност са 36. Най-честите поводи за подаване на сигнали са свързани с:

- неспазване на противоепидемичните мерки, разпоредени със заповеди на Министъра на здравеопазването в обекти с обществено предназначение, заведения за хранене и развлечение и обществено достъпни места;

- замърсяване на селищната среда поради нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, изтичане на отпадни води, отглеждане на домашни животни;
- неспазване забраната за тютюнопушене съгласно Закона за здравето;
- влошена акустична обстановка около нощни заведения, ползващи озвучителна техника, вкл. и на открито, както и други обекти/съоръжения, източници на шум в околната среда;
- неблагоприятни фактори на средата в учебни и детски заведения;
- недобро качество на питейната вода;
- влошени хигиенни условия и неспазване на дезинфекционен режим в обекти с обществено предназначение;
- предлагане на стоки със значение за здравето в разрез със здравните изисквания;
- експлоатиране на обекти с обществено предназначение, за които не е уведомена РЗИ.

Във връзка с основателните жалби и сигнали са издадени общо 50 предписания: 42 хигиенни предписания, 8 - за спиране експлоатацията на обекти. Съставени са общо 63 акта, 15 от които на юридически лица. Издадени са общо 8 заповеди – за спиране експлоатацията на обекти с обществено предназначение. Извършвани са контролни проверки и изследвания. Активно е търсено съдействието на други ведомства, когато решаването на проблемите е било в техните компетенции. Относителният дял на основателните жалби през 2021 г. е 35.8% (при 35.3% през 2020 г.).

Един от регионалните приоритети е свързан с контрола в курортната зона през летния сезон, насочен към:

- факторите на околната среда, включително и на курортните ресурси – чистота на водата, използвана за питейно-битови нужди и за къпане (морска и от плувните басейни), на минералната вода и лечебната кал, хигиенното състояние на плажните ивици, както и нивото на шума в зоните за отдих;
- обектите с обществено предназначение, експлоатирани като туристически обекти – по отношение на тяхната материално-техническа база, поддържане и експлоатация;
- водноспасителната дейност, обезопасяването и медицинското осигуряване на морските плажове;
- качеството и безопасността на стоки, имащи значение за здравето;
- здравното състояние на персонала от обектите, подлежащи на контрол;
- чистотата на курортните селища и комплекси;
- спазване на забраните и ограниченията за тютюнопушене на закрити и открити обществени места, съгласно чл. 56 и чл.56а от ЗЗ, както и тези, свързани с реклама и продажба на алкохолни напитки съгласно чл. 54 и чл. 55 от ЗЗ;
- спазване на противоепидемичните мерки, разпоредени със заповеди на Министъра на здравеопазването в обекти с обществено предназначение, заведения за хранене и развлечение и обществено достъпни места.

Контролът на обектите в различните селища от курортната зона е осъществяван чрез ежедневни маршрути почти през целия летен сезон. Предвид голямото натоварване на сътрудниците през лятото, свързано с контрол по спазване на противоепидемични мерки и упражняване на граничен здравен контрол, планираните в началото на годината мероприятия в курортната зона не са изпълнени в пълен обем. Своевременно са предприемани необходимите проверки и действия за реализиране на многобройните извънредни задачи, разпоредени допълнително или по повод постъпили в РЗИ сигнали.

С контролни проверки са обхванати по-голямата част от въведените в експлоатация сезонни обекти. Общият брой на проверените обекти е 985 (974 през 2020 г.). Извършени са 1304 проверки на обекти с обществено предназначение. Част от обектите не са работили или са работили за кратко време през сезона, което е дало отражение на кратността на извършения в тях контрол. Средната кратност на контрола е 1.3, запазва се същата както и през 2020 г.

Изчисленият коефициентът на взискателност е значително подобрен - 13.7, при 24.3 през 2020 г.

Във връзка с установените здравно-хигиенни нарушения през сезона са предприети следните *мерки за административна принуда*:

- издадени са общо 174, като от тях 22 предписания за спиране експлоатацията обекти и част от обект с обществено предназначение и 2 - за спиране реализацията на стоки със значение за здравето;
- издадени са общо 26 заповеди: 22 заповеди за спиране експлоатацията на обекти и част от обект с обществено предназначение (след привеждането им в съответствие са издадени 14 заповеди за възстановяване експлоатацията на плувни басейни, 1 заповед за възстановяване експлоатация на фризьорски салон и 1 заповед за възстановяване на дейност на обществена пералня), 2 – за унищожаване/пренасочване на стоки със значение за здравето, 1 - за спиране на дейност и 1- за спиране и пренасочване на стоки със значение за здравето (химична смес);
- съставени са общо 69 акта за административни нарушения, 16 от които на юридически лица.

Причините за предприеманите административно-наказателни мерки са свързани основно с:

- несъответствие на изследваната вода за къпане от плувните басейни, съгл. Инstrukция № 34 за хигиената на спортните обекти и екипировка;
- експлоатиране на обекти за които не е подадено уведомление съгласно чл. 36, ал. 1 от Закона за здравето;
- неизпълнение на предписания за провеждане на задължителни хигиенни и протиепидемични мерки;
- неизпълнен мониторинг от водоснабдителна организация;
- неспазване на протиепидемичните мерки, разпоредени със заповеди на Министъра на здравеопазването в обекти с обществено предназначение, заведения за хранене и развлечения и обществено достъпни места;
- генериране на наднормени шумови нива от локални източници на шум.

През сезон “Лято-2021” за курортна зона са получени общо 41 *жалби и сигнали* от граждани. Насочените проверки са установили, че 19 от подадените жалби и сигнали са основателни, във връзка с което са предприети необходимите мерки – издадени са общо 18 предписания: 13 за провеждане на задължителни хигиенни и протиепидемични мерки и 5 за спиране експлоатацията обекти. Съставени са общо 22 акта за административни нарушения, 7 от които на юридически лица.

Като цяло сезонът е преминал спокойно без съществени хигиенни или здравни неблагоприятия.

Основни проблеми за решаване:

- недопускане превишаване на капацитетните възможности при експлоатацията на плувните басейни, с оглед гарантиране ефективна обработка на водата в тях и съответствието ѝ със здравните изисквания;
- създаване необходимата организация за спазване на протиепидемичните мерки;
- осигуряване стопанисването, водноспасителното и медицинско обслужване на всички плажове по Северното Черноморие, съгласно нормативните изисквания;

- недопускане влошаването на акустичната обстановка в курортната зона;
- спазване на забраната за тютюнопушене съгласно Закона за здравето.

Реализираните дейности при процесите на **регистрация и пререгистрация на ООП** са по-значителни през летния сезон, особено в курортната зона. Общият брой на регистрираните /пререгистрираните обекти през 2021 г. е 224 (233 през 2020 г.): 146 ново - и 80 - пререгистрирани обекти по Закона за здравето. По Закона за храните не са регистрирани ООП.

В хода на предварителния контрол на ООП са издадени общо 78 хигиенни предписания, 75 от които са проконтролирани в определените срокове.

Във връзка с неизпълнение на предписани мероприятия за привеждане на ООП в съответствие със здравните изисквания са издадени общо 6 отказа за регистрация по Закона за здравето и 6 заповеди за спиране експлоатацията на обекти.

Издадени са общо 84 заповеди (64 – през 2020 г.) за заличаване регистрацията на обекти с обществено предназначение по искане на заинтересованите лица, както и във връзка с преустановяване експлоатацията на обектите.

Във връзка с установяваните пропуски и нарушения в хода на ДЗК са предприемани необходимите **административно-наказателни и принудителни мерки** (табл. 2.), съобразени с политика на отдел ДЗК за налагане на такива.

Издадените през изминалата година **предписания - общо 440**, са обхванали 548 обекта (574 предписания за 660 обекта - през 2020 г.). От екипа по ЗТЕ са издадени 78 предписания при регистрацията на нови обекти по Закона за здравето.

Основната част – 408 от общия брой издадени предписания са тези за извършване на хигиенни и протиепидемични мероприятия; 25 за спиране експлоатацията на обекти и част от обекти с обществено предназначение, 1 предписание за спиране на дейност; 6 - за спиране реализацията на стоки със значение за здравето.

Средният брой предписания на един сътрудник, упражняващ здравен контрол е 27 (41 през 2020 г.). Предписанията по текущия здравен контрол са 361, като към техния брой не са включени тези, издадени в докладите/протоколите от проверка, за да има съпоставимост с данните от предходни години.

Контролните проверки по издадените предписания в хода на ДЗК са 539, в това число и 21 по конкретно предписани мерки. От всички издадени предписания остават непроверени общо 40 предписания, чиито срокове изтичат през 2022 г. или имат постоянен срок за изпълнение и предстоят да бъдат проверени. Три от тях са във връзка с регистрация на обекти по Закона за здравето.

При извършения насочен контрол е установено, че общо 28 от проверените предписания са неизпълнени, във връзка с което са:

- съставени 18 акта, 16 от които на юридически лица и 2 на физически лица;
- издадени общо 10 заповеди – 9 за спиране експлоатацията на обекти и част от обекти с обществено предназначение и 1 за спиране на дейност;
- издадени 6 отказа за регистрация.

За част от предписанията, основно по регистрацията на обектите с обществено предназначение, е имало обективна целесъобразност за удължаване на техния срок.

Отстранени от работа са две лица - заради нередовна здравна документация.

Съставените **актове за административни нарушения са 231**, като 61 от тях са за налагани на имуществени санкции. Средният брой актове на един служител, упражняващ регулярен здравен контрол се запазва същия както и през предходната година – 14.

Издадени са **209 наказателни постановления на обща стойност 111050 лв** (табл.3.). От тях 49 са наказателни постановления за имуществени санкции на стойност 72800 лв (средна сума на наказателно постановление 1485.71 лв), 156 са постановленията за глоби на стойност 38250 лв (средна сума на едно постановление – 245.19 лв) и 4 наказателни постановления за обществено порицание на непълнолетни физически лица, във връзка с чл.15, ал.2 от ЗАНН. Издадени са 46 предупреждения по чл. 28 от ЗАНН.

За сравнение през 2019 г. са били издадени значително по-малко - 136 наказателни постановления, на обща стойност 49150 лв: 18-за имуществени санкции, възлизащи на 21500 лв (средна сума на едно наказателно постановление 1194.44 лв) и 118 наказателни постановления за глоби, на стойност 27650 лв. (средна сума на едно наказателно постановление 234.32 лв.) Издадено е 1 предупреждение по чл. 28 от ЗАНН. Значително е повишен броя на издадените наказателни постановления в сравнение с предходната година.

Обжалвани са 4 наказателни постановления, издадени през 2021 г.

Издадени са общо **46 заповеди** (36 през 2020 г.): 32 за спиране експлоатацията на обекти и част от обекти с обществено предназначение (6 по реда на предварителен здравен контрол); 2 за спиране на дейност, 6 за унищожаване/пренасочване на стоки със значение за здравето и 6 за спиране реализацията и пренасочване на химични вещества и смеси смеси (1 от които включва само спиране).

Средният брой издадени заповеди на един служител от отдел ДЗК леко се е повишил – 2.9 (2.8 през 2020 г.).

Изпълнението на всички заповеди, издадени като принудителна мярка във връзка с установени нарушения, е проконтролирано.

По повод установени несъответствия със здравните изисквания към дрехи втора употреба и козметичните продукти са предприети мерки за **спиране тяхната реализация и бракуване/унищожаване**. Общото количеството на бракуваните стоки със значение за здравето възлиза на 872 бр. стоки (лично бельо и дрехи за деца до едногодишна възраст втора употреба), 20 кг лично бельо втора употреба, 24 чифта обувки до №34 втора употреба и 149 бр. козметични продукти с изтекъл срок на реализация, на **обща стойност 1259.56 лв**.

Изчисленият **коефициент, определящ възискателността** на контрола, на база брой извършени проверки към общия брой съставени актове и издадени заповеди, е значително подобрен - **18.5** (през 2020 г. той е бил 24.11).

Най-чести причини за налагане на административно - наказателни и принудителни мерки са:

- неспазване на противоепидемичните мерки, разпоредени със заповеди на Министъра на здравеопазването в обекти с обществено предназначение, заведения за хранене и развлечения и обществено достъпни места;
- нарушаване забраните за тютюнопушене на обществени места;
- отклонения от хигиенните норми, установени при извършвания лабораторен контрол;
- неспазване здравните изискванията към стоките със значение за здравето;
- нередовна здравна документация на персонала;
- незадоволително хигиенно поддържане на обектите и пропуски в дезинфекционния режим;
- неизпълнение на издадени хигиенни предписания;

Контрол на нехранителни обекти и стоки:

Подлежащите на систематичен здравен контрол обекти в отдел ДЗК през 2020 г. са 3477 обекта, в това число 367 транспортни средства (през 2020 г. те са 3879, от тях 367 транспортни средства).

Извършени са общо 4839 проверки (5367 проверки през 2020 г.), при планирани общо за годината 5129 (табл.1.). Общият брой на реализираните проверки заедно с тематичните и насочените е 13663.

Контролът в областта на нехранителните обекти е насочен приоритетно към:

Водоснабдителните обекти на територията на областта - с цел осигуряване защита на питейната вода от замърсяване и гарантиране на нейното качество, съобразно хигиенните норми. Във връзка с необходимостта от извършване на ремонтни дейности по МТБ на обектите, ограждане, обозначаване и благоустрояване на СОЗ и представяне на протоколи от проведен лабораторен контрол на качеството на водата, подавана от обекти в процедура по регистрация, са издадени общо 11 *хигиенни предписания-4* от които за обекти в процедура по регистрация, които са проверени и изпълнени, като обектите са вписани в публичния регистър на обектите с обществено предназначение. Шест от предписанията предстои да бъдат проконтролирани. Анализът на данните за качеството на водата, използвана за питейно-битови цели показва значително влошаване - общият брой нестандартни проби по мониторинговата програма при крана на потребителя е почти двойно увеличен 63 (22.74 %), при 33 проби (11.54%) през 2020 г. Относителният дял нестандартни проби по микробиологични показатели е значително по-голям спрямо този от предходната година – общо 32 проби или 11.55% (при 12 проби или 4.2 % за 2020 г.). Отчетените отклонения в качеството на водата вероятно се дължат на неблагоприятни метеорологични условия вследствие обилни валежи през второ тримесечие на годината, както и на амортизираната МТБ на водоснабдителните обекти. Влияние оказват и смените в ръководството и персонала на В и К дружеството. За постигане на резултати при съвместната работа са необходими приемственост и постоянство, а също така желание и възможност за комплексно решаване на възникналите проблеми.

Основните обекти за отглеждане, възпитание и обучение на деца, регистрирани, съгласно Закона за здравето са общо 360 (440 са подобектите, свалени от отчет). Обхванати са с 659 проверки, като средната кратност на контрола се запазва същата както и през 2020 г.- 1.8, предвид продължителното спиране експлоатацията на този вид обекти в условията на COVID-19.

Във връзка с констатираните здравно-хигиенни проблеми по време на текущия контрол в този вид обекти са издадени: *общо 39 предписания за провеждане на хигиенни и противоепидемични мерки*, като болшинството от тях (37) касаят предприемане на мерки за подобряване на МТБ, експлоатацията на обектите и спазване на противоепидемичните мерки в тях; 1 предписание за спиране експлоатацията на част от обект; 1 предписание за спиране на дейност; 1 *заповед* за спиране експлоатацията на част от обект; 1 *заповед* за спиране на дейност. Съставени са общо 12 акта на отговорни лица за установени административни нарушения (1 от които за констатираните нарушения в организирането на учебните занятия по утвърдените разписания.).

Във връзка с установени несъответствия по материалната база в детски заведения са издадени 23 предписания. Извършеният контрол е установил, че 19 от предписанията са изпълнени. Във връзка с установени нарушения на здравните изисквания и противоепидемичните мерки, разпоредени със Заповеди на Министъра на здравеопазването в 5 детски заведения са съставени актове на отговорните лица.

По повод установените в хода на здравния контрол нарушения и във връзка с необходимостта от извършване на ремонтни дейности в УВЗ

за новата учебна година са издадени общо 4 предписания. През м. септември са предприети насочени проверки в учебните заведения относно тяхната готовност за стартиране на новата учебна година, като е обективизирано изпълнението на предписаните мерки. Обхванати са всички учебни заведения на територията на областта. Не са констатирани сериозни проблеми, които да възпрепятстват нормалния учебен процес. Проконтролирано е едно предписание, издадено през 2015 г. и във връзка със неговото изпълнение със заповед е възстановена експлоатацията на част от обект – физкултурен салон към Основно училище, с. Стожер, община Добричка.

Във връзка с неизпълнение на предписание относно спазване на противоепидемични мерки в учебно заведение, гр. Добрич са предприети административно-наказателни мерки спрямо отговорното лице-съставен е акт за установеното административно нарушение на чл. 44 от Закона за здравето.

По повод постъпил сигнал за неспазване на забраната за тютюнопушене в учебно заведение, с. Оброчище, община Балчик и констатирани нарушения при извършения насочен контрол са са предприети административно-наказателни мерки спрямо отговорните лица. Издадени са 3 предписания до директора на учебното заведение относно предприемане на всички необходими мерки за ефективно спазване на забраната за тютюнопушене и противоепидемичните мерки. Съставени са 3 АУАН на служители в учебното заведение.

Във връзка с постъпил сигнал за неносене на защитна маска за лице от педагог в учебно заведение, гр. Добрич и установено нарушение на противоепидемичните мерки при извършения насочен контрол е съставен акт на отговорното лице.

Измервания на микроклимат са проведени по повод получени в РЗИ сигнали – общо 39 (през I-во и III-то тримесечие), за ниски температури в учебно заведение и високи температури в детско заведение. Не са установени отклонения от нормативните изисквания в учебното заведение. Във връзка с обработка на резултатите от измерванията в детското заведение и прилагане изискванията на раздел IV от Наредба №3 за здравните изисквания към детските градини, поради възможност от различното им тълкуване за топъл и студен период на годината, е изпратено запитване до Министерството на здравеопазването за получаване на указания в тази насока, които да бъдат съблюдавани в хода на контрола. Към настоящия момент такива все още не са получени в РЗИ-Добрич.

Друга насока на контрола в учебните заведения е свързана с извършването на проверки по спазване на здравните изисквания към седмичните разписания на учебните занятия. Осъществени са общо 53 проверки в училищата на областта, една от които по сигнал, като в учебно заведение, гр. Добрич са констатирани нарушения в организирането на учебните занятия по утвърдените разписания. Съставен е АУАН на директора на учебното заведение.

По повод констатирани хигиенни неблагоприятия и неспазване на противоепидемичните мерки в школи и центрове за работа с деца в областта, са издадени общо 8 предписания: 6 за провеждане на хигиенни и противоепидемични мерки – 3 от които по процедурата за регистрация на обектите, съгласно Закона за здравето, 1 за спиране експлоатацията на част от обект с обществено предназначение в с. Кранево, община Балчик и 1 за спиране на дейност - целодневното отглеждане, възпитание и обучение на деца от 1 до 4-годишна възраст в център за работа с деца, гр. Добрич. Извършеният контрол е установил, че 6 от предписанията са изпълнени. Издадени са 2 заповеди - 1 за спиране експлоатацията на част от обект с обществено предназначение и 1 заповед за спиране на дейност. Съставен е АУАН на отговорно за нарушение на т.7 от Заповед №РД-01-890/03.11.2021 г. на Министъра на здравеопазването лице.

Извършената дейност относно оценката и контрола за здравословно хранене на подрастващите е представена по-горе към т. III от отчета.

Контролът на **стоките, имащи значение за здравето** в областта на нехранителните обекти, е обхванал козметичните продукти, дрехите втора употреба, химични вещества и смеси.

През 2021 г. с контрол са обхванати три обекта за производство на **козметични продукти**, като не са установени несъответствия с

изискванията на Регламент (ЕО) №1223/2009 г. относно козметичните продукти.

Общият брой на обектите за съхранение и търговия с козметични продукти е 505. По-голямата част са обхванати с 532 проверки, проверени са 1243 козметични продукта. В един от проверените обекти са установени козметични продукти с изтекъл срок на реализация, 149 бр. на обща стойност 1259.56 лв. Издадено е предписание за спиране реализацията им, потвърдено със Заповед на директора за унищожаването им. Съставен е АУАН на отговорното лице.

Взети са 52 проби, при план 51, съгл. изготвените графици към плана: за химичен анализ - 22 бр. проби; за съдържание на тежки метали - 8 бр. проби (във връзка с указанията на МЗ, в РЗИ-Варна са изследвани проби козметични продукти за съдържание на олово и кадмий), за микробиологичен анализ - 21 бр. проби и 1 проба козм. продукти (препарати използвани за ръце и продукти, в които има вложени естествени материали) - за анализ на специфична активност на гама-излъчващи радионуклиди, за която към момента не е получен резултат. Не са установени отклонения от здравните норми при изследване на 51 проби козметични продукти.

С 25 проверки са обхванати и 10 производители/отговорни лица на козметични продукти относно съответствие на докладите за безопасност на произвежданите/пуснатите на пазара общо 25 бр. козметични продукта, при които не са установени несъответствия.

В случаите на постъпила през 2021 г. информация по системата RAPEX/ICSMS и по повод получени писма на МЗ за наличие на опасни за здравето козметични продукти на територията на Европейския съюз, сътрудниците на отдела са извършили насочени проверки - основно в обектите за търговия на едро и дребно, като са проконтролирани 42 козметични продукта.

През 2021 г. в РЗИ-Добрич не са получавани уведомления от Митническо бюро - Добрич за внос на стоки със значение за здравето, които представляват риск за здравето на хората по реда, определен в Инструкция №12-00-263/05.12.2016 г., утвърдена от министъра на здравеопазването и директора на Агенция "Митници".

Във връзка със спазването на изискванията относно **дрехите втора употреба** са извършени общо 25 проверки в търговската мрежа.

По повод констатирани нарушения на Наредба № 27 и продажба на дрехи втора употреба, са издадени 5 предписания за спиране реализацията на установените стоки и 5 заповеди на Директора на РЗИ-Добрич за унищожаване или пренасочване на наличните количества от тях. Предприети са административнонаказателни мерки – съставени са 5 бр. АУАН на отговорните лица. Количеството на бракуваните стоки със значение за здравето възлиза на 872 бр. стоки (лично бельо и дрехи за деца до едногодишна възраст втора употреба), 20 кг лично бельо втора употреба, 24 чифта обувки до №34 втора употреба, на обща стойност 995.16 лв. Стоките са унищожени в присъствието на здравен инспектор, за което е съставен протокол за брак.

Във връзка с установени нарушения на противоепидемичните мерки в обект за търговия с дрехи втора употреба са съставени 2 бр. АУАН на отговорното лице.

В хода на контрола, свързан с **химичните вещества и смеси** са извършени общо 232 проверки, при които са проверени 636 стоки. Проверените селскостопански аптеки, като обекти с обществено предназначение са 23 и са обхванати с общо 24 проверки.

През годината не са реализирани (планови) тематични проверки.

Основни проблеми при контрола на ХВС:

Основните нарушения през 2021 г. при контрола на химични смеси/детергенти – течности за чистачки се отнасят до неспазване на забраната и ограничението на т.69 от Приложение XVII към Регламент (ЕО) №1907/2006 (REACH), във връзка с което са издадени 3 заповеди за спиране реализацията и пренасочването им.

През годината са установени нарушения и при пускането на пазара на биоциди/дезинфектанти – без съответното разрешение, издадено от МЗ, както и биоцид с отменено разрешение по повод на което са издадени общо 3 заповеди: 2 заповеди за спиране реализацията и пренасочване на проблемните химични смеси и 1 заповед за спиране реализацията.

Във връзка с констатираните несъответствия със здравните изисквания в хода на провеждания контрол по химикалите са предписани общо 7 мерки в протоколите от извършените инспекции: 1 - за отстраняване на установени несъответствия при етикетирането на химични смеси, 6 - за спиране реализацията на химични вещества и смеси, въз основа на които са издадени 6 заповеди за спиране на реализацията и пренасочване на химичните смеси (1 от които включва само спиране).

Във връзка с получени от МЗ указания и разпоредена проверка в периода 19.10. - 04.11.2021 г. от служители на РЗИ-Добрич са извършени общо 14 проверки в 14 обекта на територията на област Добрич. В хода на насочения контрол са проверени общо 26 броя течности за чистачки (от тях 5 се повтарят по вид и търговска марка) за спазване на изискванията на т. 69 от Приложение XVII към Регламент (ЕО) №1907/2006 г. (REACH). Не са установени несъответствия по горевизираното изискване, както и наличие на течности за чистачки, върху етикета на които е изписано съдържание на полимера полиметиламин, във връзка с което не е извършено пробонабиране от търговската мрежа за изпитване в дирекция „Лабораторни изследвания“ към Столична РЗИ.

Тематични проверки:

През 2021 г. в областта на нехранителните обекти и стоки е предприета **1 тематична проверка:** регионална тематична проверка.

Регионална тематична проверка:

Оценка хигиенното състояние и водноспасителната дейност на плажовете по Северното Черноморие - тематичната проверка е проведена в периода юли – септември 2020 г., при което с проверки са обхванати общо 32 плажа.

По-голямата част от проверените плажове - 19 бр. (59.38% от общо проверени 32 плажа) са стопанисвани от фирми, експлоатиращи плажовете или сключили концесионни договори. Стопанисваните плажове имат спасителни постове, оборудвани по Приложение № 2 от Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи, осигурени с 2 спасители с необходимите документи за правоспособност.

Неохраняеми и нестопанисвани са плажовете (общо 6 бр.) във ВС “Русалка”, вкл. “Централен” и “Голям плаж”, както и плаж “Тузлата” и плаж “Робинзон 2”. Същите имат поставени табели “Плажът е неохраняем”.

Плаж “Дуранкулак”, плаж “Крапец-Север (част 3)”, плаж “Шабла”, плаж “Болата”, с. Българево, плаж “Моби Дик” не са стопанисвани, но за летния сезон от Областна администрация-Добрич са назначени спасители и са оборудвани спасителни постове.

Всички работещи спасители притежават документ за правоспособност и са снабдени с отличително облекло.

Всички охраняеми плажове са обезпечени с плаващи знаци и сигнални флагове.

Зоните за воден спорт са отделени от зоните за къпане. Такива има на 5 плажа: плаж “Божурец – Топола 3”, плаж “Каварна”, плаж “Иканталяка 2”, плаж “Балчик централен” и плаж “Албена”, където има 4 зони.

На 14 от стопанисваните плажове (73.7%) са осигурени медицински пунктове, оборудвани, съгласно Приложение №5 от Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи.

На морски плаж “Албена” са осигурени 2 медицински пункта - пред хотелите “Арабела бийч” и “Гергана”. Реанимационен пункт е разкрит и оборудван само в КК “Албена” – пред хотел “Лагуна бийч”. Осигурени са 2 санитарни автомобили (линейки).

Плаж „Божурец-Топола 2” ползва медицински пункт и медицинско обслужване на разположения в близост плаж “Божурец-Топола 3”. Четири плажа - “Нов плаж”, плаж “Вили Чайка”, гр. Балчик, плаж към хотел “Роял бей” и плаж “Икантиалка 1”, местност Икантиалка са с дължина на бреговата линия под 200 м и медицинското им обслужване е осъществявано от подвижни реанимационни екипи по договори съответно със Спешна помощ на МБАЛ-Балчик, Спешна помощ на МБАЛ-Каварна и МЦ “Медика Албена”.

На морски плаж “Северен”, с. Кранево е осигурен собствен санитарен автомобил (линейка).

Проверката на медицинското осигуряване е установила, че обслужването в пунктовете се осъществява от персонал с различна степен на медицинско образование – медицински сестри, фелдшери, лекари – без или със специалност, със завършен курс по интензивна медицина, първа долекарска помощ, първа медицинска помощ и кардиопулмонална ресусцитация при водни и други животоспасяващи инциденти, професионално поведение при инциденти на морския бряг и др. следдипломни квалификации.

Част от плажовете са водоснабдени, друга част ползват вода към близки ЗОХ или хотели.

Стопанисваните плажове са водоснабдени, същите ползват вода от централни и минерални водоизточници. От нестопанисваните не са водоснабдени плажовете в гр. Шабла, с. Дуранкулак (с изключение на плаж Дуранкулак – Космос), с. Крапец, плаж “Болата”, ВС “Русалка”, плаж “Тузлата” и плаж “Робинзон 2”.

Всички плажове, които са отдадени за стопанисване са обезпечени със съдове за отпадъци, които се почистват редовно. Извършва се редовно почистване и изравняване на пясъка, както и редовно измиване и дезинфекция на съблекалните и санитарните възли. Плажовете в с. Дуранкулак, с. Крапец и ВС “Русалка”, които не се стопанисват, се поддържат от собствениците на близките ЗОХ и хотели. На нестопанисваните плажове в гр. Шабла, плаж “Болата” и плаж “Тузлата” са поставени контейнери за сметосъбиране, които се обслужват от общински почистващи фирми.

На повечето плажове са осигурени съответните обслужващи обекти – съблекални, обществени тоалетни, площадки с душовете. Душовете и съблекални няма на плажовете в гр. Шабла (с изключение на плаж Къмпинг Добруджа – част 4), с. Дуранкулак (с изключение на плаж Дуранкулак – Космос), с. Крапец, плаж “Болата”, ВС “Русалка”, плаж “Тузлата”, плаж “Робинзон 2” и плаж “Моби Дик”.

На плажовете, където няма изградени тоалетни, се ползват такива към близките хотели или обекти за обществено хранене. На плаж “Божурец – Топола 1”, плаж “Икантиалка 1” и плаж “Батовски” в КК „Албена” има осигурени химически тоалетни.

Проведената през 2021 г. тематична проверка е установила увеличаване относителния дял на стопанисваните плажове. Осигурени са достатъчно спасители (по двама на пост) на всички стопанисвани плажове и оптимизиране на дейностите, свързани с медицинското обслужване. Същите са били обезпечени с необходимите информационни табели, вкл. и актуализираните указателни табели, съгласно чл. 19 от Наредба №5/2008 г. за управление качеството на водите за къпане. Провеждането на ефективен здравен контрол е затруднено поради недостатъчната и остаряла нормативна уредба. Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи (Обн. ДВ бр.65/1996 г.) е неактуална и неприложима за целите на осъществявания контрол.

Контрол на хранителни обекти и храни:

Подлежащи на държавен здравен контрол обекти са 2 ПХВП:

- Предприятие за преработка и бутилиране на трапезна вода на "КЕЛТО" ЕООД ;
- Цех за преработка и бутилиране на трапезна вода на "СЖИ ГРУП" ЕООД.

Извършени са общо 8 текущи проверки при планирани 8.

В хода на текущия контрол насочено са проследявани: системите за управление безопасността на храните - степен на въвеждане, ефективно прилагане и поддържане; съответствието на изготвените ТД с хигиенните норми и изисквания; съответствието на етикетирането на храните с нормативните изисквания.

През 2021 г. е подготвен и *осъществен одит* в двата обекта.

- В Цеха за преработка и бутилиране на трапезна вода на фирма "СЖИ ГРУП" ЕООД са установени следните пропуски: Не е изготвена годишна програма и план за обучение на персонала за 2021 г., не са представени протоколи от обучението на персонала за 2021 г. Не е разработен и внедрен е НАССР план за преработване и бутилиране на газирана трапезна вода. Липсва подробно описание на процесите на преработваната и бутилирана газирана трапезна вода, както и не са идентифицирани опасностите и не е определена ККТ. Констатирани се несъответствия в диаграмата на технологичния процес. Не са включени процесите за преработване и бутилиране на газирана трапезна вода. Не е извършена верификация на НАССР системата за 2021 г.

Направено е следното заключение: спазени са основните принципи на НАССР системата за преработка и бутилиране на трапезна вода. Доказателствата са събрани чрез провеждане на разговори с персонал и ръководството, преглед на документираната информация и наблюдение на изпълнението. Дейностите и документираните резултати отговарят на планираните, прилагат се ефективно и са подходящи за постигане на целите – производство и предлагане на безопасни храни. Извършеният ежемесечен лабораторен контрол през 2021 г. на готовата продукция не е показал отклонения от нормативните изисквания, което е показател за правилното функциониране на НАССР системата, внедрена в обекта.

Във връзка с установените несъответствия при извършения одит е попълнен формуляр за несъответствията и е изготвен план за действие с препоръки, които в указания срок са проконтролирани и изпълнени.

- В Предприятието за преработка и бутилиране на трапезна вода на фирма "КЕЛТО" ЕООД са установени следните пропуски: Не е включен в технологичния план с цветово маркирано разграничаване на потоците в обекта склад № 3 за съхранение на готова продукция – ролков стелаж. Не е разработена и внедрена процедура за калибровка на използваните средства за измерване и контрол (СИК) на съоръженията. Не е документирана честотата на калибриране. Не е определено лице, което да отговаря за поддържане на записите и да контролира СИК. Констатирани са несъответствия в диаграмата на технологичния процес. Разположението на помещенията и технологичното оборудване в обекта не съответстват на технологичната схема. Не е включен склад № 3 за съхранение на готова продукция – ролков стелаж. *Във връзка с установените несъответствия* при извършения одит е попълнен формуляр за несъответствията и е изготвен план за действие с препоръки, които в указания срок са проконтролирани и изпълнени.

В търговската мрежа на област Добрич **през годината текущо са проконтролирани 273 броя бутилирани води за питейни цели**, при план - 300. Не са установени в търговската мрежа несъответствия при етикетирането на бутилираните води, съгласно разпоредбите на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.

Резултатите от проведения през 2021 г. *лабораторен контрол* в РЗИ-Варна по микробиологични показатели – на 12 броя проби бутилирани натурални минерални, трапезни и изворни води, както и по физико-химични показатели – на 6 броя проби бутилирани натурални минерални, трапезни и изворни води *не показват отклонения* от здравните изисквания, съгласно Приложение № 5 и Приложение № 6 от Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и Наредба №9/2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно - битови цели.

Контролът върху храните от внос е включвал както текущи проверки в търговската мрежа, така и насочени такива *във връзка с получени нотификации по системата RASFF*.

Извършеният контрол във връзка с нотификация, получена по Система за бързо предупреждение за храни и фуражи - RASFF, касаеща сензорно отклонение във вода за бебета от Германия, партиден номер 100383, BBD 25.12.2021 в разфасовка 1.0 l не е установил наличие и предлагане в търговската верига.

През 2021 г. не са планирани и проведени тематични проверки.

Контрол на дейности, имащи значение за здравето:

Извършени са общо 214 проверки по контрола за **чистотата на населените места** в общо 206 селища на област Добрич. Във връзка с констатирани нарушения по текущия контрол и във връзка с постъпили сигнали (основно за нерегламентирано изтичане на отпадни води и нерегламентирано сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъци) са издадени 7 предписания за предприемане на мерки за отстраняване на несъответствията. Във връзка с неизпълнение на 2 от тях са предприети административно-наказателни мерки спрямо отговорното лице – „ВиК Добрич“ АД. Извършени са общо 11 проверки в 11 *обществени тоалетни* на територията на областта.

През годината е осъществяван текущ **контрол върху ефективността на провежданите ДДД-мероприятия** в ООП. Извършени са общо 2574 проверки. Контролът по спазването на дезинфекционния режим в обектите е обективизиран чрез лабораторни изследвания. Взети са общо 50 бр. проби - 25 проби от дезинфекционни препарати (субстанция) и 25 бр. проби от дезинфекционни разтвори за изследване на АДВ-активен хлор. Не са установени нестандартни резултати при извършените лабораторни изследвания.

Държавен здравен контрол по **проблемите на трудовата медицина** - през 2021 г. е осъществен контрол на *10 служби по трудова медицина* (4 СТМ са регистрирани в гр. София, 3 от тях са с офиси и в гр. Добрич). Извършени са общо 11 проверки в тях, при които не са установени несъответствия със здравните изисквания. През изминалата 2021 г. в област Добрич в хода на контрола е установено, че една СТМ е със заличена регистрация.

Изготвяне и поддържане на документация съобразно изискванията на нормативните актове, свързани със специфични агенти в работната среда:

- на обектите, в които се извършват дейности с биоагенти, съгласно Наредба № 4 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биоагенти - общо 38 обекта;
- на обектите и лицата, работещи с канцерогени и мутагени - общо 7 обекта.

Здравен контрол на факторите на средата:

А. Мониторинг на водите за питейно-битово водоснабдяване:

Във връзка с контрола върху качеството на водата **при крана на потребителя** всички планирани лъчови пробонабирания по зони на водоснабдяване, съгласно плана за контролен мониторинг на РЗИ-Добрич, са осъществени. *Обхванати са всички зони на водоснабдяване в областта - общо 69* (56 зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода под 1000 м³ в денонощие и/или с постоянно живущо

население, свързано към водоснабдителната система под 5000 човека и 13 зони на водоснабдяване с обем разпределяна вода над 1000 м³ в денонощие и/или с постоянно живущо население, свързано към водоснабдителната система над 5000 човека). След приспадане количеството водни загуби по водопреносната система и изчисляване реалните обеми в зоните на водоснабдяване, получени от Q4-Q7 по смисъла на Наредба № 1 от 05.05.2006 г., са определени **61 зони** на водоснабдяване с актуален обем разпределяна вода под 1000 м³ в денонощие и с постоянно живущо население, свързано към водоснабдителната система под 5000 човека и **8 зони** на водоснабдяване с обем разпределяна вода над 1000 м³ в денонощие и /или/ с постоянно живущо население, свързано към водоснабдителната система над 5000 човека (зони Добрич, Добрич-Запад, Каварна, Балчик, Гурково, Оброчище 2, Пастир и Тервел).

Планът за контролен мониторинг на качеството на питейната вода е разработен в съответствие с изискванията на Наредба № 9/2001 г. за качеството на водата, предназначени за питейно-битови цели. Планираните проби питейна вода според подаваните обеми са общо 277. От тях 242 проби са планирани за анализ по показателите от група А, 35 - по показателите от група Б.

Изпратено е писмо до МЗ с Изх. №03-602/13.04.2021 г. относно получаване на допълнителни указания към кои лаборатории от системата на РЗИ да бъдат пренасочени планираните за изследване от РЗИ-Добрич **10** проби вода по радиологични показатели. През 2021 г. не са получени указания.

Общият брой нестандартни проби по мониторинговата програма при крана на потребителя е 63 (22.74 %), при 33 проби (11.54 %) през 2020 г. От тях 32 са нестандартни по микробиологични показатели, 26 проби по физикохимични показатели и 5 проби са едновременно нестандартни по микробиологични и физикохимични показатели.

Относителният дял на изследваните проби с отклонение от здравните норми по микробиологични показатели е 11.55 % (4.2 % през 2020 г) и показва значително повишение спрямо резултатите от предходната година, при препоръчваните от СЗО 5 %.

Нестандартни по физикохимични показатели са 26 проби – 9.4 %, при 6.6 % през 2020 г. От тях: 22 - по показател “нитрати”, 1 проба е нестандартна по показател “мирис”, 1 проба е едновременно нестандартна по показатели „нитрати” и „мътност”, 1 проба е едновременно нестандартна по показатели „цвят” и „мътност”, 1 проба е едновременно нестандартна по показателите „цвят”, „мътност” и „нитрати“.

По повод подадени 17 сигнала за влошено качество на питейната вода в 8 населени места от област Добрич са изследвани общо 182 проби вода по физико-химични и микробиологични показатели. От тях 62 проби са нестандартни: 11 по микробиологични, 29 - по физико-химични показатели и 22 едновременно по микробиологични и физико-химични показатели.

Във връзка с постъпили 5 сигнала за спряно водоподаване в населени места от област Добрич - гр. Добрич и с. Стожер, община Добричка, същите са препратени до ВиК Добрич АД за предприемане на мерки по компетентност.

През м. август началникът на отдел ДЗК е взел участие в заседание на Щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия в община Добричка относно намаляване на дебита на водоизточниците за питейно-битови нужди, довело до продължително нарушаване на водоснабдяването на с. Стожер. Със заповед №1054/05.08.2021 г. на кмета на община Добричка, считано от 05.08.2021 г. е обявено частично бедствено положение за част от територията на община Добричка - с. Стожер, с удължен срок до 12.09.2021 г.

През 2021 г. са издадени общо 32 предписания до „ВиК Добрич” АД за предприемане на необходимите мерки и привеждане качеството на водата в съответствие с изискванията на Наредба № 9/2001 г. Проконтролирани и изпълнени са 29 предписания. Не са изпълнени в определения срок 3 предписания, по повод на което са предприети административно-наказателни мерки спрямо юридическото лице - съставени и връчени са 3 акта за установените административни нарушения (АУАН) по чл. 44 от Закона за здравето.

По повод подаване на вода за питейно-битови цели на населението в гр. Добрич, КК Албена-горна зона и с. Стожер с качество,

неотговарящо на изискванията на наредбата по чл.135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите, са съставени и връчени на юридическото лице 2 акта за установяване на административни нарушения.

По повод писмо на БДЧР за установено наднормено съдържание на арсен във води, подавани от сондажни кладенци - ТК-1 „Дарриком-Българево“ и ШК „Дълбока-Българево“ и предоставена допълнително информация за водоизточниците за питейно-битови цели, експлоатирани от „ВиК Добрич“ АД, които попадат в същото подземно водно тяло - BG2G000000N044 и същия водоносен хоризонт-неоген, е изготвен график за ежемесечно пробонабиране, считано от м. август 2021 г. от пунктове при крана на потребителя и еднократно от водоизточниците, в случай, че се ползват за питейно-битово водоснабдяване и подават вода в съответните зони на водоснабдяване за анализ по показател арсен. Изследвани са общо 20 проби вода – 16 проби вода, взети от пунктове при крана на потребителя в зоните на водоснабдяване: Каварна, Смин, Дуранкулак и Крапец и 4 проби вода, пробонабрани от водоизточниците в съответните зони. Получените резултати са под границата на откриваемост - $< 1 \mu\text{g/l}$.

До „ВиК Добрич“ АД е издадено предписание за провеждане на ежемесечен мониторинг по показател арсен на водата, предназначена за питейно-битови цели, подавана във водопроводната мрежа на 08.Зона Каварна, община Каварна, 08.Зона Раковски, община Каварна, 08.Зона Дуранкулак, община Шабла, 08.Зона Крапец, община Шабла, 08.Зона Смин, община Шабла и 08.Зона Гурково, община Балчик.

Във връзка с неизпълнен в пълен обем мониторинг от страна на ВиК дружеството през 2020 г., са предприети административно - наказателни мерки спрямо отговорното юридическо лице – съставен е и връчен акт за установеното административно нарушение.

При извършен през 2021 г. контрол относно водоснабдяване на с. Травник с вода за питейно-битови цели от цистерна, не е установено използването на цистерна, както и постоянно пребиваващи лица в населеното място.

Своевременно са изготвяни всички *информации, справки и данни за провеждания от РЗИ мониторинг*:

- през трето тримесечие на 2021 г. са изпратени по електронна поща в МЗ данните за извършения от РЗИ-Добрич и «ВиК Добрич» АД мониторинг на питейните води през 2020 г. За РЗИ-Добрич данните са въведени в *информационна система за питейните води* (разработена от МЗ по проект на програма МАТРА) от Началника на отдел ДЗК, координиращ контрола по водите и специално обучен за работа по системата. След преглед на данните, предоставени от «ВиК Добрич» АД, файловете са качени успешно в информационната система, без да са установени грешки от автоматичната проверка на коректността при попълването им. Предоставена е и информация за зоните на водоснабдяване с недостатъчен мониторинг;

- ежемесечно е изпращана справката до МЗ за качеството на питейната вода, подавана за населението в област Добрич;
- регулярно (на всеки две седмици) е изготвяна и представяна на електронния сайт на инспекцията обобщена информация за резултатите от провеждания мониторинг от РЗИ-Добрич и ВиК дружеството, предприеманите мерки и предупреждения за потребителите.

От обществени местни водоизточници (ОМВ) са планирани, пробонабрани и изследвани 14 проби води от 8 ОМВ, като получените резултати отговарят на здравните изисквания.

От ведомствени водоизточници - през 2021 г. са изготвени и представени за оценка мониторингови програми, структурирани по зони на водоснабдяване от всички контролирани ведомствени водоизточници на територията на област Добрич – общо 22. Изпълнени са 18 бр. мониторинговите програми, от общо 22 съгласувани програми. Не са изпълнени 4 мониторингови програми, във връзка с което ще бъдат предприети административнонаказателни мерки спрямо отговорните лица. При извършеното от тях пробонабиране са взети общо 52

проби: анализирани по показатели от група А са 48 проби, а по по показатели от група Б - 4. Резултатите от лабораторния контрол показват, че 8 от пробите, анализирани по показателите от група А не отговарят на изискванията на Наредба № 9: 4 проби по микробиологични и 4 – по физико-химични показатели (2 от пробите, пробонабрани от ВВ в гр. Каварна са нестандартни по показател нитрати и водата от същия се използва само за битови нужди).

Издадени са 6 предписания до фирмите, експлоатиращи обектите за предприемане на необходимите мерки за привеждане качеството на водата в съответствие със здравните изисквания и представяне на протоколи от изследване на проба вода с резултати, съответстващи на Наредба № 9/2001 г. Същите са проконтролирани и изпълнени.

В изпълнение на Указание за планиране на дейността на РЗИ през 2021 г., в РЗИ-Варна са изследвани от ведомствени водоизточници общо 4 проби вода: за съдържание на антимон, селен, живак, кадмий, олово и никел, пестициди (диметоат, хлорпирифос, диазинон, ДДТ, алдрин, атразин, диелдрин, ендрин, линдан, алахлор, хептахлор, ендосулфан, линурон), естествен уран и бромати, бензен, бенз/а/пирен, 1,2-дихлоретан, полициклични ароматни въглеводороди, трихалометани, тетрахлоретен и трихлоретен. По изследваните показатели пробите отговарят на Наредба № 9/2001 г.

Във връзка с неизпълнен през 2020 г. мониторинг от водоснабдителна организация за един от ведомствените водоизточници са предприети административно-наказателни мерки спрямо отговорното лице.

По повод писмо на БДЧР за установено наднормено съдържание на арсен във води, подавани от сондажни кладенци - ТК-1 „Дарриком-Българево“ и ШК „Дълбока-Българево“ и предоставена допълнително информация за ведомствен водоизточник, експлоатиран от „Лонг Ман“ ООД, който попада в същото подземно водно тяло - BG2G000000N044 и същия водоносен хоризонт-неоген, е изготвен график за ежемесечно пробонабиране и анализиране на показател арсен. Водата, подавана от водоизточника се използва за битови цели. Изследвани са общо 4 проби вода – 3 проби вода от пункт при крана на потребителя и 1 проба вода от водоизточника, като резултатите са под границата на откриваемост - < 1 µg/l.

През трето тримесечие на 2021 г. са изпратени по електронна поща в МЗ данните за извършения през 2020 г. мониторинг на питейните води от РЗИ-Добрич и водоснабдителните организации на ведомствените водоизточници.

Б. Мониторинг на водите за къпане:

През 2021 г. е извършван контрол върху чистотата на водите, използвани за къпане - от плувни басейни и зоните за къпане към морските плажове.

Броят на подконтролните *плувни басейни* е нарастнал до 216 (194 открити и 22 закрити). Обхванати са с общо 413 проверки. Установено е, че 33 обекта не са работили през сезон - лято 2021 г., така планираният за тях мониторинг е отпаднал.

Както през предходни години, контролът върху качеството на водата в сезонните плувни басейни се е базирал до голяма степен върху провеждания вътрешно-ведомствен мониторинг. По този повод са издадени общо *101 предписания* до експлоатиращите плувни басейни лица относно представяне през м. юни и м. август на резултати от акредитирана лаборатория за съответствие на водата от плувните басейни с показателите от Инструкция № 34 за хигиената на спортните обекти и екипировка. За целогодишно работещите плувни басейни (общо 6) лабораторният контрол е извършван трикратно от РЗИ.

По линия на ДЗК през 2020 г. са взети и изследвани общо *194 проби води от плувни басейни (165 проби от открити и 29 от закрити плувни басейни)*.

Нестандартните проби, несъответстващи едновременно на Инструкция № 34 за хигиената на спортните обекти и екипировка и Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, са общо 27, като от тях 25 проби не отговарят на изискванията по микробиологични показатели, 15 - по физико-химични показатели и 4 - едновременно нестандартни по микробиологични и физико-химични показатели. **Относителният дял на нестандартните проби е 22.7%, при 16% през 2020 г.**

Във връзка с установените отклонения са издадени общо 62 предписания: 45 предписания за предприемане на хигиенни мерки – 6 във връзка с регистрация на плувни басейни и 39 във връзка с нестандартни проби води и несъответствия по материална база; 17 предписания за спиране експлоатацията на плувни басейни, при които са изследванията на водата са показали неприемливи резултати (нестандартни проби води по микробиологични показатели и физико-химични показатели) или налице несъответствия по материална база. Въз основа на тези предписания са издадени общо 18 заповеди за спиране експлоатацията на проблемните плувни басейни (1 по реда на ПЗК). По-късно, след привеждане на обектите в съответствие със здравните изисквания, са издадени 15 заповеди за възстановяване на тяхната експлоатация. Съставени 19 акта за установяване на административни нарушения (1- за нарушение на чл.36, ал.1 и 3 - за нарушение на чл. 44 от Закона за здравето).

През сезона са заличени 2 плувни басейни от регистъра на обектите с обществено предназначение, а поради промяна на данни и обстоятелства са пререгистрирани 6. Към края на сезона са вписани в регистъра на обектите с обществено предназначение нови 5 плувни басейна и към края на 2021 г. общият им брой се запазва - 216.

Остава на дневен ред проблемът за актуализиране на нормативната уредба в тази област.

В рамките на туристическия сезон, е извършено пробонабиране и анализ на **морската вода** от всички зони за къпане, съгласно изготвения план-график за 2021 г. Взети са общо 148 проби морски води от 20 пункта в зоните за къпане за изследване по микробиологични показатели „чревни ентерококи” и „ешерихия коли”, съгласно изискванията на Наредба №5/2008 г. за управление качеството на водите за къпане. В хода на пробонабирането е извършена визуална оценка на чистотата на морската вода и не са установени видими плаващи замърсители и необичайни вещества по повърхността и в горния 30 см воден слой. *В нито един пункт не са наблюдавани отклонения от действащите здравни норми. Извършеният мониторинг не е установил криещо здравен риск замърсяване на морските води, използвани за къпане през сезон лято - 2021 г.*

Информация за резултатите от провеждания мониторинг за всеки пункт е изпращана два пъти месечно (до 15-то число и в края на текущия месец) в МЗ, както и периодично е публикувана на сайта на РЗИ-Добрич.

Извършената шеста класификация на водите за къпане на база резултатите от провеждания мониторинг за качеството на водата в 20-те зони за къпане в периода 2016 – 2019 г., съгласно изискванията на европейското законодателство и Наредба №5/2008 г. за управление качеството на водите за къпане, ги определя като зони с отлично качество на водата, с изключение на шест зони - “Тузлата”, “Робинзон”, “Балчик-централен”, “Каварна-централен”, “Иканталъка” и “СБА”, за които качеството е определено като добро.

С оглед информиране на обществеността, в изпълнение изискванията на Наредба №5/2008 г. за управление качеството на водите за къпане и във връзка с получени в началото на сезона указания от МЗ, в указателните табели на зоните за къпане е актуализирана информацията, като писмено са информирани кметовете на общините Балчик, Каварна и Шабла. При извършените проверки на морските плажове през 2021 г. е установено, че на отдадените под наем и на концесия плажове, включително и на неохраняемите морски плажове, са осигурени необходимите указателни табели.

През сезона са постъпили общо 3 сигнала, касаещи лошо хигиенно състояние на плажове и неспазване на противоепидемичните мерки, по повод на които са предприети необходимите насочени проверки:

- Във връзка с постъпили 2 сигнала, касаещи лошо хигиенно състояние, намалена свободна зона за ползване, счупени шезлонги и ниски чадъри на морски плаж Икантиалка, са извършени насочени проверки и са проверени морски плаж “Икантиалка 1”, експлоатиран от “Опалмос” ЕООД и морски плаж “Икантиалка 2”, експлоатиран от “Лайтхаус Бийч” ЕООД.

На морски плаж “Икантиалка 1” е констатирано, че част от чадърите за плажуващи са стари, амортизирани и са разположени на ниска височина. Не е установено замърсяване на плажната ивица от битови отпадъци. Към момента на проверката на плажа е установено наличие на водорасли по крайбрежната ивица. Сигналите са препратени до Областен управител на област Добрич и Министерството на туризма за предприемане на необходимите мерки по компетентност.

На морски плаж “Икантиалка 2” е установено, че в свободната зона не се спазва дистанция и от отговорното лице не се упражнява контрол върху броя на плажуващите. Не е установено ползването на счупени шезлонги и чадъри. Не е установено наличие на разпръснати отпадъци по плажната ивица. Към момента на проверката на плажа е установено наличие на водорасли по крайбрежната ивица. Във връзка с констатираното нарушение на противоепидемичните мерки е съставен АУАН на юридическото лице.

- Във връзка с постъпил сигнал относно неспазване на противоепидемичните мерки, свързани с разпространението на COVID-19 и лоша хигиена на морски плаж - централен, гр. Балчик, стопанисван от “Естет Билд” ЕООД, е извършена насочена проверка, при която е установено, че в свободната и платената зона няма струпване на хора и се спазва дистанция от 1,5 м. Към момента на проверката плажната ивица е чиста и заравнена. Осигурени са съдове за отпадъците и контейнери за сметосъбиране.

В. Мониторинг на минерални води:

Планирани за пробонабиране са 26 проби вода от 12 минерални водоизточника, като пробонабрани и изследвани са 22 проби вода от 10 минерални водоизточника, като получените резултати отговарят на изискванията на Наредба №14/87 г.

Не е пробонабрана вода от:

- Минерален водоизточник „P-12x“, КК Албена – не са взети 2 проби тъй като при извършения контрол е обективизирано по данни на представител на „Албена“ АД, че същият не работи и не подава вода в зоната на водоснабдяване – 08.Зона Албена;

- Минерален водоизточник „P-13x“, КК Албена – не са взети 2 проби тъй като при извършения контрол е обективизирано по данни на представител на „Албена“ АД, че същият не работи и не подава вода в зоната на водоснабдяване – 08.Зона Албена;

- Минерален водоизточник „R-113“, курортна зона, гр. Каварна не се ползва за бутилиране, уточнено е, че достъп до него има само БДЧР-Варна, същият не е планиран за годишен мониторинг;

- Минерален водоизточник - сондаж №P-155x, ”Голф комплекс”, с. Божурец, във връзка с установени отклонения в качеството на водата през 2010 г. е издадена заповед за спиране консумацията на вода за питейни нужди, поради което същият не е планиран за годишен мониторинг.

През 2021 г. е издадена *1 балнеологична оценка* от МЗ за минерална вода от *1 сондаж*, за който е проведена процедура за издаване на сертификат за качествата на добивана от него минерална вода чрез двукратно провеждане на допълнителни изследвания и анализи на минералната вода по химични и микробиологични показатели, като цялостната организация по нея е поета от РЗИ.

Г. Мониторинг на лечебна кал:

Лечебна кал е изследвана по микробиологични показатели двукратно (в началото и в края на сезона). Изследвани са 2 проби лечебна кал - само от Балчишката тузла. Извършеният анализ на пробите не показва отклонение от изискванията на Наредба №14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите. В РЗИ-Добрич е постъпило уведомително писмо, че същата няма да се добива и използва за нуждите на ВС Русалка.

Д. Мониторинг на шума:

Измерването на *комунално-битовия и транспортен шум в гр. Добрич* е проведено през м. октомври 2021 г. при съвместното участие на служители от отдел ДЗК и отдел ЛИ, дирекция ОЗ по предварително изготвен график. Обхванати са 15 пункта в гр. Добрич в съответствие с програмата за мониторинг на шума в урбанизираните територии, съгласно изискванията на Наредба № 54 от 2010 г. за дейността на Националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда и на Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението. От проведените общо 90 измервания – 66 са показали отклонения от допустимите норми в 11 пункта. Докладът от извършения анализ е изпратен в МЗ в определения срок. Съгласно направените изводи, остава необходимостта от предприемане на мерки от община Добрич и компетентните институции за: подобряване организацията на транспорта; пътната инфраструктура; изправността на МПС; осъществяване на ефективен контрол за спазване правилата и скоростта за движение в рамките на града; озеленяването - изграждането на „зелена бариера“ от подходящи дървета и храсти; осигуряване на достатъчно паркоместа; застрояването на териториите, което да бъде насочено към създаване и поддържане на “тихи зони” и зони, подлежащи на усилена шумова защита, особено тези, прилежащи към детски, здравни, учебни заведения и местата за отдих.

Получените сигнали за влошена акустична обстановка в различни зони – жилищни, смесени, производствено – складови и в зони за обществен и индивидуален отдих през изминалата година са общо 12, пет от тях са препратени до ОД на МВР – Добрич и общински администрации за предприемане на мерки по компетентност, съгласно чл. 3, ал. 5, чл.16а, ал. 1, чл. 19, т. 2 и чл. 22, ал. 1, т. 2 от Закона за защита от шума в околната среда, а за един от тях, изпратен и до община Добрич, е изготвен отговор до Областна администрация, че изискванията към шума, предизвикан от домашни дейности и от съседни в жилищни сгради, се определят с наредби на общинските съвети, приети по реда на Закона за местното самоуправление и местната администрация, каквато е Наредбата за осигуряване на обществения ред, поддържането и опазването на общинската собственост и околната среда, действаща на територията на гр. Добрич. Извършените проверки при 6 от сигналите са установили, че три от тях са основателни, касаещи дейността на 4 различни локални източници на шум (ЛИШ). За един от тях, находящ се в гр. Добрич са извършени допълнителни уточнения, вкл. и справка в Общия устройствен план на община Добрич относно зоната в която попада, което е наложило коригиране на нормирането, съгласно таблица № 2 на Приложение № 2 от Наредба № 6 от 26.06.2006 г. и допълнителни измервания на нивата на шума, генерирани от него.

Издадени са общо 6 предписания: 5 - за привеждане в границите на здравните норми нивата на шума, излъчван от обектите (3 ЗОХ и 1 складова база за строителни материали) и 1 - за предоставяне на информация за предстоящи организирани мероприятия в ЗОХ, гр. Балчик. Същите са проконтролирани, установено че 3-те ЗОХ са преустановили дейност, а едно от предписанията за привеждане нивата на шума,

генериран при дейността на складовата база не е изпълнено. Предприети са административно – наказателни мерки - съставен е и връчен акт на отговорното лице за установеното административно нарушение. Допълнително е съставен АУАН на експлоатиращо ЗОХ в гр. Добрич лице относно установено нарушение на чл. 16, т. 1 от Закона за защита от шума в околната среда. Предстои проследяване на ЛИШ.

С планов лабораторен контрол е обхванат **1 локален източник на шум**, срещу който през 2020 г. са подавани жалби и сигнали. Извършени са общо 13 измервания на шум, при 10 от които са констатирани стойности над допустимите норми. Съставен и връчен е акт на отговорното лице за установеното административно нарушение.

Издаване на становища относно спазване на граничните стойности на показателите за шум, излъчван от обекти, съгласно чл.16а, ал.1 от ЗЗШОС. Във връзка с постъпили общо 21 заявления по процедурата на чл.16б от ЗЗШОС са издадени 7 предписания, с оглед отстраняване на установени по документи несъответствия. Същите са проконтролирани и изпълнени в указания срок. Издадени са 21 становища относно спазване на граничните стойности на показателите за шум в нормативно определения срок.

Е. Мониторинг на ЕМП:

През четвърто тримесечие е извършен мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, включващи нейонизиращи лъчения в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии. Планираният лабораторен контрол на източници на електромагнитни полета е осъществен съвместно със служителите на РЗИ-Варна. *Мониторингът е обхванал общо 30 базови станции за мобилна комуникация* за установяване съответствието със здравните изисквания, съгласно Наредба № 9 за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населените места и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти.

Анализът и оценката на получените резултати от проведеното измерване на нивата на електромагнитни полета – плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$] както в защитаваните обекти, така и в прилежащата зона на територии с голяма концентрация на население и жилищни сгради в област Добрич са показали, че определените стойности в пунктовете на измерване *не надвишават пределно-допустимото ниво за населени територии, съгласно Наредба №9/1991 г.*

През 2021 г. в инспекцията е постъпил един сигнал от жители на с. Крушари за неблагоприятни въздействия от базова станция № VN 4568/KRUSHARI_PO PPTBC "Крушари", находяща се в с. Крушари, ул. 9-ти септември, в близост до жилищни и обществени сгради, експлоатирана от „БТК“ ЕАД. В тази връзка на 28.04.2021 г. е извършен насочен здравен контрол от служителите на РЗИ-Добрич и РЗИ-Варна, придружен с лабораторен контрол - измерване на напрегнатостта на електромагнитното поле в контролни пунктове около базовата станция. Получените резултати от проведеното измерване на нивата на електромагнитни полета – плътност на мощност S [$\mu\text{W}/\text{cm}^2$] показват, че определените стойности в пунктовете на измерване са далеч под пределно-допустимото ниво ($10 \mu\text{W}/\text{cm}^2$) за населени територии, съгласно Протокол №Ф-5/29.04.2021 г. за контрол на електромагнитни полета на дирекция ЛИ при РЗИ-Варна. Експлоатацията на мониторираните базови станции *не създава здравен риск* за населението, живущо и пребиваващо в съответните райони и защитавани обекти.

Материално-техническа осигуреност, състояние на апаратурата, внедрени методики и дейност по поддържане на сертификата на ИА БСА за акредитация на органа за контрол от вида А (ОКА)

Материално-техническата база, с която отдел ЛИ разполага, е поддържана в съответствие с изискванията.

Изпълнена е *Програмата за калибриране* на средствата за измерване през 2021 г. Всички планирани СИ са калибрирани в срок, попълнени са съответните записи от ОМО във връзка с метрологичната им проследимост. Калибрирането е извършено в акредитирани от ИА БСА лаборатории за калибриране, като за всяко средство за измерване е издаден Сертификат за калибриране.

На този етап оборудването, използвано за измерване и еталони при физикохимичния контрол и контрола на физични фактори на средата, е достатъчно и подходящо за изпълнение на контролните дейности от обхвата на акредитацията.

В контролната дейност са прилагани само *актуални нормативни документи*. Сътрудниците и от двата отдела своевременно са запознавани с настъпили промени в нормативната уредба, свързани с упражнявания от тях контрол.

През 2021 г., ОКА продължи своята дейност, насочена за поддържане на действащата Системата за управление в непрекъснато съответствие с изискванията на предоставената от ИА БСА акредитация.

През м. март са подготвени всички необходими документи за преакредитацията и изпратени в ИА БСА, гр. София, с което бе открита процедура за преакредитацията и разширяване на обхвата.

Предприети са необходимите действия за подобрене на СУ, във връзка с прилагане на изискванията на новата процедура BAS QR 32 Процедура за акредитация на гъвкав обхват на ИА БСА и Ръководство ИЛАС Р 15:05/ 2020. За целта в ИА БСА са представени всички доказателства относно въвеждането на изискванията на BAS QR 32 – разработена процедура ОКА 7.1/12-ПР Прилагане на гъвкав обхват на акредитация, издание 1, версия 1, от 20.10.2020 г. и записи за предприетите действия за изпълнение на критериите по т. 5.2 от BAS QR Процедура за акредитация на гъвкав обхват на ИА БСА.

В тази връзка, ИА БСА преиздаде Сертификата за акредитация на ОКА на 10.03.2021 г., валиден до 15.01.2022 г. със степен на гъвкавост „Въвеждането на нова версия на стандартите или стандарти, които ги заменят“.

Във връзка с поддържане на Системата за управление на ОКА са изготвени и приети Програма за калибриране на средствата за измерване за 2021 г.; Програми за обучение и мониторинг на персонала за 2021 г.; План за годишен вътрешен одит на СУ за 2021 г.

При проведения през м. юни *вътрешен одит на СУ* не са констатирани несъответствия, с което се потвърждава че ОКА работи в съответствие с изискванията на стандарта и спазва всички документирани процедури.

През месец септември е проведена оценка на място от ИА БСА, във връзка със заявка за преакредитация. По време на оценката за преакредитацията и разширяване на обхвата, чрез преглед на документи и записи и наблюдение на дейността на място е установено, че ОКА при РЗИ-Добрич е документирал и внедрил изискванията на БДС EN ISO/IEC 17020:2012 и Ръководство ИЛАС Р15:05/2020 в системата си за управление. Не са констатирани несъответствия, което показва, че внедрената и прилагана от ОКА СУ е ефикасна и се поддържа в съответствие с изискванията.

През м. октомври е проведен планираният *преглед от Ръководството*, на който е представена информацията относно изпълнението на поставените задачи и са приети решения, във връзка с поддържане на действащата Система за управление. Констатирано е, че всички дейности от акредитирания обхват се изпълняват при стриктно спазване на процедурите за контрол и оптимално използване на материално-техническите и кадрови ресурси. ОКА продължава да работи в условия, гарантиращи обективно и безпристрастно провеждане на дейностите по контрола. Предоставен е свободен достъп до услугите на всички заинтересовани страни, като ОКА не е предявявал никакви затрудняващи условия в т. ч. финансови и каквито и да е било други на потребителите на услуги. Всички процедури са прилагани

без дискриминация, при гарантирана независимост по отношение на условията, при които са извършвани услугите. Въз основа на проведения преглед на Ръководството е констатирано, че ОКА изпълнява изискванията на БДС EN ISO/ IEC 17020:2012, Ръководство ПЛАС-Р15:05/2020 и Процедурата за акредитация BAS QR 2 на ИА БСА. В СУ на ОКА се прилагат изискванията на BAS QR 32 Процедура за акредитация на гъвкав обхват. За постигане на целите, залегнали в Политиката по качество на ОКА, целият персонал е положил усилия за реализиране на поетите ангажименти към своите клиенти чрез прилагане на актуална нормативна база, добре поддържано оборудване, калибрирани в срок средства за измерване и доказано високо ниво на професионална компетентност.

Лабораторна дейност на отдел ЛИ по заявка на външни клиенти:

Подпомагане изпълнението на лабораторния контрол по договор с РЗИ-Силистра:

Води за питейно-битови цели - извършване на контролен мониторинг по **показатели от група А (постоянен мониторинг)** съгласно изискванията на *Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели:*

1.1. Мониторинг на питейна вода от **централно водоснабдяване:** по държавен здравен контрол са планирани и изследвани 82 проби питейна вода по физико-химични и санитарно-микробиологични показатели. Извършени са 574 физико-химични и 246 микробиологични анализа. *Броят на пробите и извършените анализи се запазва същия както и през 2020 г.*

1.2. Мониторинг на питейна вода от **ведомствено водоснабдяване:** по държавен здравен контрол са планирани и изследвани 3 проби питейна вода по физико-химични и санитарно-микробиологични показатели. Извършени са 21 физико-химични и 9 микробиологични анализа. *За сравнение през 2020 г. са планирани и изследвани 4 проби с общо 40 (28 физико-химични и 12 микробиологични) анализа.*

1.3. Мониторинг на питейна вода от **местно водоснабдяване (гравитачни чешми):** по държавен здравен контрол са планирани и изследвани 20 проби питейна вода по физико-химични и санитарно-микробиологични показатели. Извършени са 140 физико-химични и 60 микробиологични анализа. *Броят на пробите и извършените анализи се запазва същия както и през 2020 г.*

2. Води от плувни басейни, използвани за спорт и отдих - извършване на микробиологичен и химичен контрол на вода от **плувни басейни** съгласно изискванията на *Инструкция № 34 за хигиената на спортните обекти и екипировка:* по държавен здравен контрол са планирани 16, а са изследвани 14 проби по физико-химични и санитарно-микробиологични показатели. Извършени са 84 физико-химични и 70 микробиологични анализа. *За сравнение през 2020 г. са планирани 14 проби и изследвани 13 проби с общо 143 (78 физико-химични и 65 микробиологични) анализа.*

Извършване на контрол по искане на външни клиенти:

Води:

Води за питейно-битови цели – извършване на изследвания съгласно изискванията на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели: изследвани са 32 проби по физико-химични показатели и 36 – по санитарно-микробиологични показатели. Извършени са 144 физико-химични и 67 микробиологични анализа. *За сравнение през 2020 г. са изследвани 39 проби по физико-химични показатели и 77 – по санитарно-микробиологични показатели. Извършени са 183 физико-химични и 92 микробиологични анализа.*

Минерални води – извършване на изследвания съгласно изискванията на Наредба №14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите и по повод издаване на балнеологична оценка: от минерални водоизточници са изследвани 2 проби с 8 анализа по физико-

химични показатели и 3 проби със 25 анализа по санитарно-микробиологични показатели. От минерален МОВ не са изследвани проби. *За сравнение през 2020 г.: от минерални водоизточници са изследвани 2 проби с 8 анализа по физико-химични показатели и 6 проби със 39 анализа по санитарно-микробиологични показатели. От минерален МОВ не са изследвани проби.*

Води от плувни басейни – извършване на изследвания съгласно изискванията на *Инструкция № 34 за хигиената на спортните обекти и екипировка*: изследвани са 300 проби (279 проби – от открити и 21 проби – от закрити плувни басейни) с 1800 броя анализи по физико-химични показатели и 1500 броя – по санитарно-микробиологични показатели. Допълнително, във връзка с констатирани отклонения от допустимите норми, са изследвани 30 проби с 40 броя анализи по физико-химични показатели и 60 проби със 217 броя анализи по микробиологични показатели. *За сравнение през 2020 г., по постъпили заявления на външни клиенти, са изследвани - 228 проби (208 проби – от открити и 20 проби – от закрити плувни басейни) с 1368 броя анализи по физико-химични показатели и 1140 броя – по санитарно-микробиологични показатели. Допълнително, във връзка с констатирани отклонения от допустимите норми, са изследвани 13 проби с 13 броя анализи по физико-химични показатели и 39 проби със 69 броя анализи по микробиологични показатели.*

Контрол на физични фактори на средата:

Проведен е лабораторен контрол с измервания на следните **физични фактори на средата**:

- **микроклимат**: в 6 обекта са взети 11 проби със 48 измервания;
- **осветление**: в 15 обекта са взети 88 проби със 88 измервания на осветеност;
- **шум**: в 4 обекта са взети 20 проби с 20 измервания на шум.

За сравнение през 2020 г. по постъпили заявки на физически и юридически лица са извършени измервания:

- **микроклимат**: в 16 обекта са взети 39 проби с 168 измервания;
- **осветление**: в 17 обекта са взети 104 проби със 104 измервания на осветеност;
- **шум**: в 4 обекта са взети 10 проби с 37 измервания на шум.

Съвместна дейност - за ефективно и комплексно решаване на различни проблеми в хода на работата е търсено съдействие от останалите структурни звена в рамките на РЗИ, както и от различни ведомства, организации и др.

Съвместна дейност в структурата на РЗИ-Добрич

Постигната е добра координация и активно взаимодействие с останалите дирекции в РЗИ при изпълнението на конкретни задачи и осигуряване ефективност в работата им при така възникналите извънредни обстоятелства в условията на COVID-19.

В процеса на работа е осъществявана непрекъсната колаборация между двата отдела в дирекцията - най-вече при изпълнение на мониторинговите програми и обективизиране на контрола чрез извършване на необходимите изследвания по физични, физикохимични и микробиологични показатели при реализиране на планови и извънпланови задачи (извънредни ситуации, жалби и сигнали). При необходимост са провеждани инструктажи относно хода на съвместните проверки и прилагането на здравните изисквания при конкретни ситуации.

Служители от двата отдела са съвместявали пробонабирането на питейна вода, което е подпомогнало изпълнението на плана за контролен мониторинг.

През 2021 г. служителите на дирекцията са работили добре съвместно и с представители на:

- Дирекция АПФСО – при осъществяване обмен на информация, свързана с регистрацията на ООП и поддържане на съответните публични регистри, административното обслужване, осигуряване поддръжка на компютърната техника, снабдяването с материали, ЛПС, консумативи и провеждане на необходимите маршрути;
- Дирекция НЗБ, отдел ПЕК – съвместна работа във връзка с усложнената епидемична обстановка от COVID – 19 в страната;
- Дирекция МД – съвместна работа при провеждане на граничен здравен контрол;
- РЗИ-Варна – провеждане на лабораторен контрол в хода на ДЗК.

Съвместни дейности, реализирани в изпълнение на Споразумение за координация и сътрудничество между МЗ и НС “Полиция”

Съвместната работа с представителите на полицията е доста активна през изминалата година, като основният ѝ акцент касае провеждането на насочен здравен контрол за предотвратяване и ограничаване негативните последици от COVID-19. Такъв е осъществяван почти ежедневно за спазване на противоепидемичните мерки, разпоредени в заповедите, издадени от министъра на здравеопазването, вкл. и по повод постъпили сигнали. Подробна информация за извършените проверки, установените нарушения и предприетите във връзка с това мерки, е изпращана в ежеседмичните и ежемесечни отчети МЗ.

Съвместна дейност с други ведомства и организации

Освен с полицията, добра съвместна работа при провеждане на здравния контрол е извършена и с представители на:

Общинските администрации:

- при работата по проблемите на ЗТЕ и ЗУТ;
- в направление ПБПЗ и изпълнение на дейностите по здравно-профилактични програми;
- насочени проверки по сигнали за проблеми от комунално-битов и хигиенен характер (чистота на населени места, изтичане на отпадни води и др.);
- насочени проверки с представители на Черноморските общини относно готовността на морските плажове и плувните басейни за сезон 2021 г.;
- проверки за установяване готовността на училищата за започване на новата учебна година.

“ВиК Добрич” АД - при контрола върху качеството на питейната вода, подавана по водопроводната мрежа на населените места, проверки по сигнали/жалби.

Областна Дирекция “Земеделие” - участие в 11 комисии за промяна предназначението на земеделските земи.

Областна администрация, Общински администрации ОДБХ-Добрич, РИОСВ-Варна, ОД на МВР-Добрич, ОУ “ПБЗН”-Добрич - по Заповед №РкД-22-7/15.03.2021 г. на Областния управител са извършени 16 съвместни проверки на 10 склада със застояли ПРЗ и 6 площадки със 164 ББ-кубове, находящи се на територията на Община Добричка, Община Шабла, Община Каварна, Община Балчик, Община Ген. Тошево и Община Тервел.

Продължили са сътрудничеството, партньорството и добрата съвместна работа с другите институции при осъществяване на дейности **по профилактичните програми**. Постигането на желания ефект от тях е невъзможен без подкрепата и единдействието на различните

ведомства. Експертите от отдела, които работят по проблемите на превенцията и промоцията на здравето са желани партньори и търсени консултанти и обучители. Те осъществяват тясно взаимодействие с общинските администрации, както и с различните комисии и съвети към тях; с ръководствата на училищата и детските заведения; социални домове и пенсионерските клубове; Центъра за психично здраве-Добрич; Общински Младежки център “Захари Стоянов”, гр. Добрич; Дирекция “Социално подпомагане”; Библиотека “Дора Габе” и др. Регионалните медии са редовни партньори при осъществяването на различните промотивни и профилактични дейности, както и при отбелязване на традиционните дни на здравето и други актуални теми.

Методична помощ, квалификация и обучение на кадрите

Работата за повишаване квалификацията на служителите е задължително условие за поддържане високо ниво на професионална компетентност.

В отдел ДЗК - служителите от отдела са взели участие в следните обучителни мероприятия, провеждани по проект BG05SFOP001-2.019-0041 „Повишаване ефективността на провежданата политика по опазване на общественото здраве“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление” 2014-2020 г.:

- в обучение, проведено в гр. Бургас на тема: „Оценка на риска за непрекъснато осигуряване безопасността на системата за питейно водоснабдяване. Практическо обучение по оценка на плановете за обезпечаване безопасността на питейната вода“- 2 участника;
- в обучение, проведено в гр. Бургас на тема: „Алгоритъм на действия на органите на държавния здравен контрол при радиационни инциденти и аварии“ - 1 участник;
- в обучение, проведено в гр. Варна на тема: „Практики при провеждането на държавния здравен контрол върху класифициране, опаковане и етикетирание на химичните вещества и смеси, текущ контрол върху предоставянето и употребата на биоциди. Онлайн продажби на биоциди – проблеми и предизвикателства. Използването на ICSMS на ЕК за подобряване сътрудничеството между органите, която им позволява да обменят информация и опит, да провеждат съвместни действия и да координират дейностите си“ – 2 участника;
- в обучение, проведено в с. Арбанаси на тема: „Практическо обучение за контрол на козметични продукти при прилагането на Регламент (ЕО) № 1223/2009 на ЕП и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукт. Използването на CPNP при осъществяваната контролна дейност на пуснатите на пазара козметични продукти“ - 2 участника;
- в обучение, проведено в гр. Баня на тема: „Добри практики в консултирането и отказването от тютюнопушенето. Практическо обучение по консултиране и отказване от тютюнопушенето“ - 1 участник;
- в обучение, проведено в гр. Баня на тема: „Обучение на експерти от РЗИ за провеждане на информационни кампании на тема ограничаване на здравния риск от злоупотребата с алкохол“ - 1 участник;

Във връзка с проект „Т.Е.А.М.З Заедно постигаме повече”, No 101008352 - TEAM3 - REC-AG-2020 / REC-RDIS-NRCP-AG-2020, съфинансиран по Програма „Права, равенство и гражданство“ 2014-2020 г. на Европейския съюз, изпълняван от Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет – участие в семинар, проведен в гр. Варна на тема: „Приобщаващи местни политики, насочени към ромите“-1 участник.

В изпълнение на Плана за управление на риска от наводнения през 2021 г. на Басейнова дирекция „Черноморски район“ по мярка

„Създаване на капацитет на компетентните ИНСТИТУЦИИ“ от ПУРН 2016-2021 - онлайн участие в обучение-1 участник.

Във връзка с изпълнението на Проект № BG16M1OP002-1.017-0001-C02 „ПУРБ 2022-2027“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. – онлайн участие в конференция за стартиране дейностите по проекта-1 участник.

В отдел ЛИ - обучението на служителите е приоритет в работата на отдела и като ОКА, с оглед постигане високо качество при изпълнение на поставените задачи. Професионалната компетентност и умения на персонала са поддържани и повишавани чрез участие в различни форми на обучение – курсове, семинари и работни срещи, организирани от НЦОЗА и други организации, колегиуми и самообучения

В изпълнение на утвърдения Годишен план за обучение на персонала през 2021 г. са проведени следните обучения:

Проведени вътрешни обучения/ колегиуми

- Колегиум за запознаване на персонала с новата ревизия на Процедура за акредитация на ИА БСА BAS QR 2, версия 8, ревизия 1, влязла в сила от 1.01.2021 г.;
- Колегиум за запознаване на персонала, участващ в контрола на физични фактори на средата, с актуализирани нормативни документи – Наредба №28;
- Колегиуми за запознаване на персонала с нови ДВП от СУ на ОКА, актуализирани във връзка с предстоящата преакредитация на ОКА, 22.03.2021 г.;
- Опреснително обучение за прилагане на практика на БДС 3414 Определяне на хлориди във води.

Проведено е индивидуално обучение на главен специалист (във връзка с упълномощаването му за заместник на техническия отговорник „Санитарномикробиологичен контрол на води“):

- Практическо приложение на микробиологичните методи при контрола на води съгласно изискванията на Процедура ОКА 7.1/02-ПР Контрол на води – отчитане на резултати от контрола. Оформяне на записи от контрола, м.10.2020 г.

Поради усложнената епидемична обстановка и разпространението на COVID-19, *външни обучения не са планирани за провеждане.*

През м. май ОКА участва в междулабораторни сравнителни изпитвания/ схеми за изпитвания на пригодност съгласно ОКА 6.1/03-ПР-01-ФК Програмата за участие в изпитвания на пригодност, в областта на физикохимичния контрол на води, проведено от акредитиран провайдер ERA. Изготвен е Доклад за оценка на участието в изпитване за пригодност (ОКА 6.1/03-ПР-02-ФК).

За своето участие ОКА получи сертификат, чрез който ERA поздравява участниците за успешното завършване на цикъла WS 297 през 2021 г. за проверка на квалификацията на персонала, като признава ефективността на ОКА за постигане на приемлива оценка за анализите: хлориди, електропроводимост при 25°C и сулфати.

Създадените условия в ОКА за усъвършенстване на уменията и компетентностите на персонала, чрез непрекъснато наблюдение при изпълнение на контролните дейности, съчетано с подходящо обучение и участие в междулабораторни изпитвания за пригодност, са ефективни. Всичко това спомага за поддържане на адекватна професионална компетентност на всеки член от персонала.

В заключение:

На база представените резултати от дейността през 2021 г. могат да бъдат направени следните *изводи*:

- Независимо от извънредните обстоятелства и срещаните трудности, свързани с пандемията, всички поставени задачи и допълнително възложени ангажименти в областта на общественото здраве успешно са реализирани, благодарение на личната

ангажираност и отговорност на служителите, тяхната висока професионална компетентност, както и адекватно предприеманите мерки в организационен план чрез *мобилизиране на състава*, преразпределяне на работа и отговорности, осигуряване на поливалентност, взаимозаменяемост и екипност в работата.

- Характерно за работата по ДЗК през 2021 г. са многобройните *насочени проверки*, свързани с осъществявания контрол на противоепидемичните мерки, съгласно издадените заповеди на МЗ, както и във връзка с постъпилите жалби и сигнали, чийто брой се запазва висок.
- Поставеният акцент върху контролата дейност за опазване на общественото здраве в условията на извънредна епидемична обстановка е довел до *значително повишаване възискателността* на контрола.
- *Взаимодействието* с представителите на други ведомства и организации е спомогнало за комплексното и ефективно постигане на целите, решаване на проблемите и преодоляване на възникналите трудности.
- *Осигурявана е непрекъсната информация*: за населението – относно мерките, които следва да бъдат спазвани в условията на пандемията от COVID-19; за кметовете на общините, областния управител, ОД на МВР-Добрич и др. институции – относно получените указания и заповеди на МЗ; за медиите – относно предприетите действия в хода на ДЗК по конкретни случаи; за физически и юридически лица – по повод постъпилите от тях многобройни запитвания за разяснения на въведените противоепидемични мерки.
- Новите предизвикателства в работата са наложили *придобиването на нови знания и умения от служителите*, най-често в хода на работа и/или дистанционно, което е допринесло за подобряване нивото на тяхната компетентност и професионализъм.
- Създадената организация по управление на риска и предприетите действия при така възникналите екстремни обстоятелства, свързани с разпространението на COVID-19, са спомогнали за ограничаване и предотвратяване на негативните последици в работата на дирекция ОЗ и инспекцията като цяло, като са осигурили успешното изпълнение на поетите ангажименти, *осъществяване на необходимия противоепидемичен и здравен контрол за защита на общественото здраве*.

Насоки за бъдеща работа:

- Прилагане на подхода за оценка на риска в хода на провеждания здравен контрол и приоритизиране дейността на отделите въз основа оценката на риска, съобразно възникващите извънредни обстоятелства, епидемичната обстановка, разпоредените противоепидемични мерки и указания на МЗ.
- Ефективно прилагане на европейското и национално законодателство, на утвърдените стандартни оперативни процедури, на издадените ръководства, инструкции и указания.
- Предприемане на адекватни, последователни и съизмерими административно-наказателни мерки и мерки за административна принуда, като съществен елемент от контролната дейност.
- Активно взаимодействие с представители на други ведомства и организации, прилагане на комплексен подход при решаването на проблемите.

- Работа по профилактични програми и здравно образование, съобразно регионалните и национални приоритети, при отчитане на финансовия и човешки ресурс за тяхната реализация.
- Поддържане акредитацията на ОКА. Подобряване материално-техническата база и дооборудване на лабораторния отдел в съответствие с изискванията за добра лабораторна практика.
- Прилагане политика на независимост, прозрачност и информиране на обществеността по проблеми, свързани с общественото здраве.

ДЕЙНОСТИ ПО НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

Организация на работа

Цялостната дейност на дирекция ”НЗБ» бе организирана в условията на пандемията от COVID-19 и по предварително изготвен в началото на годината план, съгласно Указания на МЗ, Дирекция “Здравен контрол”, която координираше и ръководеше дейността по противоепидемичния надзор. Подчертано е взаимодействието с отдел “Епидемиология” в МЗ и Националните референтни лаборатории при НЦЗПБ.

Дейността на отдел “ПЕК” бе организирана и се провеждаше по предварително изготвен годишен план. Изпълняваха се и задачи, свързани с допълнителни разпореджения от МЗ и основно в контекста на пандемията от COVID-19.

Със Заповед на Директора на РЗИ - Добрич работата в отдел “ПЕК” е разпределена по тематичен и обектов принцип, като се спазва правилото за взаимна заменяемост между здравните инспектори.

На обектите, подлежащи на контрол, се оформят досиета, съдържащи протоколи от проверки, предписания, протоколи от извършен лабораторен контрол. За ОПЛ са обособени досиета по имунопрофилактика, съдържащи тримесечните им отчети и с натрупване от началото на годината, справки за получените и изразходвани ваксини и остатъка в края на всяко тримесечие.

Проверките се отразяват в обектова книга на отдела. Планирането и отчитането на дейността на всеки служител се извършва ежедневно, като проверките в обектите се въвеждат в компютърна програма по текущ и тематичен здравен контрол по видове.

Обектите, подлежащи на противоепидемичен контрол от отдел “ПЕК” са 939, (новооткрити обекти 18, закрити - 16).

Реализирани са общо 1111 проверки (текущи проверки, текущ паразитологичен контрол, отчети по имунопрофилактика, проверки по надзор на остри вяли парализи, но спазване разпоредбите на чл. 117 и чл. 119 на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 от Закона за здравето, проверки по спазване на здравните изисквания от лечебните заведения във връзка с регистрацията им, по сигнали на граждани, по епид. показател). ОМП - 334.

През календарната 2021г., от РЗИ - Добрич са издадени 20 Становища за класификация на отпадъците. През 2021г. броят на издадените актове за установени административни нарушения от отдел “ПЕК” е 9.

През 2021г. от 16 детски заведения от служителите на отдел “ПЕК” бяха взети 123 проби от битова среда за санитарно-паразитологичен контрол. Всички са с отрицателни резултати.

От подлежащите на годишен профилактичен паразитологичен контрол, съгласно Наредба № 5 за диагностика, профилактика и контрола на местните паразитози - в 35 детски заведения са извършени общо 2026 изследвания с перианален отпечатък и 1035 фекални проби, от които с положителни резултати за Ентеробиоза са 54, няма с положителен резултат за *L. (giardia) intestinalis*.

И през изминалата година основна част от дейността на служителите от Дирекция “НЗБ” заемаше оказването на **организационно-методична помощ** на медицинските специалисти от лечебните заведения за болнична и доболнична помощ, здравните кабинети в детските и учебни заведения, временни имунизационни пунктове (ВИП):

- По имунопрофилактика на ОПЛ и ВИП;
- По профилактиката и контрола на ВБИ;
- По проблемите на дезинфекция и стерилизация в ЛЗ;
- Във връзка с писмо от МЗ № 16-00-61/29.09.2021г. относно надзор на трихинелоза е изготвено уведомително писмо до лечебните заведения в областта за повишена клинично-епидемиологична насоченост към заболяването;
- Всички получени указания, заповеди, клинични насоки и др. в контекста на пандемията от COVID-19 са своевременно сведени до знанието на лечебните заведения в областта и предоставени на сайта на инспекцията за информация на граждани и медицински специалисти от лечебните заведения.

Здравно-промотивна дейност на Дирекция “НЗБ”

- Информационни бюлетини до всички средства за масова информация на територията на областта;
- Разпространени са здравно-образователни материали, предоставени от МЗ, раздадени на ОПЛ, медицински специалисти, родители, консултирани в КАБКИС; ЗОМ и презервативи в КАБКИС;
- Проведени са 7 разяснителни срещи съвместно с кмета и представител на община Каварна в 6 населени места в общината, насочени към различни целеви групи относно ваксинирането срещу COVID-19.

ДЕЙНОСТИ ПО ЕПИДЕМИОЛОГИЧНИЯ НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ И ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ

Планоци, тематични и други проверки

- Спазване на здравните изисквания и противоепидемичен режим на работа в подлежащите на контрол обекти;
- Изпълнение на планоците показатели по ваксиналното покритие на подлежащите лица, отчитане на профилактичните имунизации;
- Транспортиране и съхранение на ваксините; Наличност, отчитане и разход на биопродуктите, спазване на хладилната верига;
- Спазване противоепидемичния режим на работа в лечебните заведения, състояние на стерилизационната апаратура;
- По проблемите на разделно събиране, съхранение и обезвреждане на опасните болнични отпадъци във връзка с Наредба № 1 от 9 февруари 2015г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения;
- Разкриваемост и регистрация на ВБИ;
- Проверки в родилните отделения при откази от имунизации;

- Спазване изискванията за безопасна работа от медицинския персонал, насочени към предпазване от заразяване с инфекции, предавани по кръвен път и рискове, свързани с експозиция на биологични агенти;
- Активен надзор на ОЗБ през летния сезон; регистрация и съобщаване на заразните и паразитни болести, контрол на дейността на лечебните заведения по Черноморието;
- Регистрация и съобщаване на ОВП;
- Качество на провежданите дезинсекции и дератизации в обектите;
- Контрол на наличните и използвани биоцидни препарати (за ДДД). Срок на годност, наличие на разрешение за пускане на пазара, време на експозиция и концентрация;
- Епидемиологичен надзор на Туберкулозата, специфична химиопрофилактика на подлежащите контактни лица и деца/лица с хиперергичен кожен туберкулинов тест на Манту;
- Проверки в МБАЛ и при ОПЛ за безопасна инжекционна практика и спазване на хладилната верига;
- Проверки в лечебните заведения в изпълнение разпоредбите на чл. 56 от Закона за здравето във връзка с въвеждане на пълната забрана за тютюнопушене;
- Съвместни проверки: с Д „МД“ - във връзка с постъпили жалби и сигнали и при регистрация на лечебни заведения; с Д „ОЗ“ във връзка с постъпили жалби и сигнали;
- Сентинелно наблюдение и съобщаване на заболяемите от ОРЗ и ГРИП;
- Паразитологичен контрол в подлежащите обекти - противоепидемична, профилактична, контролна и организационно - методична дейност;
- Контрол на дейности по ДДД

В изпълнение на Заповед № РД-01-176 от 22.03.2021 г. на министъра на здравеопазването за организиране навременно прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации през 2021 г., с оглед превенция на риска от бедствия и ограничаване рисковете за общественото здраве е сключен договор № РД-06-11/ 14.05.2021г. с предмет „Избор на изпълнители за организиране и прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации в страната с оглед на превенция на риска от бедствия и ограничаване на рисковете за общественото здраве“. Представител на фирма „КОНТИКИ“ ООД предостави периодично на упълномощен представител на РЗИ - Добрич доклади и протоколи за извършените дейности и график за последващ периодичен мониторинг.

В изпълнение на писмо на МЗ № 33-08-14/ 23.06.2021г. е предоставена оперативна информация за извършените дейности.

През 2021г. е регистриран 1 случай на трансмисивна инфекция, заболяемост 0,59‰ - 1 случай на Лаймска болест.

През 2020г. са регистрирани 4 заболяемост от трансмисивни инфекции, заболяемост 2,33‰ - 4 заболяемост от Лаймска болест (заболяемост 2,33‰).

Издадени са предписания до кметовете на общини в областта и до Водоснабдяване и Канализация за организиране и провеждане на съответните дезинсекционни, дезакаризиращи и дератизиращи мерки. Протоколи от извършените обработки са предоставени в РЗИ - Добрич.

През 2021г. продължи съобщаването с бързи известия на всеки ухапан от кърлеж. През 2021г. са съобщени с бързи известия 76 ухапани от кърлежи лица, срещу 122 за 2020г.

В изпълнение на писмо на МЗ № 16-00-61/29.09.2021г. относно надзора на Трихинелозата е изготвено и изпратено уведомително писмо до лечебните заведения в областта.

НАДЗОР НА ОВП

От началото на 2013г. чрез уеб-базираната Информационна система за надзор на остри вяли парализи (ОВП) и полиомиелит ежеседмично се въвежда Сигнална седмична информация за съобщаване на случаи на ОВП. Ежегодно ръководителите на лечебните заведения определят отделенията (детски, инфекциозно, неврологични, други), в които се провежда активен надзор на ОВП (приложение № 2 от Инструкцията), както и процедурата, с която се извършва съобщаването на заболялите с ОВП в РЗИ (отговорни лица по отделения, създаване на регистър на съобщените случаи, методология на вземане, съхранение и транспортиране на фекални проби до РЗИ), съгласно Инструкцията в Информационната система за надзор на ОВП. Информацията за отделенията, в които се провежда активен надзор на ОВП е изпратена в МЗ.

През 2021год. ежеседмичен епидемиологичен надзор на Остри вяли парализи се извършва в 4 отделения на МБАЛ на територията на областта, като информацията се въвежда в системата, като за годината са направени 48 тематични проверки съгласно Инструкцията в Информационната система за надзор на ОВП в отделенията във връзка с надзора. При проверките е констатирано, че всички проучени и регистрирани в системата случаи са своевременно съобщени в РЗИ и няма случаи, които не са съобщени.

В отдел “ПЕК” се водят регистър и досиета на заболялите с ОВП деца до 15 годишна възраст. През 2021г. са регистрирани и съобщени в НЦОЗА 2 случая на Неврит на лицеви нерв при деца до 15 годишна възраст в областта. Данните са въведени в информационната система. Осигурени са проби от заболялите деца за вирусологично изследване в лаборатория „Ентеровируси“ на НЦЗПБ. От пробите не са изолирани ентеровируси.

При анализиране на показателите за изпълнение на дейностите по надзора на ОВП по отношение на навременното проучване на съобщените случаи през 2021г., случаите са проучени до 48ч. от тяхното съобщаване в РЗИ - Добрич. Осигурени са адекватни фекални проби, в два последователни дни до 14-я ден от началото на парализата. Фекалните проби са получени в Националната референтна лаборатория (НРЛ) до третия ден от второто пробонабиране.

Фекалните проби на всички случаи са получени в добро състояние в НРЛ.

Проведен е контролен преглед за наличие на остатъчни явления 60 дни след началото на парализата.

Лабораторните резултати се проследяват.

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИМУНИЗАЦИОННИЯ КАЛЕНДАР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ОБЛАСТ ДОБРИЧ ЗА 2021 Г.

Планиране и своевременно осигуряване на необходимите количества биопродукти

Годишният план за календарната година за необходимите биопродукти за област Добрич се изготвя от отдел “ПЕК”, Дирекция “НЗБ” на РЗИ - Добрич. При планирането се отчитат данните от регистрите на населението, очакваната раждаемост, изготвените годишни планове

от ОПЛ и МБАЛ в областта. Обобщеният план на областта включва подлежащия на задължителни и целеви имунизации и реимунизации контингент и необходимите за него количества биопродукти, разпределени по тримесечия.

Така изготвеният план е представен в Дирекция “Опазване на общественото здраве и здравен контрол” на МЗ.

Въз основа на изготвения обобщен план на областта и разпределението на необходимите биопродукти по тримесечия се изготвят заявки за съответните количества биопродукти.

Отчитането на биопродуктите става след представяне на тримесечно сведение за действително извършените имунизации.

Изговен е и изпратен в МЗ обобщен годишен план за 2022г., включващ броя на лицата, подлежащи на задължителни и целеви имунизации и реимунизации и на постекспозиционна профилактика със серуми и имуноглобулини и необходимите количества биопродукти за обхващането им, разпределени по тримесечия, съгласно Наредба № 15 за имунизациите в Република България.

През годината МБАЛ на територията на областта са ритмично снабдявани с БЦЖ, НВ-ваксина и Верораб.

Продължава ежеседмичното и ежемесечно изпращане в МЗ на информация за движението на биопродуктите в областта.

Лечебните заведения своевременно са уведомявани за всички нормативни документи, свързани с имунопрофилактиката в рамките на извънредната епидемична обстановка.

Осигуряване на хладилното съхранение и транспорт на биопродуктите

Наличните биопродукти в РЗИ се съхраняват в хладилна камера и хладилници, като се контролира температурния режим в тях. Амбулаториите за ПМП са оборудвани с необходимата хладилна техника, термометри и хладилни чанти, води се документация за регистрация на температурния режим.

При текущия контрол се акцентира и на безопасната инжекционна практика при приложението на биопродуктите, както и на обезвреждането на опасните отпадъци в посочените лечебни заведения.

Проверките се осъществяват на място в амбулаториите, родилните отделения, кабинетите за противобясна имунизация към МБАЛ, като се следи за:

- Състояние на хладилните съоръжения и поддържане на оптимална температура в тях;
- Водене на необходимата документация за контрол върху температурния режим на хладилните съоръжения;
- Начин на подреждане и съхранение на биопродуктите;
- Рационално оползотворяване на многодозовите флакони в рамките на посочените срокове за използването им.

Не са констатирани несъответствия между данните в РЗИ и данните, предоставени от ОПЛ при отчитането на биопродуктите. Създадена е организация за успоредно контролиране на имунизационния обхват и разхода на биопродуктите.

Мониторинг на имунизациите и реимунизациите

Мониторингът е на база Приложение 7 от Наредба № 15, подадено в отдел “ПЕК” на РЗИ - Добрич от амбулаториите за ПМП и родилните отделения на МБАЛ в областта по тримесечия и с натрупване от началото на годината.

А. Задължителни планови имунизации и реимунизации

Имунизация против Туберкулоза на новородените на територията на област Добрич

Обхванати с БЦЖ вакцина новородени през 2021г. са 822 деца, от подлежащи 866, което е 94,92% обхват.

За белег на 7 месечна възраст от 720 подлежащи по данни на ОПЛ са проверени 655 деца (90,97%). Установени са 11 деца без белег, които са проверени с проба Манту, 8 са с отрицателни резултати, 7 са имунизирани.

Проверени с проба Манту

7 - годишна възраст: общ брой подлежащи - 1473, от които 991 са обхванати с проба Манту, което е 67,28%. От тях 148 са отрицателни и 146 са реимунизирани - 98,65%.

Дифтерия, Тетанус, Коклюш, Хепатит Б, Полиомиелит, ХИБ с шесткомпонентна вакцина

I прием - подлежащи 1000, обхванати 939 - 93,9%;

II прием - подлежащи 1000, обхванати 916 - 91,6%;

III прием - подлежащи 980, обхванати 918 - 93,67%.

Дифтерия, Тетанус, Коклюш, Полиомиелит с четирikomпонентна вакцина ДТКаПи

I прием – обхванати 7 деца;

II прием - обхванати 5 деца;

III прием - обхванати 8 деца;

IV прием - подлежащи 47, обхванати 39 - 82,98%.

Реимунизирани с ДТКбПи на 6г. - подлежащи 1300, обхванати 1006 - 77,38%.

Дифтерия, Тетанус, Коклюш, Полиомиелит, ХИБ с петкомпонентна вакцина

I прием - обхванати 4;

II прием - обхванати 8;

III прием - обхванати 11;

IV прием - подлежащи 1050, обхванати 895 - 85,24%.

Реимунизирани с Тдка на 12г.

12 г. - подлежащи 1800, обхванати 1328 (55 са обхванати с ТД), обхват 73,78%.

Реимунизация против Тетанус и Дифтерия

17 г. - подлежащи - 1700, обхванати - 1032 - 60,71%;
25 г. - подлежащи - 1073, обхванати - 254 - 23,67%;
35 г. - подлежащи - 1565, обхванати - 343 - 21,92%;
45 г. - подлежащи - 1845, обхванати - 404 - 21,9%;
55 г. - подлежащи - 1651, обхванати - 421 - 25,5%;
65 г. - подлежащи - 1725, обхванати - 436 - 25,28%;
75 г. - подлежащи - 1439, обхванати - 357 - 24,81%;
На и над 85г. - подлежащи 517, обхванати - 98 - 18,96%.

Имунизация против Вирусен хепатит тип Б

I прием - подлежащи 866, обхванати 856 - 98,85%;
II прием - обхванати 10;
III прием - обхванати 11.

Имунизация против Морбили, Паротит, Рубеола

Подлежащи на имунизация с Триваксина на 13 месечна възраст са 1131 деца, от които 974 са обхванати, което е 86,12% обхват.
Подлежащи на 12-годишна възраст - 1800, от които 1222 са обхванати, т.е. 67,89%.
На други възрасти са обхванати 3 лица.

Пневмококова конюгирана ваксина

I прием - подлежащи 1000, обхванати 947 - 94,7%;
II прием - подлежащи 656, обхванати 594 - 90,55%;
III прием - подлежащи 550, обхванати 458 - 83,27%;

IV прием - подлежащи 819, обхванати 700 - 85,47%.

Б. Целеви имунизации

Противобясна ваксина

През 2020г. на 24 лица, претърпели наранявания от животни е извършена имунизация против бяс с приложени 70 дози ваксина.

В. Препоръчителни имунизации

Грип

За изминалата година с противогрипна ваксина ОПЛ са обхванали 4344 лица по Национална програма и 430 лица със закупена от тях ваксина.

В Имунизационния кабинет на РЗИ - Добрич са направени 3 противогрипни ваксини, закупени от граждани.

Човешки папиломен вирус

През 2021г. на 12 и 13 годишни момичета са направени общо 119 дози ваксина по двудозова схема на имунизация.

Имунизирани в други възрасти - 2.

Ротавирусни инфекции

Направени са 1192 имунизации.

Тетанус при нараняване

През 2021г. са направени общо 58 реимунизации.

Дейност на областната комисия за отлагане от имунизации по медицински противопоказания

От РЗИ и комисията е създадена организация за насочване на децата с медицински противопоказания от ОПЛ към специалисти от комисията или други медицински специалисти с оглед провеждане на необходимите изследвания и консулти, уточняване на диагнозата и отново корелация с членовете на комисията за преценка за освобождаване от имунизации и издаване на документ.

Проведено е неприсъствено заседание на Областната специализирана комисия за отлагане от имунизации и реимунизации по медицински противопоказания. Създадена е организация за информиране на ОПЛ и членовете на комисията. През отчетния период са разгледани документите на 38 деца и е издадено удостоверение за освобождаване от имунизации от членове на комисията. Представените деца се записват в журнал на РЗИ за отлагане от имунизации и реимунизации.

V. Дейност на Имунизационния кабинет на РЗИ

Работата в имунизационния кабинет и през 2019г. продължи в следните направления:

- Отчетност, съхранение и раздаване на биопродукти;
- Извършване на имунизации и реимунизации и водене на имунизационен журнал;
- Извършване на справки на граждани относно имунизационния им статус и издаване на сертификати за имунизационно състояние;
- Проследяване избора на ОПЛ и картотекиране на децата без личен лекар;
- Вписване на биопродуктите в журнали с цел проследяване отчетността на всеки ОПЛ и МБАЛ;
- Електронна обработка на движението на биопродуктите на всички ОПЛ и лечебни заведения за болнична помощ по общини.

Биопродукти се получават след представяне на заявка за същите и информация за наличните в амбулаторията с акцент върху срока на годност. Поддържа се компютърна база данни за отчетността на биопродуктите по тримесечия за ОПЛ и лечебните заведения за цялата област. Тя обхваща биопродуктите както следва: получени, брак, върнати в срок на годност, отчетени и остатък, с цел контролиране прихода и разхода на биопродуктите за всеки ОПЛ и МБАЛ.

Служителите от отдел „ПЕК“ всяко тримесечие обработват данните за движението на биопродуктите на контролираните от тях ОПЛ и лечебни заведения за болнична помощ по общини.

Стриктно се следи температурата в хладилната камера и хладилниците в РЗИ за правилното съхранение на биопродуктите, като данните се вписват ежедневно в журнал. Проследява се и температурата на фризера.

В имунизационен журнал се записват всички извършени имунизации и реимунизации, които се отчитат в Приложение 7 (формуляр “З” - 23а). През 2021г. в Имунизационния кабинет са извършени общо 6 имунизации и реимунизации. Ръстът на извършените имунизации от Имунизационния кабинет на 1000 души население е 0,04.

Направените имунизации са: 3 шесткомпонентни ваксини и 3 противогрипни ваксини, закупени от граждани.

През изминалата година са извършени 26 справки на лица за имунизационния им статус по журналите, съхраняващи се в РЗИ. На 69 лица са издадени сертификати за имунизационно състояние. При записване на нови пациенти от ОПЛ от областта с непълноти в имунизационния статус, служителите от отдела съдействат за набавяне на необходимата информация.

Работи се с информационната система за складова наличност в РЗИ, както и на раздаваните на ОПЛ и МБАЛ биопродукти. За раздадените биопродукти всеки ОПЛ получава искане, в което е отразено полученото количество, серията на ваксината и срока на годност. От програмата могат да се правят справки, както за получените от личните лекари биопродукти, така и за общо раздадените биопродукти за определен период от време. За РЗИ - справки за получени количества биопродукти, за налични биопродукти, за раздадени биопродукти на ОПЛ, на МБАЛ и др.

Децата без ОПЛ

През 2021г. продължиха усилията на служителите от отдела за издирване и уточняване на децата без ОПЛ, като за целта се използва информация, предоставена ни по електронен път от родилните отделения на лечебните заведения по общини ежемесечно и актуализирана пациентска листа от РЗОК.

Обработени са данните за 866 новородени деца. в областта, децата без данни за избран личен лекар се уточняват.

След получаване на актуална пациентска листа от РЗОК ще продължи обработката на данните.

По време на епидемиологичните проучвания на ОЗБ при болни от малцинствата се оказва методична помощ и се разяснява необходимостта от избор на личен лекар и от имунизации при ваксинопредотвратими инфекции за предпазване здравето на децата. Акцентира се върху задължителния характер на имунизациите, залегнали в Имунизационния календар на Република България, както и на административно - наказателната отговорност, която носят родителите при неосигуряване на провеждането им.

За 2021г. в отдел „ПЕК“ на РЗИ - Добрич е подадена информация от Отделение по неонатология на МБАЛ - Добрич за 4 родилки, отказали временно имунизации на децата си. На едната е съставен акт за установено административно нарушение, на другите е оказана методична помощ, децата ще бъдат проследени за отпочнати имунизации при ОПЛ.

В рамките на тримесечните отчети на дейността по имунопрофилактика и при констатирани случаи ОПЛ предоставят в отдел „ПЕК“ пълна информация за родителите, отказали имунизации на децата си.

В отдел „ПЕК“ е заведен регистър на децата, чиито родители са отказали имунизирването им.

Отчет за получените и изразходвани биопродукти за задължителни и целеви имунизации и реимунизации и постекспозиционна профилактика и медицинските изделия за тяхното приложение по образец (Приложение № 12)

През 2021г. продължи работата по отчетността на биопродуктите и консумативите, съхранението и бракуването на биопродуктите, както и причините, довели до бракуването им. Обслужването на програмата за движение на биопродуктите от страна на Информационно обслужване – Плевен създава проблеми.

Дейности по държавен здравен контрол по имунопрофилактика

Извършени са 455 проверки на дейността по имунопрофилактика (на ОПЛ, МБАЛ и ВИП). Годишният отчет и анализ на дейността по изпълнението на имунизационния календар на Република България за 2020г. и отчет и анализ на дейността по изпълнението на имунизационния календар на Република България за първо шестмесечие на 2021г. са изпратени в МЗ и НЦЗПБ в указания срок.

Продължава ежеседмичното и ежемесечно изпращане в МЗ на информация за движението на биопродуктите в областта.

Целогодишно е оказвана методична помощ на ОПЛ относно употреба и съвместимост на ваксините.

ДЕЙНОСТ ПО ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕ

Работата в областта на профилактика на болестите и промоция на здравето е реализирана от екипа в отдел ДЗК, работещ в това направление.

Дейността на екипа е съобразена с: кадровия състав; указанията и заповедите на МЗ за работа по програмите през 2021 г.; анализа на здравно-демографските показатели за област Добрич; националните и регионални приоритети в областта на профилактика на болестите и промоцията на здраве през годината.

Епидемичната обстановка е дала отражение и върху работата в направление ПБПЗ, предвид нефункциониране на детските и учебни заведения през по-голямата част от годината в по-слаба степен са реализирани здравно-образователни дейности, вкл. кампании и дейности

с по-масов характер сред подрастващите и младите хора. Основните приоритети са насочени към превенция на хроничните незаразни болести чрез придобиване на знания, развиване на умения и поведенчески нагласи за здравословен начин на живот; профилактика на ХИВ/СПИН и СПИ сред различни възрастови групи от населението; превенция на зависимости; работа с ромската общност.

Основните дейности включват:

- ✓ Определяне на приоритетна цел и приоритетни целеви групи от населението;
- ✓ Дейности по националните и регионалните програми;
- ✓ Дейности по основни задачи извън профилактичните програми (анализи, оценки, проучвания) - насочени към анализиране на демографските показатели и здравното състояние на населението в търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда, както и начина на живот. Осигуряване на информиран избор в подкрепа на здравословния начин на живот;
- ✓ Мониторинг по програмите и дейностите, а също и допълване базата данни за компонентите на околната среда – въздух, води, шум, електромагнитни полета;
- ✓ Организиране на кампании и мероприятия с масов характер;
- ✓ Здравно - образователни дейности - провеждане на семинари, беседи, лектории и обучения;
- ✓ Провеждане на пресконференции, участие в радио и ТВ предавания, подготовка на материали за пресата и интернет;
- ✓ Разпространение на здравно-образователни материали, отговарящи на потребностите на целевите групи.

Работата в екип е основен принцип при изпълнение на националните, регионални и общински програми. Осигуряването на ефективна комуникация с други организации и ведомства е задължително условие за успешно реализиране на задачите и постигане на очаквания резултат. Осъществявано е активно сътрудничество с националните центрове, регионалните и местни структури и неправителствени организации, търсени са партньори и съмишленици. Служители на отдела са участвали в заседанията на комисии и съвети на територията на областта. Психологът към екипа е член на Общинската Комисия за закрила на детето към общини гр. Добрич, Добричка и Ген. Тошево, както и на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН)-гр. Добрич. Включен е и в работата на Общински съвет по наркотични вещества при община гр. Добрич, в състава на Общинския съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси към същата община, както и в работна група за изготвяне проект на Областна стратегия за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците в област Добрич. Екологът е член на Областна комисия по безопасност на движението по пътищата. Служителите от екип ПБПЗ в отдела продължават да са желани партньори за всички правителствени и неправителствени организации. Работят активно с Общински младежки център “Захари Стоянов”- гр. Добрич и БЧК, гр. Добрич.

Проведени анализи, оценки и проучвания:

Всички планирани дейности в това направление, включително и изпращане на съответните доклади, анализи, оценки и обобщени информации до МЗ, са реализирани в определените срокове. Повече информация за тях са представени при отчитане работата по съответните програми и дейности – *по околна среда и здраве, по компонент хранене* (най-вече в детските и ученически колективи) към програмата за превенция на хроничните незаразни болести и др.

През м. юни инспекторът към екип ПБПЗ и директорът на дирекция ОЗ са изготвили обобщен *анализ на здравословното състояние на децата и учениците в област Добрич* (на база предоставената информация от медицинските специалисти, обслужващи здравните кабинети в детските и учебни заведения), който показва, че затлъстяването е на първо място по брой регистрирани случаи на заболяване

както при децата, така и при учениците в областта. Това потвърждава приоритета в работата по здравословно хранене, за промяна на вредните хранителни навици и изграждане на здравословен хранителен модел още от най-ранна детска възраст.

Оценката на седмичните учебни разписания е обхванала всички училища от област Добрич. Общо през 2021 г. е извършена оценка на 175 седмични разписания. За втория учебен срок на учебната 2020/2021 г. са извършени оценки на 81 седмични разписания на учебни занятия по реда и процедурите на Наредба №10 на МЗ. За установени несъответствия със здравните изисквания са издадени 10 протокола, с предписани препоръки към директорите на съответните училища за отстраняването им. В РЗИ са представени в определените срокове коригирани седмични разписания, отговарящи на здравните изисквания. За първия учебен срок на учебната 2021/2022 г. са извършени оценки на 94 седмични разписания на учебни занятия. Във връзка с установени несъответствия със здравните норми са издадени 22 протокола с предписани препоръки към директорите на съответните училища за отстраняването им. По повод установени несъответствия на чл.9, ал. 1 от Наредба № 10 от 19 юни 2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания, при изготвяне на едно от разписанията, е издадено предписание до директора на съответното училище, с оглед отстраняването им.

За всяка от одобрените програми е издаван протокол по образец, който е представян в 3 екземпляра – един за училището, един в РУО-Добрич и един на съответния здравен инспектор в отдела, за упражняване на текущ здравен контрол относно спазване на одобреното седмично разписание в съответното учебно заведение през учебната година.

Оценката на здравословното хранене е съчетана с контролната дейност по спазване на установените с нормативен акт здравни изисквания относно храненето на организирани колективи от групата на подрастващите.

При осъществения контрол на храненето по Наредба №2 на МЗ за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години са извършени 2 проверки в детска ясла, гр. Каварна, като по повод установени несъответствия при храненето на децата е издадено предписание до кмета на община Каварна. Същото е проконтролирано, установено е, че предписаните мерки са изпълнени. Не е установен прием на деца със специфични хранителни потребности.

При осъществения контрол на храненето по Наредба №6 на МЗ за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детските заведения са извършени общо 6 проверки в 4 детски градини, находящи се на територията на общините Добрич, Каварна и Балчик, като по повод установени несъответствия при храненето на децата са издадени 3 предписания до отговорните лица. Проконтролирано е изпълнението на 2 от предписанията за детски градини в община Добрич и община Балчик, установено е, че предписаните мерки са изпълнени.

Относно отглеждане на деца със здравословни проблеми, нуждаещи се от диетично хранене, при контрола е установен прием на 2 деца в детско заведение в община Добрич със специфични хранителни потребности, за които е осигурено диетично хранене.

Изготвени са общо две оценки на организирано хранене на деца, посещаващи детските заведения (общо 18 броя), експлоатирани от община Добрич, не са установени несъответствия със здравните изисквания.

При осъществения контрол на храненето по Наредба №37 на МЗ за здравословно хранене на учениците са извършени общо 14 проверки на обекти, разкрити на територията на учебни заведения и кетъринг-фирми, като 11 от проверките са текущи, 2 - по изпълнение на предписани мерки в протоколи и 1 - насочена по сигнал, при която е установено нарушение на чл. 5 от Наредба №37. Във връзка с

установени нарушения на наредбата е издадено предписание до фирма, осигуряваща кетъринг-хранене на ученици, посещаващи летните центрове в гр. Добрич и са съставени 2 АУАН на отговорните лица.

ДЕЙНОСТ ПО ПРОФИЛАКТИЧНИ ПРОГРАМИ

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ХРОНИЧНИТЕ НЕЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ 2021-2025 г.

Употреба на тютюневи и свързани с тях изделия

С цел получаване на знания за влиянието и последствията от тютюнопушенето, получаване на знания за видовете зависимости и разкриване на връзката между зависимостта и тютюнопушенето, през отчетния период са проведени следните мероприятия:

- 33 беседи и 13 обучения с обхванати общо 957 участника (791 деца и ученика, 61 педагози, 4 медицински специалисти и 101 лица) от детски, учебни заведения и пенсионерски клубове в област Добрич.

Теми на обучителните модули:

- Мотивиране за отказ от тютюнопушене;
- Зависимост и тютюнопушене;
- Митове и факти за тютюнопушенето;
- Вредата от употребата на наргиле и цигари;
- Тютюнопушенето като поведенчески и рисков фактор по отношение на сърдечно съдови и белодробни заболявания.

По време на образователните дейности са раздадени 780 бр. здравно - образователни материали. Оказана е 32 бр. методична дейност при организиране и провеждане на дейности на 47 лица (медицински специалисти, педагози, педагогически съветник, уредници на пенсионерски клубове).

Световният ден без тютюнопушене – 31 май 2021 година, премина под мотото **„Реши и се откажи!“**. Във връзка с това е изготвен информационен бюлетин, който е предоставен на електронни и медийни издания в областта.

По повод **Международния ден без тютюнопушене – 18.11.2021 г.** е проведена кампания с две масови прояви и обхванати 230 участника в общините Добричка, Балчик, Тервел и Каварна включваща:

- обучения на тема: „Митове и факти за тютюнопушенето. Упражняване на умения за критично мислене и повишаване на вниманието към рисковия фактор тютюнопушене” - с ученици от основната степен на образование;
- дискусии на тема: „Пушенето и ти” и демонстрация на пушещ робот с ученици от учебно заведение, гр. Каварна;
- с цел формиране на отрицателно отношение и поведение към тютюнопушенето ученици от втори и трети клас от учебни заведения в общините Тервел, Добричка и Каварна, са взели участие в оцветяването на тематични рисувателни книжки **„Оцвети и помисли“** и в спортни състезания с осигурен от РЗИ-Добрич награден фонд;
- издаден е информационен бюлетини, разпространен в местни медийни и електронни издания.

През 2021 г. в **Консултативния кабинет за отказване от тютюнопушене (ККОТ)** към РЗИ-Добрич е оказана индивидуална и групова консултативна помощ на общо 38 лица (21-жени и 17-мъже) на възраст от 31 до 73 години. Сред пушачите с най-висок относителен дял са редовните пушачи – 12 лица или 31.6% (пушещи от 11 до 20 цигари дневно), следвани от пушачите с профил „пушач“ – 6 лица или 15.8%, на трето място са епизодичните пушачи или т. нар. „опасна зона“ – 4 лица или 10.5% (до 5 цигари дневно). За популяризиране дейността на кабинета е осъществена изнесена форма на ККОТ, освен в областния град и в градовете Каварна, Шабла, Балчик. На всички преминали през кабинета лица са раздадени здравно-образователни материали за ползата от спиране на цигарите и вредата от тютюнопушенето, справяне с абстинентните симптоми и стреса, здравословно хранене, полза от движението и други. Изготвени са тримесечни справки за дейността на ККОТ по съответни показатели.

Злоупотреба с алкохол

Във връзка с повишаване нивото на информираност на обществото по отношение както рисковете за здравето, така и за психологичните и социалните вреди, свързани с алкохолната консумация през отчетния период са проведени следните мероприятия на територията на област Добрич:

- 46 беседи и 10 обучения с обхванати общо 1136 участника (1079 деца, ученици и граждани, 54 педагози, 3 медицински специалисти) от детски, учебни заведения и пенсионерски клубове в област Добрич на теми:
  - Вредата от злоупотребата на алкохол;
  - Рисково поведение, свързано с употребата на алкохол.
- Във връзка с 14.02.2021 г. е проведена масова проява „Превенция употребата на алкохол“ с 132 участника от гр. Каварна, гр. Тервел и гр. Балчик.

През отчетния период са раздадени 480 бр. информационни материали. Оказана е 36 бр. методична дейност при организиране и провеждане на дейности на 52 лица (педагози, педагогически съветници и медицински специалисти).

Нездравословен модел на хранене

Във връзка с популяризиране на препоръките за здравословно хранене, през изминалата 2021 г. са осъществени следните дейности:

- 34 обучения и 13 лекции/беседи за здравословно хранене, с обхванати общо 916 лица (733 деца и ученици, 61 педагози, 21 медицински специалисти и 101 граждани) от детски заведения, училища и пенсионерски клубове на територията на област Добрич, като са предоставени 615 бр. здравно - образователни материали. С оглед изграждане на необходимите хигиенни и хранителни навици, включително и по отношение на правилния и здравословен избор на храни, проведените обучения сред подрастващи са интерактивни с дегустация на храни, като от инспекцията са закупени хранителни продукти за целите на 12 обучения;
- По представени месечни менюта от социални институции са изготвени 2 оценки с препоръки за хранене – на възрастните хора, настанени в Дом за стари хора, гр. Добрич и за тези, ползващи услугите на Домашен социален патронаж, гр. Добрич;
- 38 бр. методична помощ, оказана на 79 лица (медицински специалисти, педагози, уредници на пенсионерски клубове).

През отчетния период са издадени 4 бр. информационни бюлетини, разпространени в местни медийни и електронни издания за отбелязване на:

- 7 април - Световен ден на здравето;
- 19 май - Европейския ден за борба със затлъстяването;
- 1-7.VIII - Световната седмица на кърменето;
- 16 октомври - Световен ден на храната.

Ниска физическа активност

Начинът на живот, свързан с ниска физическа активност, се асоциира с редица болестни състояния: сърдечно-съдови заболявания, хипертония, затлъстяване, захарен диабет тип 2, остеопороза и др.

През отчетния период на тема „Двигателна активност” са проведени 44 лекции/беседи с 896 участника (817 деца и ученици, 21 медицински специалисти и 58 педагози) от учебни и детски заведения на област Добрич. По време на образователните дейности са предоставени 203 бр. здравно-образователни материали.

Оказана е 3 бр. методична дейност на 3 лица (медицински специалисти, социален работник).

С цел профилактика на остеопорозата са проведени 2 беседи на тема „Рискови фактори и профилактика на остеопорозата” на 29 лица, посещаващи пенсионерски клубове на територията на гр. Добрич и са раздадени 35 бр. здравно-образователни материали по темата. Оказана е 2 бр. методична дейност на 3 лица (председатели и уредник на пенсионерски клуб).

По повод на 10.05.2021 г. – Световен ден на двигателната активност и 20.10.2021 г. - Световен ден за борба с остеопорозата и профилактика на йоддефицитните заболявания са разпространени информационни бюлетини до местни медийни и електронни издания.

Участие в работни срещи на национално ниво и обучения по програмата:

В периода 01.11 - 03.11.2021 г. главният експерт, консултант в кабинета за отказване от тютюнопушене (ККОТ) в РЗИ-Добрич е взел участие в два обучителни семинара в гр. Баня на теми:

-Добри практики в консултирането и отказването от тютюнопушенето. Практическо обучение по консултиране и отказване от тютюнопушенето;

-Ограничаване на здравния риск от злоупотребата с алкохол.

През 2021 г. на основание Заповеди №№РД-01-838/14.10.2021 г. и РД-03-280/18.10.2021 г. на МЗ са оползотворени финансовите ресурси в размер на 1100 лв при реализацията на дейности, свързани с повишаване нивото на информираност, обучение и провеждане на здравно-образователни мероприятия: закупени са необходимите хранителни продукти за обученията по здравословно хранене при подрастващи, както и хигиенни и образователни пакети, отпечатан е здравно-образователен материал; закупени са мундшцуци за апарат *Smoker lyzer*, апарат за измерване на кръвно налягане, както и спортни принадлежности - за обученията, свързани с физическата активност.

По повод допълнително получени Заповеди №№РД-01-990/02.12.2021 г. и РД-03-499/07.12.2021 г. на МЗ са оползотворени финансовите ресурси в размер на 1700 лв., с които са закупени интерактивни пособия за организиране на скринингови кампании за диабет тип 2 и хронични белодробни заболявания.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ХИВ/СПИН И СПИ 2021-2025 г.

Целта на Националната програма е да се ограничат максимално рисковите фактори, благоприятстващи разпространението на ХИВ/СПИН и СПИ, като се обърне внимание на уязвимите групи в обществото.

Ежемесечно е подавана обобщена информация от РЗИ до МЗ за броя на изследваните лица в лабораториите в областта.

За 2021г. броят на изследваните лица в лабораториите в областта е 651, от които 319 бременни жени.

При регистрирани случаи ежемесечно се изпраща в МЗ обобщена информация съгласно Приложение № 2 към Наредба № 3 от 26 май 2016г. за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на сифилис, гонорея и урогенитална хламидийна инфекция.

Текущо се осъществява контрол върху противоепидемичния режим на работа в лечебните заведения за недопускане разпространението на кръвнопреносими инфекции и върху качеството на дейностите по дезинфекция и стерилизация. Всяко тримесечие се обработват и анализират данните за инфекции, свързани с медицинското обслужване от лечебните заведения и за структурата на причинителите им и се изпраща информация в НЦОЗА.

Шестмесечие се изготвя информация относно отчетност на диагностикуми за ХИВ, хепатит В, хепатит С, сифилис и други сексуално предавани инфекции.

През 2021г. КАБКИС към РЗИ - Добрич продължи да функционира по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции (СПИ).

През годината в КАБКИС при РЗИ - Добрич пред- и след-тестово консултиране и изследване за ХИВ са получили 8 лица.

Във връзка с превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции са проведени 13 лекции, 19 обучения и 2 масови прояви с обхванати общо 921 лица (889 ученика, 23 педагози и 9 медицински специалисти) по темите: “Превенция на ХИВ/СПИН” и „Превенция на сексуално преносими инфекции”. По време на образователните дейности и масови прояви са предоставени 340 бр. презервативи и 775 бр. здравно-образователни материали.

Оказана е 22 бр. методична дейност по превенция на ХИВ/СПИН и СПИ на 45 лица (педагогически съветници, педагози, медицински специалисти).

По повод 14-ти февруари – Денят на влюбените, от РЗИ – Добрич е проведена регионална кампания в партньорство с общините и училищата от региона и медиите.

Проведени са следните дейности:

- През целия месец февруари, организирани и провеждани лекции, обучения и викторини на теми: “Превенция на ХИВ/СПИН и СПИ”, “Превенция на рисков сексуално поведение” и „Контрацепция-нежелана бременност” в учебни заведения на област Добрич, съвместно с Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни на гр. Тервел и гр. Каварна;
- На територията на областта е проведена кампания „Кондом с бонбон“ и конкурси за най-оригинално любовно послание с награди, осигурени от РЗИ-Добрич за най-добре представилите се;

- Медицински специалисти са провели лекции и беседи в училища на областта, като 14 февруари е отбелязан с разнообразни форми и прояви по избор на учениците – изработка на рисунки, колажи, пана, „Валентинки” с оригинални послания, подреждане на табла с материали за СПИН;

Във връзка с отбелязване на 01.12.2021 г. – Световен ден за борба срещу СПИН, е проведена кампания и обучения с викторина в учебните заведения на общините Тервел, Ген. Тошево, Каварна и ОМЦ „Захари Стоянов“ гр. Добрич. Осигурени са награди от РЗИ-Добрич за най-добре представилите се.

През 2021 г. са издадени 3 бр. информационни бюлетини, разпространени в местни медийни и електронни издания за отбелязване на:

- 14.02.2021 г. - „Свети Валентин – Ден на влюбените“;
- 16.05.2021 г. – Международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН;
- 01.12.2021 г. – Световен ден за борба срещу СПИН.

В срок са изготвени отчети за извършените дейности до Министерство на здравеопазването.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ТУБЕРКУЛОЗАТА В РБ

През 2021г. служителите от отдел “ПЕК” работиха по следните задачи, произтичащи от Националната програма за превенция и контрол на ТБК в Република България:

Епидемиологичен надзор на ТБК:

- Епидемиологично проучване на всеки съобщен случай на ТБК;
- Провеждане на своевременни противоепидемични мерки в ТБК - огнищата с цел намаляване на риска за разпространение на болестта; насочване на контактните на болни с ТБК към Пневмофтизиатричния кабинет (ПФК) на МБАЛ - Добрич;
- Анализ на заболяемостта от Туберкулоза в областта;
- Проверки в лечебни заведения за диагностика, лечение и химиопрофилактика на ТБК;
- Оказване на методична помощ;
- Проследяване на обхвата с БЦЖ ваксина в РО и при ОПЛ и своевременно подаване в РЗИ на информация за родители, отказали имунизации на новородени.

Специфична имунопрофилактика и химиопрофилактика на Туберкулозата:

- Контрол и мониторинг на имунопрофилактиката и осигуряване на биопродукти;
- Контрол относно използваните количества Изонид за химиопрофилактика на подлежащите контингенти и изготвяне на доклади до МЗ.

През 2021г. бяха осигурени достатъчни количества биопродукти за ОПЛ и Родилните отделения в областта.

Контролира се своевременно и качествено извършване на специфичната имунопрофилактика и пълно обхващане на подлежащите контингенти с имунизация и реимунизация срещу ТБК по отчетите на ОПЛ, представяни всяко тримесечие в отдел “ПЕК” и при текущи проверки в амбулаториите. Проследяване при ОПЛ обхвата с БЦЖ ваксина на необхванатите в РО в областта и оказване на методична помощ на ОПЛ за обхващането им и проверка за белег на 7 месечна възраст. Тримесечно се анализира обхвата с БЦЖ ваксина на

новородените.

За всеки съобщен с Бързо известие случай на ТБК от областта в отдел “ПЕК” се извършва епидемиологично проучване в огнището, попълва се анкетна карта за епидемиологично проучване, съобщава се на ОПЛ на заболялото лице, оказва се методична помощ в огнищата за извършване на крайна дезинфекция. Активно се издирват контактните и се насочват към ОПЛ и специалисти от Пневмофтизиатричния кабинет (ПФК) на МБАЛ - Добрич за медицински преглед и изследвания. В отдел „ПЕК” се води книга за регистриране на контактните на туберкулоза лица, съгласно изискванията на Наредба № 21 от 18.07.2005г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести.

На територията на област Добрич, община Балчик функционира Държавна психиатрична болница (ДПБ) - Карвуна с отделение за туберкулозно болни, БК (+) положителни от областта и страната. На всеки хоспитализиран, съобщен с бързо известие до РЗИ - Добрич, се извършва епидемиологично проучване и се съобщава до РЗИ по местоживеене за регистрация на случаите, като се изпраща и анкетна карта за епидемиологично проучване на пациенти с туберкулоза.

За 2021г. са регистрирани 16 заболели от Туберкулоза (4 вероятни и 12 потвърдени случаи), заболяемост 9,4‰, срещу 29 заболели (18 вероятни и 11 потвърдени случаи), заболяемост 16,88‰ за 2020г.

Всички заболели са с белодробна туберкулоза. Съотношение белодробна/ извънбелодробна форма през годините: 2008г. - 51:4; 2009г. - 54:1; 2010г. - 39:2; 2011г. - 42:5; 2012г. - 33:5; 2013г. - 27:2; 2014г. - 43:5; 2015г. - 29:6; 2016г. - 23:5; 2017г. - 16:2; 2018г. - 31:1; 2019г. - 24:3; 2020г. - 26:3.

Рецидивите са 2 (с белодробна форма на туберкулоза).

Всяко тримесечие от служителите на отдел ”ПЕК” се осъществява системен контрол върху изразходваните количества Изонид в ПФК към МБАЛ - Добрич за химиопрофилактика на лица с хиперергичен кожен туберкулинов тест и контактни на ТБК, изготвени са и изпратени тримесечни аналитични доклади, шестмесечен и годишен анализ във връзка с изпълнение на дейностите по Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в България до МЗ.

Уточнени 31 контактни лица от I и II кръг, от които 7 са профилаксирани с Изонид.

През отчетния период са регистрирани 10 лица над 17 годишна възраст с хиперергичен кожен туберкулинов тест Манту, които са обхванати с химиопрофилактика с Изонид (за 2009г. - 5 лица с хиперергична проба Манту, профилаксирани с Изонид; 2010г. - 31 лица; 2011г. - 16 лица; 2012г. - 32; 2013г. - 30; 2014г. - 28; 2015г. - 21 лица; 2016г. - 30 лица; 2017г. - 27 лица; 2018г. - 21 лица; 2019г. - 25 лица; 2020г. - 25 лица).

Общо профилаксирани с Изонид за 2021г. са 17 лица (контактни и с хиперергична проба Манту), 41,18% от тях са контактни на туберкулоза.

На територията на областта функционира един ПФК към МБАЛ - Добрич, където се осъществява на областно ниво изпълнението на Националната програма.

ДЕЙНОСТИ ПО ЕЛИМИНАЦИЯТА НА МОРБИЛИ И ВРОДЕНА РУБЕОЛА, ОГРАНИЧАВАНЕ ЗАБОЛЯЕМОСТТА ОТ ПАРОТИТ И РУБЕОЛА

Работи се по следните основните задачи:

- Епидемиологични проучвания;

- Мониторинг на имунизациите с Триваксина
- Своевременно подаване на необходимата информация в системата за уеб-базиран надзор на морбили, паротит и рубеола и поддържане на функционирането ѝ.

За 2021г. няма регистрирани случаи на Морбили, Рубеола и Епидемичен паротит в областта. През периода са осигурени достатъчни количества биопродукти за извършване на задължителните планови имунизации с Триваксина на подлежащите контингенти.

Подлежащи на имунизация с Триваксина на 13 месечна възраст са 1131 деца, от които 974 са обхванати, което е 86,12% обхват.

Подлежащи на 12-годишна възраст - 1800, от които 1222 са обхванати, т.е. 67,89%.

На други възрасти са обхванати 3 лица.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ЕЛИМИНАЦИЯ НА МОРБИЛИ И РУБЕОЛА 2019-2022г.

В изпълнение на писмо на МЗ № 16-00-4/12.01.2021г. във връзка с планирано национално сероепидемиологично проучване за ниво на колективен имунитет спрямо морбили и рубеола е създадена организация с МБАЛ - Добрич, осигурени са и са изпратени в НЦЗПБ 124 серумни проби.

През календарната година са осигурени достатъчни количества биопродукти за извършване на задължителните планови имунизации с триваксина на подлежащите контингенти.

В изпълнение на заповед на Министъра на здравеопазването № РД-01-655/30.07.2021г. относно изпълнение на дейности по Национална програма за елиминация на морбили и рубеола на 08.09.2021г. е проведено обучение по график с медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата и детските заведения в областта и здравните медиатори (общо 64 лица) във връзка с основните цели и задачи, заложи в програмата.

Със средства по програмата са изготвени здравно-образователни материали.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА КОНТРОЛ И ЛЕЧЕНИЕ НА РОТАВИРУСНИТЕ ГАСТРОЕНТЕРИТИ В РБ 2017-2021 г.

През 2021г. в област Добрич, на база на отчетите от ОПЛ, представяни всяко тримесечие, са извършени 1192 имунизации.

В изпълнение на заповед на Министъра на здравеопазването № РД-01-652/30.07.2021г. относно изпълнение на дейности по Национална програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити в Република България на 08.09.2021г. е проведено обучение по график с медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата и детските заведения в областта и здравните медиатори по общини (общо 64 лица) във връзка с основните цели и задачи, заложи в програмата. Раздадени са здравно-образователни материали - книжки „Нека ги предпазим“.

В МБАЛ - Добрич са предоставени уведомителни писма за информация на родителите на новородените.

ДЕЙНОСТИ ВЪВ ВРЪЗКА С ЕПИДЕМИЧНАТА ОБСТАНОВКА И РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА COVID – 19

Перманентно изготвяне на справки до ОД на МВР и прокуратура във връзка с извършвани от тях проверки на карантинирани лица.

Издаване на заповеди за отмяна на предписания за поставяне под карантина на лица, пристигнали от рискови зони.

Потвърдените случаи са регистрирани съгласно изискванията на Наредба № 21 от 2005г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести и съответните заповеди на Министъра на здравеопазването и съобщени в НЦОЗА. Регистрираните случаи са включени в месечните отчети 85.

За годината са регистрирани общо 10513 потвърдени случая на COVID-19 в областта. Уточнени са контактните лица на потвърдените случаи, издадени са им предписания за поставянето им под задължителна карантина като контактни лица на потвърден случай на COVID-19, съгласно актуалните заповеди на Министъра на здравеопазването.

Контактни и положителни от други области лица са предадени на РЗИ в страната.

Разпоредени са противоепидемични мерки в лечебни и социални заведения и в организирани колективи в областта с регистрирани случаи и огнища на COVID-19.

Във връзка с регистрирани положителни резултати при учители/ персонал и ученици/ деца са карантинирани като контактни 1061 деца и 180 лица от персонала на детски заведения и 2 дневни центъра, 3361 ученици и 86 педагози от училища и гимназии в областта и 31 лица от ПФА Добруджа.

Целогодишно е координирана организацията на имунизационната кампания срещу COVID-19 в областта. За годината в специализираните имунизационни кабинети в областта и в амбулаториите на ОПЛ са поставени 79836 дози ваксина.

Участие на инспектори от отдел ПЕК във видеосрещи с дирекция „Здравен контрол“ на МЗ.

Денонощна телефонна линия и връзка с медицински специалисти, 112, ЦСМП, ФСМП и граждани.

Във връзка с извънредната епидемична обстановка е извършено пробонабиране (назофарингеален и орофарингеален секрет) на 337 проби за PCR за SARS-CoV-2 от контактни лица със симптоматика. Пробите са изпратени за анализ в УМБАЛ „Св. Марина“ гр. Варна. 129 от тях са положителни на COVID-19.

Извършени са общо 6800 изследвания с Бързи антигенни тестове за COVID-19, резултатите на 230 от които са положителни.

Изследвани са 216 лица с бързи тестове за IgM/IgG антитела. 48 от тях са положителни за IgM и 153 са положителни за IgG антитела

Част от изследванията с бързи антигенни тестове са извършени при проведения граничен здравен контрол на разкрито временно звено ГКПП Дуранкулак - Вама Веке, на влизачи в страната лица от държави в оранжева и червена зона. Изследваните чужди граждани са 1737. Положителни проби не са установени.

Във връзка с писмо №16-00-114/28.08.2020 г. на МЗ за въвеждане на механизми за стриктен контрол върху отчетените хоспитализирани пациенти с Covid-19 от служители на дирекция МД са извършени 2 проверки на МБАЛ-Балчик“ ЕООД и „МБАЛ-Добрич“ АД; 2 проверки в ЦСМП-Добрич и ФСМП-Тервел по спазване разходването и своевременното въвеждане в НИС на извършените бързи антигенни тестове. Издадено едно предписание на ЦСМП-Добрич относно стриктното и своевременно въвеждане на данни от извършени бързи антигенни тестове в НИС

Извършени са 4 проверки в ЛЗБП с разкрити легла за лечение на COVID-19 във връзка с несъответствия на данните регистрирани в Информационната система за борба с COVID-19.

До всички лечебни заведения от областта за 2021 г. са изпратени писма с инструкции, справки, насоки за превенция и контрол на COVID-19 и заповеди на Министъра на здравеопазването, както и 6 заповеди на Директора на РЗИ-Добрич за увеличаване на инфекциозните легла предназначени за лечение на пациенти с COVID-19.

Във връзка със заповеди на министъра на здравеопазването по отношение спазването на противоепидемичните мерки в условията на пандемия са извършени 22 проверки относно организацията и спазването на противоепидемичните мерки в ЛЗБП; 106 проверки в аптеки и дрогерии и две проверки по сигнал в аптека.

Ежеседмично са изготвяни за МЗ отчет и заявка на лекарствения продукт /Ремдесивир/ предназначен за лечение на пациенти с COVID-19.

Във връзка с това са извършени 8 проверки за наличните количества от лекарствения продукт в болничните аптеки и 8 проверки по документи и на ИЗ за отпускането и прилагането му върху пациенти с Covid-19;

Извършени са 3 проверки на ЛЗБП, които имат сключен договор с МЗ по проект „Подкрепа на работещите в системата на здравеопазването в условията на заплахата за общественото здраве от COVID-19“ .

Изпратена обобщена информация за заявена медицинска апаратура от ДКЦ и МЦ с COVID-зони и сключен договор с НЗОК. Изпратена в МЗ обобщена справка за необходимите ЛПС за ЛЗ. Раздадени са лични предпазни средства и пулсоксиметри на МЦ и ДКЦ по утвърдено предложение от Директора на РЗИ-Добрич.

По проект BG16RFOP001-4.003-0001-C03 „Борба с COVID 19“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж ” 2014-2020г. беше изготвена справка за наличните и необходимите респиратори на ЛЗБП.

Ежедневно са въвеждани данни в модул за заетост на болничните легла, определени за лечение на пациенти с основна или с придружаваща инфекция със SARS-CoV-2. Изпратени на лечебните заведения и лабораториите инструкции за включване и осигуряване на достъп в НЗИС

Ежедневно и в почивни дни е изпращана справка в МЗ за капацитета и заетостта на болничните легла, както и справка за леглата за лечение на пациенти с COVID-19. Ежедневно се контролират въведените в НИС данни от лечебните заведения в модул за заетост на болничните легла, определени за лечение на пациенти с основна или с придружаваща инфекция със SARS-CoV-2.

Ежедневно е изпращана в МЗ информация за наличните и необходими количества кислород на лечебните заведения за болнична помощ. Ежеседмично е изпращана в МЗ информация за Прогнозно количество кислород от ЛЗБП.

Изготвяно и утвърдено разпределение за количества бързи тестове за лечебните заведения в област Добрич – 15 ЛЗ, както и организиране на получаването им от ЛЗ.

Периодично са получавани от МЗ лични предпазни средства по разпределение от база Лозен, които са разпределяни по лечебни заведения. Изготвени са за МЗ справки за наличностите от лични предпазни средства и дезинфектанти в ЛЗ.

Ежемесечно са раздавани предпазни материали на служители от инспекцията и е упражняван контрол за наличностите на медицинско оборудване, лични предпазни средства в ЛЗБП. Изготвена и предоставена на МЗ информация за прогнозните количества по тримесечия необходими на ЛЗ. Изготвян по месеци отчет за изразходваните и наличните ЛПС от ЛЗ и РЗИ.

Служители от дирекцията организираха дейността по провеждане на имунизациите срещу COVID-19 изготвяне на списъци и графици по дати и часове за ваксиниране на медицинските и немедицински кадри работещи в лечебните и здравни заведения.

Извършани са ежедневни проверки в Националната програма – COVID – 19 Модул „Справки“ за въведените ваксинирани лица в област Добрич. Давана е консултации по телефона за коректно попълване на заявки-декларации за анулиране и заявки-декларации за корекция на грешно въведена информация в НЗИС.

По повод обявената извънредна епидемична обстановка от COVID-19, вкл. във връзка с постъпили сигнали са извършени 2924 проверки, служители на отдел ДЗК, съвместно със служители на ОД на МВР-Добрич и др. ведомства за спазване на противоепидемичните мерки, приоритетно в обекти с обществено предназначение, заведения за обществено хранене и развлечения и други обществено достъпни обекти и места, подлежащи на контрол.

Най-честите нарушения, установявани в хода на контролната дейност, са свързани с:

- неспазване изискването за носене в закрити и на открити обществени места на защитна маска на лицето, покриваща носа и устата;

- пропуски в дезинфекционния режим;
- нарушения на т. 15 от Заповед №РД-01-173/18.03.2021 г. и т. 17 от Заповед №РД-01-197/31.03.2021 г. на Министъра на здравеопазването, касаеща неспазване на забраната за преустановяване посещенията в магазините с нетна търговска площ над 300 кв. м, предлагащи нехранителни стоки;
- нарушения на т. 14 от Заповед №РД-01-197/31.03.2021 г. на Министъра на здравеопазването, касаеща неспазване на забраната за работа само на открити тераси към заведения за хранене и развлечения;
- нарушения на т. 15 от Заповед №РД-01-220/08.04.2021 г. на Министъра на здравеопазването, касаеща неспазване на работно време в заведения за хранене и развлечения;
- нарушения на т. 32 от Заповед №РД-01-973/26.11.2021 г. на Министъра на здравеопазването, касаеща неспазване на изискването за посещения на определени обекти с валидни документи за изследване, ваксинация или преболедуване.

По повод констатирани нарушения в хода на проверките са предприети следните мерки:

- издадени са общо 44 предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки;
- съставени са 119 акта за установени административни нарушения.

През периода е извършван граничен здравен контрол в разкрито временно звено на ГКПП Дуранкулак – Вама Веке от служители РЗИ-Добрич за издаване на предписания и приемане на сертификати или аналогични документи за ваксинация, преболедувал и приемане на РСР – тест или бърз антигенен от влизащите на територията на РБългария български и чужди граждани.

Провеждани са епидемиологични проучвания на потвърдени случаи на COVID-19 в областта, уточняване на контактните лица в семействата и колективите, издавани и връчвани са предписания за домашна изолация или предписания за 10 дневна домашна карантина на контактните лица.

ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИТЕ ПО РЕГИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ГОТОВНОСТ ЗА ГРИПНА ПАНДЕМИЯ

През 2021г. продължи надзора на Грип и остри респираторни заболявания (ОРЗ) и работата с Информационната система за събиране и анализиране на данни за заболяемостта от Грип и ОРЗ в България. Регистрирани ОРЗ за 2021г. - 2472, срещу 2144 за 2020г.

През 2021г. продължи проследяването, активното събиране от дежурния инспектор в отдел “ПЕК” на Дирекция “НЗБ” и изпращане на информация за заболяемостта от Грип и ОРЗ по възрастови групи от сентинелно наблюдаваните практики за първична медицинска помощ в НЦЗПБ ежедневно и ежеседмично извън сезона, чрез интернет базирана информационна система за сентинелен надзор на Грип и ОРЗ в България.

Сентинелно наблюдаваното население е 83237. Наблюдават се част от пациентите, обслужвани от една групова (6 амбулатории) и четири индивидуални практики за ПМП в гр. Добрич (10 лечебни заведения).

През 2021г. на територията на областта не е обявявана грипна епидемия.

За изминалата година с противогрипна ваксина ОПЛ са обхванали 4344 лица по Национална програма и 430 лица със закупена от тях ваксина.

В Имунизационния кабинет на РЗИ - Добрич са направени 3 противогрипни ваксини, закупени от граждани.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ВАКСИНОПРОФИЛАКТИКАТА НА СЕЗОННИЯ ГРИП 2019-2022 г.

През 2021г. ОПЛ са отчетели 4344 лица, обхванати с противогрипна ваксина по Националната програма.

В изпълнение на писмо на МЗ № 16-01-54/02.06.2021г. е издадено предписание до ОПЛ в областта всеки ОПЛ с годишния план за 2022г. да предостави информация и за планирани количества ваксини срещу грип по Националната програма за подобряване на ваксинацията на сезонния грип, 2019-2022 г. за 2021 г., съобразно целевата група (възрастни на и над 65 години) и заявिलите желание за ваксинация след като са запознати с ползите от провеждането ѝ.

В изпълнение на Заповед на Министъра на здравеопазването № РД-01-663/30.07.2021г. относно изпълнение на дейности по Национална програма за подобряване на ваксинацията на сезонния грип на 08.09.2021г. е проведено обучение по график с медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата и детските заведения в областта и здравните медиатори (общо 64 лица) във връзка с основните цели и задачи, заложи в програмата. Раздадени са здравно-образователни материали „Грип - как да защитим себе си и околните“.

В учебните и детски заведения в областта и на ОПЛ са предоставени листовки „Грипен сезон 2021/2022“.

В изпълнение на писмо на МЗ № 26-00-3843/19.11.2021г. е изготвено писмо до ОПЛ в областта, като изпълнители по Програмата, за необходимостта активно да информират лицата от пациентските си листи, които са на и над 65 годишна възраст, за възможността да се възползват от Програмата, за важността на грипната ваксинация и за потенциалния риск от сезонния грип в условията на пандемия от COVID-19.

ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ 2021-2030 г.

Здравно-образователните дейности сред ромската общност са насочени към работата с млади хора - лекции и обучения в училищата на област Добрич, в които преобладават ученици от ромска етническа общност. Във връзка с профилактика на рисковите за здравето фактори през отчетния период са проведени 36 лекции и 2 обучения на теми: „Превенция на психоактивни вещества“, „Превенция на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол“, „Превенция на ХИВ/СПИН“, „Пубертет“, „Здравословно хранене“, „Физическа активност“ с обхванати 565 ученика (момичета и момчета до 18 г.) и 36 деца, в присъствието на педагогически и медицински персонал (54 лица), с раздадени 275 бр. здравно-образователни материали и 20 бр. презерватива. Оказана е 17 бр. организационно-методична дейност (ОМД) на 28 лица (медицински специалисти и педагози), работещи с лица в неравностойно положение принадлежащи към етническите малцинства.

Представител на отдела е взел участие в заседание на комисия относно провеждане на конкурс за здравен медиатор в община Тервел и в семинар на тема приобщаващи местни политики, насочени към ромите, проведен през м. октомври, в Резиденция Евксиноград, почивна база на Министерския съвет, КК „Св. Св. Константин и Елена“, гр. Варна.

Във връзка с разработване на общински план за действие и областна стратегия в изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030), на община Добрич е предоставена информация съдържаща данни по приоритет – здравеопазване.

ПОДОБРЯВАНЕ НА СЕКСУАЛНОТО И РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЕ

Дейностите за подобряване на сексуалното и репродуктивно здраве са насочени предимно към младите хора, като е акцентирано на следните теми: „Пубертет”, „Контрацепция”. През 2021 г. са проведени 4 беседи и 4 обучения с обхванати 208 лица (200 ученика и 8 педагози) от училищата на област Добрич, като по време на обученията са предоставени 70 бр. здравно-образователни материали. Оказана е 8 бр. методична дейност на 11 лица (медицински специалисти, педагози и социални работници).

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА МАЙЧИНОТО И ДЕТСКОТО ЗДРАВЕ 2021-2030 г.

Контролът по изпълнение и спазване на изискванията по сключените договори се осъществява от дирекция МД.

➤ МБАЛ-Добрич“ АД има договор за:

- Осигуряване на комплексно обслужване за бременни жени и деца в здравно-консултативен център за майчино и детско здраве, в т.ч.:

- информационни, логистични и координационни дейности за деца с увреждания и с хронични заболявания, родилки и бременни с патология на бременността в хода на тяхното болнично лечение и /или амбулаторно проследяване и лечение;

- предоставяне на психологическа подкрепа и консултиране на деца с увреждания, хронични заболявания, бременни жени и родилки, хоспитализирани в болницата и превенция на изоставянето на деца;

- предоставяне на специализирани консултации от медицински и немедицински специалисти за деца с увреждания, деца с хронични заболявания, недоносени деца, родилки и бременни с патология на бременността на място в здравно-консултативния център или в дома по искане на лекар от друго лечебно заведение.

- Въвеждане на масов неонатален слухов скрининг в родилните и неонатологични структури в държавни и общински лечебни заведения с основна цел – ранна диагностика и своевременна интервенция при деца с увреждания на слуха.

➤ „МБАЛ-Балчик“ ЕООД има договор за:

- Въвеждане на масов неонатален слухов скрининг в родилните и неонатологични структури в държавни и общински лечебни заведения с основна цел – ранна диагностика и своевременна интервенция при деца с увреждания на слуха.

Във връзка с ангажиментите на Дирекцията са извършени 9 проверки в ЛЗБП на дейностите, финансирани по Националната програма за подобряване на майчино и детско здраве - 6 проверки в „МБАЛ-Добрич“ АД, на ЗКЦ и Отделение по неонатология за провеждането на неонатален слухов скрининг и 3 проверки в „МБАЛ-Балчик“ ЕООД за провеждането на неонатален слухов скрининг и спазване изискванията по сключените с МЗ договори, осъществените прегледи, воденето на изискуемата документация и отчитане на дейностите.

Проверени, подписани и изпратени в МЗ тримесечните отчети на ЛЗ. Изготвени бяха доклади за МЗ с констатациите от проверките.

На интернет-страницата на РЗИ-Добрич е публикувана информация за граждани и лечебни заведения по Националната програма „Подобряване на Майчино и детско здравеопазване“ и за лечебните заведения за болнична помощ от областта, които имат сключен договор с МЗ и същата периодично се актуализира.

ПРОЕКТ BG05M9OP001-2.028-0001C01 „ПАТРОНАЖНИ ГРИЖИ ЗА ВЪЗРАСТНИ ХОРА И ЛИЦА С УВРЕЖДЕНИЯ – Компонент I“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.

Основен ангажимент на РЗИ-Добрич, като представител на Министерство на здравеопазването е осъществяване на държавната здравна политика на територията на област Добрич. Инспектор от Дирекция МД извърши мониторинг на процеса на обучение на персонала, който ще извършва патронажните услуги по проекта, както и супервизия на предоставянето на патронажните услуги. Контролната дейност по проекта е относно спазването на критериите и стандартите за качество на услугите в изпълнение на програма/методика за предоставяне на патронажна грижа. Извършва се системна супервизия на услугата и непрекъснато събиране и анализ на информацията относно хода на реализацията на патронажната грижа и постигането на поставените цели/резултати. За 2021 година са извършени 14 бр. проверки по спазване изискванията на проекта в четири общини на област Добрич.

ПРОГРАМА „ПРОФИЛАКТИКА НА НАРКОМАНИИТЕ“

Дейности по профилактика на наркоманиите в Добричка област

С цел усвояване на знания за различните видове наркотични вещества, повишаване вниманието към проблема и упражняване на умения за работа с информация, свързана с психоактивни вещества в област Добрич са проведени 16 лекции/беседи с общо 332 лица (316 ученика и 16 педагози) на теми:

- Превенция на употреба и злоупотреба с наркотични вещества;
- Марихуана – употреба, въздействие;
- Рискови поведения при употреба на ПАВ.

При провеждане на образователните дейности са предоставени 80 бр. здравно-образователни материали. Оказана е 7 бр. методична дейност на 7 лица (педагози, медицински специалисти и педагогически съветник).

Представител на отдела е взел участие в пленарно заседание на МКБППМН към община Добрич и в заседание на Общински съвет по наркотични вещества община град Добрич.

Програма „Намаляване търсенето на наркотици“

Регионалните здравни инспекции осъществяват дейности по програма „Намаляване на търсенето на наркотици“ на МЗ. Дейността се осъществява в координация с Националният център по обществено здраве и анализи и дирекция „Лекарствена политика“ към Министерство на здравеопазването.

РЗИ като държавен орган участва и в изпълнение на Националната стратегия за борба срещу наркотиците и План за действие към нея на Националния съвет по наркотичните вещества.

Стратегическата цел на програмата е намаляване на разпространението, търсенето и употребата на наркотици, и предотвратяване на здравните и социални щети, настъпили вследствие на злоупотребата с наркотични вещества.

Оперативните цели, които се изпълняват от РЗИ, са:

1. Изграждане на ефективна система за контрол на дейностите, свързани с използване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества. Във връзка с това са извършени 68 проверки в лицензирани обекти за търговия на дребно с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества.

2. Осъществяване на дейности по Национална програма за изпълнение на Плана за действие на Националната стратегия за борба с наркотиците. Във връзка с това са извършени 4 проверки за 2021 г. на Метадонова програма в „ЦПЗ д-р П. Станчев-Добрич“ ЕООД. Изготвена годишна справка по плана за действие на Националната стратегия за борба с наркотиците до кмет на община Добрич за изготвяне на градския доклад по тенденциите за злоупотреба с наркотици.

3. Участие в обученията на МЗ съгласно нормата на чл. 17, ал. 1 от ЗКНВП – няма.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА САМОУБИЙСТВОТА И ДР. РИСКОВЕ НА ПСИХИЧНА ОСНОВА

През отчетния период са реализирани здравно образователни дейности сред подрастващи и млади хора по промоция на психично здраве, обучение в комуникационни умения за предотвратяване на насилието и агресивното поведение в българското училище. На територията на област Добрич са проведени 19 беседи с 369 участника (231 ученика, 11 педагози, 1 медицински специалист и 126 лица) от учебни заведения и пенсионерски клубове на теми:

- „Превенция на агресивното поведение в училище. Модели за справяне с формите на агресия. Толерантност”;
- „Себепознание. Ценностна система“;
- „Психично здраве в третата възраст – самопомощ и споделяне“.

При провеждане на образователните дейности са предоставени общо 170 бр. здравно- образователни материали. С цел повишаване на информираността на хората по проблемите на психичното здраве и суицидното поведение е оказана 13 бр. методична дейност на 15 лица (медицински специалисти, педагози и уредници на пенсионерски клубове).

ДЕЙНОСТИ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ЗДРАВЕ

През 2021 г. са извършени следните дейности:

1. Мониторинг и анализ на факторите на околната среда.

Изготвени са:

- Доклад за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението в гр. Добрич за 2020 г.;
- Доклади с анализ и оценка на качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели в област Добрич за 2020 г.
- Доклад с анализ и оценка на шумовото натоварване в град Добрич за 2021 г.;
- Доклад за резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите лъчения, като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения на територията на област Добрич за 2021 г.

Изготвените доклади са предоставени на вниманието на заинтересованите институции и най-вече на общините, с оглед предприемане на необходимите мерки за привеждане факторите на околната среда в съответствие със здравните норми.

Издадени са 2 информационни бюлетина, във връзка с отбелязване на Световния ден на водата - 22.03.2021 г. И Световния ден на земята - 22.04.2021 г.

Представител на инспекцията е взел участие в 3 заседания на Областна комисия за безопасно движение по пътищата, чрез установена онлайн връзка

Предоставен е годишен доклад на Областна администрация-Добрич за дейността на РЗИ – Добрич за подобряване безопасността на движението по пътищата през 2020 г. и първото полугодие на 2021 г.

Изготвени са план-програма за подобряване на безопасността на движението по пътищата за 2022 г., както и становище по проект на Областна план-програма за изпълнение на областната политика за безопасност на движението по пътищата за 2022 г., които са изпратени на Областна администрация.

2. Извършван е насочен контрол по жалби и сигнали, свързани с неблагоприятно въздействие на факторите на околната среда, застрашаващи здравето на хората – 20 проверки.

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ОБЛЪЧВАНЕ ОТ РАДОН 2018-2022 Г. КЪМ СТРАТЕГИЯТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ОБЛЪЧВАНЕ ОТ РАДОН 2018-2027 Г.

Във връзка с получени Заповеди №№ РД-01-665/30.07.2021 г. и РД-03-220/12.08.2021 г. на Министъра на здравеопазването за реализиране на дейности през 2021 г. по Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г. в област Добрич, е изпълнено следното:

➤ Във връзка с отбелязване на 7 ноември - Европейски ден на радона е изготвен информационен бюлетин, който е изпратен до местни медийни и електронни издания и е публикуван на следните интернет адреси:

-<http://www.rzi-dobrich.org/397>→Актуални→2021→Информационен бюлетин № 17/07.11.2021 г.;

-<http://www.rzi-dobrich.org/news/2021/11>;

-<http://www.rzi-dobrich.org/364>-околна-среда-и-здраве;

➤ През м. ноември 2021 г. след предоставяне от НЦРРЗ, гр. София на необходимите материали за целите на проучването, за което е попълнен приемо-предавателен протокол, с уведомително писмо са информирани общинските администрации, че стартира проучване, с цел оценка на обемна активност на радон (OAR) в обществени сгради – детски градини в област Добрич, за което следва да бъдат информирани директорите на детските градини за да окажат необходимото съдействие в хода на проучването;

➤ В периода 15.11-10.12.2021 г. са поставени общо 1094 бр. детектори (от които 20 бр. дублиращи) в помещения на 93 бр. детски градини, находящи се в област Добрич при съблюдаване на указанията за провеждане на дейности по проучването.

СЪГЛАСНО ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ 2021 Г. МОГАТ ДА СЕ ИЗВЕДАТ СЛЕДНИТЕ ИЗВОДИ:

1. Системата на надзора на заразните болести, държавния здравен контрол и опазване на общественото здраве доказва своята ефективност в екстремните условия от разпространението на COVID-19. Необходимо е тя да бъде подкрепена на всички нива, за да продължи да функционира, включително и да привлича за работа в нея нови и млади кадри, като им осигурява необходимата подготовка, обучение и квалификация, адекватно заплащане и добри условия за работа и развитие.

2. Текущото и дефицитът на кадри с **висше медицинско образование** продължава да бъде основен проблем за инспекцията.

3. Добрата организацията на работа във всички дирекции и отдели, съобразно плановите и извънредно възникващите и разпоредени задачи, прилагането на екипност и взаимна заменяемост и оптималното използване на наличните кадрови и материално-технически възможности спомогнаха в условията на икономическата криза и **разпространението на COVID-19**, планираните задачи за 2021 г. като цяло да бъдат изпълнени.

4. Взаимодействието с представителите на други ведомства е допринесло за по-ефективното решаване на проблемите.

5. Мониторинговите програми са прецизирани.

6. Извършен е системен мониторинг и анализ на факторите на жизнената среда.

7. Поддържа се добро, ефективно и продуктивно сътрудничество с всички държавни и общински структури, с правителствени и неправителствени организации.

Проблемните пунктове в работата на инспекцията са следните:

1. Несъответствия в основни нормативни документи или липса на точен нормативен регламент при осъществяване на правомощията;

2. Ограничени до липсващи административно-наказателни правомощия във връзка с нормативно определените задължения за осъществяване на контрол по редица направления.

НАСОКИ ЗА РАБОТА ПРЕЗ 2022 г.

1. Провеждане на политика за задържане на квалифицираните служители и окомплектоване на дирекциите и отделите с кадри, осигуряване на все по-добри условия за труд и квалификация. Необходимо е системата да намери начини, с които да бъде подпомагана работата на инспекторите, както и да бъде осигурено справедливо заплащане за техния труд. Това би ги мотивирало да проявят професионализма, който притежават и би повишило качеството на контрола.

2. Провеждане на ефективен медицински и здравен контрол, с цел защита здравето на населението и интересите на потребителите, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

3. Задълбочаване контрола по спазване на Закона за лечебните заведения, Закона за здравето и специализираните наредби към тях от вертикалното законодателство.

4. Осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност, подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол.

5. Прилагане на подхода за оценка на риска в хода на провеждания държавен здравен контрол и насочено внимание за предприемането на адекватни и пропорционални на установените отклонения мерки за административна принуда, като съществен елемент от контролната дейност.

30.3.2023 г.

X

Д-р Светла Ангелова

Директор на РЗИ - Добрич

Подписано от: Svetla Angelova Dimitrova